

大方广佛华严经

(八十卷：第二十五卷至第二十八卷)

唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

南無本師釋迦牟尼佛

说 明

本简体注音版《大方广佛华严经》电子书，是根据《乾隆大藏经》大乘华严部，第 0084 部，唐于阗国三藏沙门实叉难陀译《大方广佛华严经》（80 卷）影印本校正注音的。读诵仪轨取自福建莆田广化寺《大方广佛华严经》印本，华严字母根据柏林禅寺《华严字母》印本校正，标点符号及注音仅供参考。

为了便于读诵，本电子书按顺序每四卷合为一册，共二十册。若每天读一册，可二十天读完。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇一八年四月

目 录

起诵仪	- 1 -
香赞	- 1 -
开经偈	- 1 -
大方广佛华严经卷第二十五	- 2 -
十回向品第二十五之三	- 2 -
补阙真言	- 27 -
举赞	- 27 -
举字母赞	- 27 -
华严字母	- 28 -
回向偈	- 29 -
大方广佛华严经卷第二十六	- 30 -
十回向品第二十五之四	- 30 -
补阙真言	- 56 -
举赞	- 56 -
举字母赞	- 56 -
华严字母	- 57 -
回向偈	- 58 -
大方广佛华严经卷第二十七	- 59 -
十回向品第二十五之五	- 59 -
补阙真言	- 87 -
举赞	- 87 -
举字母赞	- 87 -
华严字母	- 88 -
回向偈	- 89 -
大方广佛华严经卷第二十八	- 90 -
十回向品第二十五之六	- 90 -
补阙真言	- 122 -
举赞	- 122 -
举字母赞	- 122 -
华严字母	- 123 -
回向偈	- 124 -

● 起诵仪

xiāngzàn

香赞

(一遍)

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
炉香乍爇.法界蒙薰.诸佛海会悉遥闻.随处结

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànuánshēn
祥云.诚意方殷.诸佛现全身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

kāi jīng jì

开经偈

(一遍)

wú shàng shèn shēn wēi miào fǎ bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持 愿解如来真实义

ná mó dà fāng guǎng fó huā yán jīng
南无大方广佛华严经 (合掌三称)

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí wǔ 大方广佛华严经卷第二十五

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí huí xiàng pǐn dì èr shí wǔ zhī sān 十回向品第二十五之三

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà wú jìn gōng dé zàng huí
“佛子！云何为菩萨摩诃萨无尽功德藏回

xiàng
向？

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yǐ chànchú yī qiè zhū yè
“佛子！此菩萨摩诃萨以忏除一切诸业

zhòngzhàngsuǒ qǐ shàngēn lǐ jìng sān shì yī qiè zhū fó suǒ qǐ shàngēn
重障所起善根；礼敬三世一切诸佛所起善根；

quànqǐng yī qiè zhū fó shuō fǎ suǒ qǐ shàngēn wén fó shuō fǎ jīng qín
劝请一切诸佛说法所起善根；闻佛说法精勤

xiū xí wù bù sī yì guǎng dà jìng jiè suǒ qǐ shàngēn yú qù lái
修习，悟不思議广大境界所起善根；于去、来、

jīn yī qiè zhū fó yī qiè zhòngshēngsuǒ yǒushàngēn jiē shēng suí
今，一切诸佛、一切众生所有善根，皆生随

xǐ suǒ qǐ shàngēn qù lái jīn shì yī qiè zhū fó shàngēn wú jìn
喜所起善根；去、来、今世一切诸佛善根无尽，

zhū pú sà zhòng jīng qín xiū xí suǒ dé shàngēn sān shì zhū fó chéngděng
诸菩萨众精勤修习所得善根；三世诸佛成等

zhèngjué zhuànzhèng fǎ lún tiáo fú zhòngshēng pú sà xī zhī
正觉、转正法轮、调伏众生，菩萨悉知，

fā suí xǐ xīn suǒ shēngshàngēn sān shì zhū fó cóngchū fā xīn xiū pú
发随喜心所生善根；三世诸佛从初发心、修菩

sà xíng chéng zuì zhèngjué nǎi zhì shì xiàn rù bō niè pán bō niè pán yǐ
萨行、成最正觉乃至示现入般涅槃，般涅槃已

zhèng fǎ zhù shì nǎi zhì miè jìn yú rú shì děng jiē shēng suí xǐ suǒ yǒu
正法住世乃至灭尽，于如是等皆生随喜所有

shàngēn pú sà rú shì niàn bù kě shuō zhū fó jìng jiè jí zì jìng jiè
善根。菩萨如是念不可说诸佛境界及自境界，

nǎi zhì pú tí wú zhàng ài jìng   rú shì guǎng dà wú liàng chā bié yī qiè
乃至菩提无障碍境，如是广大无量差别一切
shàngēn   fán suǒ jī jí   fán suǒ xìn jiě   fán suǒ suí xǐ   fán suǒ yuán
善根，凡所积集，凡所信解，凡所随喜，凡所圆
mǎn   fán suǒ chéng jiù   fán suǒ xiū xíng   fán suǒ huò dé   fán suǒ zhī
满，凡所成就，凡所修行，凡所获得，凡所知
jué   fán suǒ shè chí   fán suǒ zēng zhǎng   xī yǐ huí xiàng zhuāng yán yī
觉，凡所摄持，凡所增长，悉以回向庄严一
qiè zhū fó guó tǔ   rú guò qù shì wú biān jì jié   yī qiè shì jiè
切诸佛国土——如过去世无边际劫，一切世界、
yī qiè rú lái suǒ xíng zhī chù   suǒ wèi   wú liàng wú shù fó shì jiè zhǒng
一切如来所行之处。所谓：无量无数佛世界种，
fó zhì suǒ zhī   pú sà suǒ shí   dà xīn suǒ shòu   zhuāng yán fó chà
佛智所知，菩萨所识，大心所受；庄严佛刹，
qīng jìng yè xíng   suǒ liú suǒ yǐn   yìng zhòng shēng qǐ   rú lái shén lì zhī
清净业行，所流所引，应众生起；如来神力之
suǒ shì xiàn   zhū fó chū shì jìng yè suǒ chéng   pǔ xián pú sà miào xíng suǒ
所示现，诸佛出世净业所成，普贤菩萨妙行所
xīng   yī qiè zhū fó yú zhōng chéng dào   shì xiàn zhǒng zhǒng zì zài shén
兴；一切诸佛于中成道，示现种种自在神
lì   jìn wèi lái jì   suǒ yǒu rú lái yīng zhèng děng jué   biàn fǎ
力。尽未来际，所有如来、应、正等觉，遍法
jiè zhù   dāng chéng fó dào   dāng dé yī qiè qīng jìng zhuāng yán gōng dé
界住，当成佛道，当得一切清净庄严功德
fó tǔ   jìn fǎ jiè   xū kōng jiè   wú biān wú jì   wú duàn wú jìn
佛土。尽法界、虚空界，无边无际，无断无尽，
jiē cóng rú lái zhì huì suǒ shēng   wú liàng miào bǎo zhī suǒ zhuāng yán suǒ
皆从如来智慧所生，无量妙宝之所庄严。所
wèi   yī qiè xiāng zhuāng yán   yī qiè huā zhuāng yán   yī qiè yī zhuāng
谓：一切香庄严、一切华庄严、一切衣庄
yán   yī qiè gōng dé zàng zhuāng yán   yī qiè zhū fó lì zhuāng yán   yī
严、一切功德藏庄严、一切诸佛力庄严、一
qiè fó guó tǔ zhuāng yán   rú lái suǒ dū   bù kě sī yì   tóng xíng sù
切佛国土庄严。如来所都，不可思议，同行宿
yuán zhū qīng jìng zhòng yú zhōng zhǐ zhù   wèi lái shì zhōng dāng chéng zhèng
缘诸清净众于中止住，未来世中当成正
jué   yī qiè zhū fó zhī suǒ chéng jiù   fēi shì suǒ dǔ   pú sà jìng yǎn
觉。一切诸佛之所成就，非世所睹，菩萨净眼

nǎi néng zhào jiàn   cǐ zhū pú sà jù dà wēi dé   sù zhí shàn gēn   zhī
乃能照见。此诸菩萨具大威德，宿植善根，知
yī qiè fǎ rú huàn rú huà   pǔ xíng pú sà zhū qīng jìng yè   rù bù sī yì
一切法如幻如化，普行菩萨诸清净业，入不思议
zì zài sān mèi   shàn qiǎo fāng biàn néng zuò fó shì   fàng fó guāng míng pǔ
自在三昧，善巧方便能作佛事，放佛光明普
zhào shì jiān   wú yǒu xiàn jí   xiàn zài yī qiè zhū fó shì zūn   xī yì rú
照世间，无有限极。现在一切诸佛世尊，悉亦如
shì   zhuāng yán shì jiè wú liàng xíng xiàng   wú liàng guāng sè   xī shì gōng
是。庄严世界无量形相、无量光色，悉是功
dé zhī suǒ chéng jiù   wú liàng xiāng   wú liàng bǎo   wú liàng shù
德之所成就——无量香、无量宝、无量树、
wú shù zhuāng yán   wú shù gōng diàn   wú shù yīn shēng   suí shùn sù yuán
无数庄严、无数宫殿、无数音声。随顺宿缘
zhū shàn zhī shí   shì xiàn yī qiè gōng dé zhuāng yán   wú yǒu qióng jìn
诸善知识，示现一切功德庄严，无有穷尽。
suǒ wèi   yī qiè xiāng zhuāng yán   yī qiè mán zhuāng yán   yī qiè mò xiāng
所谓：一切香庄严、一切鬘庄严、一切末香
zhuāng yán   yī qiè bǎo zhuāng yán   yī qiè fān zhuāng yán   yī qiè bǎo
庄严、一切宝庄严、一切幡庄严、一切宝
zēng cǎi zhuāng yán   yī qiè bǎo lán shǔn zhuāng yán   ā sēng qí jīn wǎng
缯彩庄严、一切宝栏楯庄严、阿僧祇金网
zhuāng yán   ā sēng qí hé zhuāng yán   ā sēng qí yún yǔ zhuāng yán
庄严、阿僧祇河庄严、阿僧祇云雨庄严、
ā sēng qí yīn yuè zòu wēi miào yīn   rú shì děng wú liàng wú shù zhuāng yán
阿僧祇音乐奏微妙音，如是等无量无数庄严
zhī jù   zhuāng yán yī qiè   jìn fǎ jiè   xū kōng jiè   shí fāng wú
之具，庄严一切——尽法界、虚空界，十方无
liàng zhǒng zhǒng yè qǐ   fó suǒ liǎo zhī   fó suǒ xuān shuō yī qiè shì
量种种业起，佛所了知、佛所宣说一切世
jiè   qí zhōng suǒ yǒu yī qiè fó tǔ   suǒ wèi   zhuāng yán fó tǔ
界——其中所有一切佛土。所谓：庄严佛土、
qīng jìng fó tǔ   píng děng fó tǔ   miào hǎo fó tǔ   wēi dé fó tǔ
清净佛土、平等佛土、妙好佛土、威德佛土、
guǎng dà fó tǔ   ān lè fó tǔ   bù kě huài fó tǔ   wú jìn fó tǔ
广大佛土、安乐佛土、不可坏佛土、无尽佛土、
wú liàng fó tǔ   wú dòng fó tǔ   wú wèi fó tǔ   guāng míng fó tǔ
无量佛土、无动佛土、无畏佛土、光明佛土、

wú wéi nì fó tǔ kě ài lè fó tǔ pǔ zhào míng fó tǔ yán hǎo fó
无违逆佛土、可爱乐佛土、普照明佛土、严好佛
tǔ jīng lì fó tǔ miào qiǎo fó tǔ dì yī fó tǔ shèng fó tǔ
土、精丽佛土、妙巧佛土、第一佛土、胜佛土、
shū shèng fó tǔ zuì shèng fó tǔ jí shèng fó tǔ shàng fó tǔ
殊胜佛土、最胜佛土、极胜佛土、上佛土、
wú shàng fó tǔ wú děng fó tǔ wú bǐ fó tǔ wú pì yù fó tǔ
无上佛土、无等佛土、无比佛土、无譬喻佛土。

rú shì guò qù wèi lái xiàn zài yī qiè fó tǔ suǒ yǒu zhuāng yán pú
如是过去、未来、现在一切佛土所有庄严，菩
sà mó hē sà yǐ jǐ shàngēn fā xīn huí xiàng yuàn yǐ rú shì qù
萨摩诃萨以己善根发心回向：‘愿以如是去、

lái xiàn zài yī qiè zhū fó suǒ yǒu guó tǔ qīng jìng zhuāng yán xī yǐ
来、现在一切诸佛所有国土清净庄严，悉以
zhuāng yán yú yī shì jiè rú bǐ yī qiè zhū fó guó tǔ suǒ yǒu zhuāng yán
庄严于一世界，如彼一切诸佛国土所有庄严，

jiē xī chéng jiù jiē xī qīng jìng jiē xī jù jí jiē xī xiǎn xiàn
皆悉成就，皆悉清净，皆悉聚集，皆悉显现，

jiē xī yán hǎo jiē xī zhù chí rú yī shì jiè rú shì jìn fǎ jiè
皆悉严好，皆悉住持。如一世界；如是，尽法界、

xū kōng jiè yī qiè shì jiè xī yì rú shì sān shì yī qiè zhū fó guó tǔ
虚空界，一切世界悉亦如是，三世一切诸佛国土

zhǒng zhǒng zhuāng yán jiē xī jù zú
种种庄严皆悉具足。’

fó zǐ pú sà mó hē sà fù yǐ shàngēn rú shì huí xiàng
“佛子！菩萨摩诃萨复以善根如是回向：

yuàn wǒ suǒ xiū yī qiè fó chà zhū dà pú sà jiē xī chōng mǎn qí
‘愿我所修一切佛刹，诸大菩萨皆悉充满。其

zhū pú sà tǐ xìng zhēn shí zhì huì tōng dá shàn néng fēn bié yī qiè
诸菩萨，体性真实，智慧通达，善能分别一切

shì jiè jí zhòng shēng jiè shēn rù fǎ jiè jí xū kōng jiè shě lí yú chī
世界及众生界，深入法界及虚空界，舍离愚痴；

chéng jiù niàn fó niàn fǎ zhēn shí bù kě sī yì niàn sēng wú liàng pǔ
成就念佛，念法真实不可思议，念僧无量普

jiē zhōu biàn yì niàn yú shě fǎ rì yuán mǎn zhì guāng pǔ zhào
皆周遍，亦念于舍；法日圆满，智光普照，

jiàn wú suǒ ài cóng wú dé shēng shēng zhū fó fǎ wéi zhòng shèng shàng
见无所碍；从无得生生诸佛法，为众胜上

shàngēn zhī zhǔ fā shēng wú shàng pú tí zhī xīn zhù rú lái lì qù
善根之主，发生无上菩提之心；住如来力，趣
sà pó rě pò zhū mó yè jìngzhòngshēng jiè shēn rù fǎ xìng yǒng
萨婆若，破诸魔业，净众生界，深入法性，永
lí diāndǎo shàngēn dà yuàn jiē xī bù kōng rú shì pú sà chōngmǎn
离颠倒，善根大愿皆悉不空。如是菩萨充满
qí tǔ shēng rú shì chù yǒu rú shì dé chángzuò fó shì dé fó
其土，生如是处，有如是德，常作佛事，得佛
pú tí qīngjìngguāngmíng jù fǎ jiè zhì xiànrúshéntōng lì yī shēn
菩提清净光明；具法界智，现神通力，一身
chōngmǎn yī qiè fǎ jiè dé dà zhì huì rù yī qiè zhì suǒ xíng zhī jìng
充满一切法界；得大智慧，入一切智所行之境，
shànnéng fēn bié wú liàng wú biān fǎ jiè jù yì yú yī qiè chà jiē wú suǒ
善能分别无量无边法界句义；于一切刹皆无所
zhuó ér néng pǔ xiàn yī qiè fó tǔ xīn rú xū kōng wú yǒu suǒ yī
著，而能普现一切佛土；心如虚空，无有所依，
ér néng fēn bié yī qiè fǎ jiè shànnéng rù chū bù kě sī yì shènrūn
而能分别一切法界，善能入出不可思议甚深
sānmèi qù sà pó rě zhù zhū fó chà dé zhū fó lì kāi shì yǎn
三昧；趣萨婆若，住诸佛刹，得诸佛力，开示演
shuō ā sēng qí fǎ ér wú suǒ wèi suí shùn sān shì zhū fó shàngēn pǔ
说阿僧祇法而无所畏；随顺三世诸佛善根，普
zhào yī qiè rú lái fǎ jiè xī néng shòu chí yī qiè fó fǎ zhī ā sēng
照一切如来法界，悉能受持一切佛法；知阿僧
qí zhū yǔ yán fǎ shànnéng yǎn chū bù kě sī yì chà bié yīn shēng rù
祇诸语言法，善能演出不可思议差别音声；入
yú wú shàng fó zì zài dì pǔ yóu shí fāng yī qiè shì jiè ér wú zhàng
于无上佛自在地，普游十方一切世界而无障
ài xíng yú wú zhēng wú suǒ yī fǎ wú suǒ fēn bié xiū xí zēng
碍；行于无诤、无所依法，无所分别，修习增
guǎng pú tí zhī xīn dé shàn qiǎo zhì shàn zhī jù yì néng suí cì
广菩提之心；得善巧智，善知句义，能随次
dì kāi shì yǎnshuō yuàn lìng rú shì zhū dà pú sà zhuāng yán qí guó
第开示演说。愿令如是诸大菩萨庄严其国，
chōngmǎn fēn bù suí shùn ān zhù xūn xiū jí xūn xiū chún jìng
充满分布，随顺安住，熏修、极熏修，纯净、
jí chún jìng tián rán yàn jì yú yī fó chà suí yī fāng suǒ jiē yǒu
极纯净，恬然宴寂。于一佛刹，随一方所，皆有

rú shì wú shù wú liàng wú biān wú děng bù kě shǔ bù kě
如是无数、无量、无边、无等、不可数、不可
chēng bù kě sī bù kě liáng bù kě shuō bù kě shuō bù kě shuō
称、不可思、不可量、不可说、不可说不可说
zhū dà pú sà zhōubiàn chōng mǎn rú yī fāng suǒ yī qiē fāng suǒ yì
诸大菩萨周遍充满。如一方所，一切方所亦
fù rú shì rú yī fó chà jìn xū kōng biàn fǎ jiè yī qiē fó chà xī yì
复如是；如一佛刹，尽虚空遍法界一切佛刹悉亦
rú shì 。’

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhū shàngēn fāng biàn huí xiàng
“佛子！菩萨摩诃萨以诸善根，方便回向
yī qiē fó chà fāng biàn huí xiàng yī qiē pú sà fāng biàn huí xiàng yī qiē
一切佛刹，方便回向一切菩萨，方便回向一切
rú lái fāng biàn huí xiàng yī qiē fó pú tí fāng biàn huí xiàng yī qiē
如来，方便回向一切佛菩提，方便回向一切
guǎng dà yuàn fāng biàn huí xiàng yī qiē chū yào dào fāng biàn huí xiàng jìng
广大愿，方便回向一切出要道，方便回向净
yī qiē zhòng shēng jiè fāng biàn huí xiàng yú yī qiē shì jiè cháng jiàn zhū
一切众生界，方便回向于一切世界常见诸
fó chū xīng yú shì fāng biàn huí xiàng cháng jiàn rú lái shòu mìng wú liàng
佛出兴于世，方便回向常见如来寿命无量，
fāng biàn huí xiàng cháng jiàn zhū fó biàn zhōu fǎ jiè zhuàn wú zhàng ài bú
方便回向常见诸佛遍周法界转无障碍不
tuì fǎ lún fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng
退法轮。佛子！菩萨摩诃萨以诸善根如是回向
shí pǔ rù yī qiē fó guó tǔ gù yī qiē fó chà jiē xī qīng jìng pǔ
时，普入一切佛国土故，一切佛刹皆悉清净；普
zhì yī qiē zhòng shēng jiè gù yī qiē pú sà jiē xī qīng jìng pǔ yuàn yī
至一切众生界故，一切菩萨皆悉清净；普愿一
qiē zhū fó guó tǔ fó chū xīng gù yī qiē fǎ jiè yī qiē fó tǔ zhū rú
切诸佛国土佛出兴故，一切法界、一切佛土诸如
lái shēn chāo rán chū xiàn fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ rú shì děng wú
来身超然出现。佛子！菩萨摩诃萨以如是等无
bǐ huí xiàng qù sà pó rě qí xīn guǎng dà yóu rú xū kōng wú yǒu
比回向趣萨婆若，其心广大，犹如虚空，无有
xiàn liàng rù bù sī yì zhī yī qiē yè jí yǐ guǒ bào jiē xī jì miè
限量，入不思議，知一切业及以果报皆悉寂灭；

xīn cháng píng děng wú yǒu biān jì pǔ néng biàn rù yī qiè fǎ jiè
心常平等，无有边际，普能遍入一切法界。

fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì huí xiàng shí bù fēn bié wǒ jí yǐ
佛子！菩萨摩诃萨如是回向时，不分别我及以

wǒ suǒ bù fēn bié fó jí yǐ fó fǎ bù fēn bié chà jí yǐ yán jìng
我所，不分别佛及以佛法，不分别刹及以严净，

bù fēn bié zhòng shēng jí yǐ tiáo fú bù fēn bié yè jí yè guǒ bào bù
不分别众生及以调伏，不分别业及业果报，不

zhuó yú sī jí sī suǒ qǐ bú huài yīn bú huài guǒ bù qǔ shì bù
著于思及思所起；不坏因，不坏果，不取事，不

qǔ fǎ bú wèi shēng sǐ yǒu fēn bié bú wèi niè pán héng jì jìng bú
取法；不谓生死有分别，不谓涅槃恒寂静，不

wèi rú lái zhèng fó jìng jiè wú yǒu shǎo fǎ yǔ fǎ tóng zhǐ fó zǐ
谓如来证佛境界；无有少法，与法同止。佛子！

pú sà mó hē sà rú shì huí xiàng shí yǐ zhū shàn gēn pǔ shī zhòng shēng
菩萨摩诃萨如是回向时，以诸善根普施众生，

jué dìng chéng shú píng děng jiào huà wú xiàng wú yuán wú chēng
决定成熟，平等教化；无相、无缘、无称

liáng wú xū wàng yuǎn lí yī qiè fēn bié qǔ zhuó pú sà mó hē sà
量、无虚妄，远离一切分别取著。菩萨摩诃萨

rú shì huí xiàng yǐ dé wú jìn shàn gēn suǒ wèi niàn sān shì yī qiè
如是回向已，得无尽善根。所谓：念三世一切

zhū fó gù dé wú jìn shàn gēn niàn yī qiè pú sà gù dé wú jìn shàn
诸佛故，得无尽善根；念一切菩萨故，得无尽善

gēn jìng zhū fó chà gù dé wú jìn shàn gēn jìng yī qiè zhòng shēng jiè
根；净诸佛刹故，得无尽善根；净一切众生界

gù dé wú jìn shàn gēn shēn rù fǎ jiè gù dé wú jìn shàn gēn
故，得无尽善根；深入法界故，得无尽善根；

xiū wú liàng xīn děng xū kōng jiè gù dé wú jìn shàn gēn shēn jiě yī qiè
修无量心等虚空界故，得无尽善根；深解一切

fó jìng jiè gù dé wú jìn shàn gēn yú pú sà yè qín xiū xí gù dé
佛境界故，得无尽善根；于菩萨业勤修习故，得

wú jìn shàn gēn liǎo dá sān shì gù dé wú jìn shàn gēn fó zǐ pú
无尽善根；了达三世故，得无尽善根。佛子！菩

sà mó hē sà yǐ yī qiè shàn gēn rú shì huí xiàng shí liǎo yī qiè zhòng
萨摩诃萨以一切善根如是回向时，了一切众

shēng jiè wú yǒu zhòng shēng jiě yī qiè fǎ wú yǒu shòu mìng zhī yī qiè
生界无有众生，解一切法无有寿命，知一切

fǎ wú yǒuzuòzhě wù yī qiè fǎ wú bǔ qié luó liǎo yī qiè fǎ wú yǒu
法无有作者，悟一切法无补伽罗，了一切法无有
fènzhēng guān yī qiè fǎ jiē cóngyuán qǐ wú yǒuzhùchù zhī yī qiè
忿诤，观一切法皆从缘起，无有住处，知一切
wù jiē wú suǒ yī liǎo yī qiè chà xī wú suǒ zhù guān yī qiè pú sà xíng
物皆无所依，了一切刹悉无所住，观一切菩萨行
yì wú chùsuǒ jiàn yī qiè jìng jiè xī wú suǒ yǒu fó zǐ pú sà mó
亦无处所，见一切境界悉无所有。佛子！菩萨摩
hē sà rú shì huí xiàng shí yǎnzhōng bú jiàn bú jìng fó chà yì fù bú
诃萨如是回向时，眼终不见不净佛刹，亦复不
jiàn yì xiàngzhòngshēng wú yǒushǎo fǎ wéi zhì suǒ rù yì wú shǎo zhì
见异相众生，无有少法为智所入，亦无少智
ér rù yú fǎ jiě rú lái shēn fēi rú xū kōng yī qiè gōng dé wú liàng
而入于法，解如来身非如虚空；一切功德无量
miào fǎ suǒ yuán mǎn gù yú yī qiè chù lìng zhū zhòngshēng jī jí shàn
妙法所圆满故，于一切处令诸众生积集善
gēn xī chōng zú gù
根悉充足故。

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà yú niànniànzhōng dé bù kě
“佛子！此菩萨摩诃萨于念念中得不可

shuō bù kě shuō shí lì dì jù zú yī qiè fú dé chéng jiù qīngjìngshàn
说不可说十力地，具足一切福德，成就清净善
gēn wéi yī qiè zhòngshēng fú tián cǐ pú sà mó hē sà chéng jiù rú
根，为一切众生福田。此菩萨摩诃萨成就如
yì mó ní gōng dé zàng suí yǒusuǒ xū yī qiè lè jù xī jiē dé gù
意摩尼功德藏，随有所须，一切乐具悉皆得故；
suí suǒ yóufāng xī néngyánjìng yī qiè guó tǔ suí suǒ xíngchù lìng bù kě
随所游方悉能严净一切国土，随所行处令不可
shuō bù kě shuō zhòngshēng jiē xī qīngjìng shè qǔ fú dé xiū zhì zhū xíng
说不可说众生皆悉清净，摄取福德修治诸行
gù fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì huí xiàng shí xiū yī qiè pú sà
故。佛子！菩萨摩诃萨如是回向时，修一切菩萨
xíng fú dé shūshèng sè xiàng wú bǐ wēi lì guāng míng chāozhū shì
行，福德殊胜，色相无比；威力光明超诸世
jiān mó jí mó mín mò néngzhān duì shàngēn jù zú dà yuàn chéng
间，魔及魔民莫能瞻对；善根具足，大愿成
jiù qí xīn mí guǎng děng yī qiè zhì yú yī niànzhōng xī néng
就；其心弥广，等一切智；于一念中，悉能

zhōubiàn wú liàng fó chà zhì lì wú liàng liǎo dá yī qiè zhū fó jìng jiè
周 遍 无 量 佛 刹； 智 力 无 量， 了 达 一 切 诸 佛 境 界，
yú yī qiè fó dé shēn xìn jiě zhù wú biān zhì pú tí xīn lì guǎng dà
于 一 切 佛 得 深 信 解； 住 无 边 智 菩 提 心 力， 广 大
rú fǎ jiè jiū jìng rú xū kōng
如 法 界， 究 竟 如 虚 空。

fó zǐ shì míng pú sà mó hē sà dì wú wú jìn gōng dé zàng huí
“ 佛 子！ 是 名 菩 萨 摩 诃 萨 第 五 无 尽 功 德 藏 回
xiàng pú sà mó hē sà zhù cǐ huí xiàng dé shí zhǒng wú jìn zàng hé
向。 菩 萨 摩 诃 萨 住 此 回 向， 得 十 种 无 尽 藏。 何
děng wéi shí suǒ wèi dé jiàn fó wú jìn zàng yú yī máo kǒng jiàn ā
等 为 十？ 所 谓： 得 见 佛 无 尽 藏， 于 一 毛 孔 见 阿
sēng qí zhū fó chū xīng shì gù dé rù fǎ wú jìn zàng yǐ fó zhì lì
僧 祇 诸 佛 出 兴 世 故； 得 入 法 无 尽 藏， 以 佛 智 力
guān yī qiè fǎ xī rù yī fǎ gù dé yì chí wú jìn zàng shòu chí yī
观 一 切 法 悉 入 一 法 故； 得 忆 持 无 尽 藏， 受 持 一
qiè fó suǒ shuō fǎ wú wàng shī gù dé jué dìng huì wú jìn zàng shàn zhī
切 佛 所 说 法 无 忘 失 故； 得 决 定 慧 无 尽 藏， 善 知
yī qiè fó suǒ shuō fǎ mì mì fāng biàn gù dé jiě yì qù wú jìn zàng
一 切 佛 所 说 法 秘 密 方 便 故； 得 解 义 趣 无 尽 藏，
shàn zhī zhū fǎ lǐ qù fēn qí gù dé wú biān wù jiě wú jìn zàng yǐ
善 知 诸 法 理 趣 分 齐 故； 得 无 边 悟 解 无 尽 藏， 以
rú xū kōng zhì tōng dá sān shì yī qiè fǎ gù dé fú dé wú jìn zàng
如 虚 空 智 通 达 三 世 一 切 法 故； 得 福 德 无 尽 藏，
chōng mǎn yī qiè zhū zhòng shēng yì bù kě jìn gù dé yǒng měng zhì jué
充 满 一 切 诸 众 生 意 不 可 尽 故； 得 勇 猛 智 觉
wú jìn zàng xī néng chú miè yī qiè zhòng shēng yú chī yì gù dé jué
无 尽 藏， 悉 能 除 灭 一 切 众 生 愚 痴 翳 故； 得 决
dìng biàn cái wú jìn zàng yǎn shuō yī qiè fó píng děng fǎ lìng zhū zhòng
定 辩 才 无 尽 藏， 演 说 一 切 佛 平 等 法 令 诸 众
shēng xī jiě liǎo gù dé shí lì wú wèi wú jìn zàng jù zú yī qiè pú
生 悉 解 了 故； 得 十 力 无 畏 无 尽 藏， 具 足 一 切 菩
sà suǒ xíng yǐ lí gòu zēng ér xì qí dǐng zhì wú zhàng ài yī qiè zhì
萨 所 行， 以 离 垢 缁 而 系 其 顶， 至 无 障 碍 一 切 智
gù shì wéi shí fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ yī qiè shàn gēn huí
故。 是 为 十。 佛 子！ 菩 萨 摩 诃 萨 以 一 切 善 根 回
xiàng shí dé cǐ shí zhǒng wú jìn zàng
向 时， 得 此 十 种 无 尽 藏。”

ěr shí jīn gāng chuáng pú sà pǔ guān shí fāng ér shuō sòng
尔时，金刚幢菩萨普观十方而说颂

yán
言：

pú sà chéng jiù shēn xīn lì 菩萨成就深心力	pǔ yú zhū fǎ dé zì zài 普于诸法得自在
yǐ qí quàn qǐng suí xǐ fú 以其劝请随喜福	wú ài fāng biàn shàn huí xiàng 无碍方便善回向
sān shì suǒ yǒu zhū rú lái 三世所有诸如来	yán jìng fó chà biàn shì jiān 严净佛刹遍世间
suǒ yǒu gōng dé mí bù jù 所有功德靡不具	huí xiàng jìng chà yì rú shì 回向净刹亦如是
sān shì suǒ yǒu zhū fó fǎ 三世所有诸佛法	pú sà jiē xī dì sī wéi 菩萨皆悉谛思惟
yǐ xīn shè qǔ wú yǒu yú 以心摄取无有余	rú shì zhuāng yán zhū fó chà 如是庄严诸佛刹
jìn yú sān shì suǒ yǒu jié 尽于三世所有劫	zàn yī fó chà zhū gōng dé 赞一佛刹诸功德
sān shì zhū jié yóu kě jìn 三世诸劫犹可尽	fó chà gōng dé wú qióng jìn 佛刹功德无穷尽
rú shì yī qiè zhū fó chà 如是一切诸佛刹	pú sà xī jiàn wú yǒu yú 菩萨悉见无有余
zǒng yǐ zhuāng yán yī fó tǔ 总以庄严一佛土	yī qiè fó tǔ xī rú shì 一切佛土悉如是
yǒu zhū fó zǐ xīn qīng jìng 有诸佛子心清净	xī cóng rú lái fǎ huà shēng 悉从如来法化生
yī qiè gōng dé zhuāng yán xīn 一切功德庄严心	yī qiè fó chà jiē chōng mǎn 一切佛刹皆充满
bǐ zhū pú sà xī jù zú 彼诸菩萨悉具足	wú liàng xiāng hǎo zhuāng yán shēn 无量相好庄严身
biàn cái yǎn shuō biàn shì jiān 辩才演说遍世间	pì rú dà hǎi wú qióng jìn 譬如大海无穷尽
pú sà ān zhù zhū sān mèi 菩萨安住诸三昧	yī qiè suǒ xíng jiē jù zú 一切所行皆具足
qí xīn qīng jìng wú yǔ děng 其心清净无与等	guāng míng pǔ zhào shí fāng jiè 光明普照十方界
rú shì wú yú zhū fó chà 如是无余诸佛刹	cǐ zhū pú sà jiē chōng mǎn 此诸菩萨皆充满

wèicéng yì niànshēngwénshèng 未曾忆念声闻乘	yì fù bù qiú yuán jué dào 亦复不求缘觉道
pú sà rú shì xīn qīng jìng 菩萨如是心清净	shàn gēn huí xiàng zhū qún shēng 善根回向诸群生
pǔ yù lìng qí chéngzhèngdào 普欲令其成正道	jù zú liǎo zhī zhū fó fǎ 具足了知诸佛法
shí fāng suǒ yǒu zhòng mó yuàn 十方所有众魔怨	pú sà wēi lì xī cuī pò 菩萨威力悉摧破
yǒngměng zhì huì wú néngshèng 勇猛智慧无能胜	jué dìng xiū xíng jiū jìng fǎ 决定修行究竟法
pú sà yǐ cǐ dà yuàn lì 菩萨以此大愿力	suǒ yǒu huí xiàng wú liú ài 所有回向无留碍
rù yú wú jìn gōng dé zàng 入于无尽功德藏	qù lái xiàn zài cháng wú jìn 去来现在常无尽
pú sà shàn guān zhū xíng fǎ 菩萨善观诸行法	liǎo dá qí xìng bú zì zài 了达其性不自在
jì zhī zhū fǎ xìng rú shì 既知诸法性如是	bú wàng qǔ yè jí guǒ bào 不妄取业及果报
wú yǒu sè fǎ wú sè fǎ 无有色法无色法	yì wú yǒu xiǎng wú wú xiǎng 亦无有想无无想
yǒu fǎ wú fǎ jiē xī wú 有法无法皆悉无	liǎo zhī yī qiē wú suǒ dé 了知一切无所得
yī qiè zhū fǎ yīn yuán shēng 一切诸法因缘生	tǐ xìng fēi yǒu yì fēi wú 体性非有亦非无
ér yú yīn yuán jí suǒ qǐ 而于因缘及所起	bì jìng yú zhōng wú qǔ zhuó 毕竟于中无取著
yī qiè zhòng shēng yǔ yán chù 一切众生语言处	yú zhōng bì jìng wú suǒ dé 于中毕竟无所得
liǎo zhī míng xiàng jiē fēn bié 了知名相皆分别	míng jiě zhū fǎ xī wú wǒ 明解诸法悉无我
rú zhòng shēng xìng běn jì miè 如众生性本寂灭	rú shì liǎo zhī yī qiè fǎ 如是了知一切法
sān shì suǒ shè wú yǒu yú 三世所摄无有余	chà jí zhū yè jiē píng děng 刹及诸业皆平等
yǐ rú shì zhì ér huí xiàng 以如是智而回向	suí qí wù jiě fú yè shēng 随其悟解福业生
cǐ zhū fú xiàng yì rú jiě 此诸福相亦如解	qǐ fù yú zhōng yǒu kě dé 岂复于中有可得？

rú shì huí xiàng xīn wú gòu yǒng bù chēng liáng zhū fǎ xìng
如是回向心无垢 永不称量诸法性
liǎo dá qí xìng jiē fēi xìng bú zhù shì jiān yì bù chū
了达其性皆非性 不住世间亦不出
yī qiè suǒ xíng zhòng shàn yè xī yǐ huí xiàng zhū qún shēng
一切所行众善业 悉以回向诸群生
mò bú liǎo dá qí zhēn xìng suǒ yǒu fēn bié jiē chú qiǎn
莫不了达其真性 所有分别皆除遣
suǒ yǒu yī qiè xū wàng jiàn xī jiē qì shě wú yǒu yú
所有一切虚妄见 悉皆弃舍无有余
lí zhū rè nǎo héng qīng liáng zhù yú jiě tuō wú ài dì
离诸热恼恒清凉 住于解脱无碍地
pú sà bú huài yī qiè fǎ yì bú miè huài zhū fǎ xìng
菩萨不坏一切法 亦不灭坏诸法性
jiě liǎo zhū fǎ yóu rú xiǎng xī yú yī qiè wú suǒ zhuó
解了诸法犹如响 悉于一切无所著
liǎo zhī sān shì zhū zhòng shēng xī cóng yīn yuán hé hé qǐ
了知三世诸众生 悉从因缘和合起
yì zhī xīn yào jí xí qì wèi céng miè huài yī qiè fǎ
亦知心乐及习气 未曾灭坏一切法
liǎo dá yè xìng fēi shì yè ér yì bù wéi zhū fǎ xiàng
了达业性非是业 而亦不违诸法相
yòu yì bú huài yè guǒ bào shuō zhū fǎ xìng cóng yuán qǐ
又亦不坏业果报 说诸法性从缘起
liǎo zhī zhòng shēng wú yǒu shēng yì wú zhòng shēng kě liú zhuǎn
了知众生无有生 亦无众生可流转
wú shí zhòng shēng ér kě shuō dàn yī shì sù jiǎ xuān shì
无实众生而可说 但依世俗假宣示

fó zǐ yún hé wéi pú sà mó hē sà suí shùn jiān gù yī qiè
“佛子！云何为菩萨摩诃萨随顺坚固一切

shàn gēn huí xiàng
善根回向？

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà huò wéi dì wáng lín yù dà guó
“佛子！此菩萨摩诃萨或为帝王临御大国，

wēi dé guǎng bèi míng zhèn tiān xià fán zhū yuàn dí mǐ bù guī shùn
威德广被，名震天下，凡诸怨敌靡不归顺，

fā hào shī lìng xī yī zhèng fǎ zhí chí yī gài pǔ yìn wàn fāng zhōu xíng
发号施令悉依正法，执持一盖溥荫万方，周行

shuài tǔ suǒxiàng wú ài yǐ lí gòuzēng ér xì qí dǐng yú fǎ zì zài
率土所向无碍，以离垢缁而系其顶，于法自在，
jiànzhěxián fú bù xíng bù fá gǎn dé cónghuà yǐ sì shè fǎ shè zhū
见者咸伏，不刑不罚，感德从化；以四摄法摄诸
zhòngshēng wéizhuàn lún wáng yī qiè zhōu jǐ pú sà mó hē sà ān
众生，为转轮王，一切周给。菩萨摩诃萨安
zhù rú shì zì zài gōng dé yǒu dà juànshǔ bù kě jǔ huài lí zhòng
住如是自在功德，有大眷属，不可沮坏，离众
guò shī jiànzhě wú yàn fú dé zhuāngyán xiànghǎoyuánmǎn xíng
过失，见者无厌，福德庄严，相好圆满，形
tǐ zhī fēn jūn tiáo jù zú huò nà luó yánjiān gù zhī shēn dà lì chéng
体肢分均调具足；获那罗延坚固之身，大力成
jiù wú néng qū fú dé qīngjìng yè lí zhū yè zhàng jù zú xiū
就，无能屈伏；得清净业，离诸业障；具足修
xíng yī qiè bù shī huò shī yǐn shí jí zhūshàngwèi huò shī chēshèng
行一切布施，或施饮食及诸上味，或施车乘，
huò shī yī fú huò shī huāmán zá xiāng tú xiāng chuángzuò
或施衣服，或施华鬘、杂香、涂香、床座、
fángshè jí suǒzhùchù shàngmiàodēngzhú bìngyuántāngyào bǎo qì
房舍及所住处，上妙灯烛，病缘汤药，宝器、
bǎochē tiáoliángxiàngmǎ xī jiē yán shì huān xǐ bù shī huòyǒu
宝车、调良象马，悉皆严饰，欢喜布施。或有
lái qǐ wángsuǒchǔzuò ruò gài ruò sǎn chuángfān bǎo wù zhūzhuāng
来乞王所处座，若盖若伞，幢旛宝物，诸庄
yán jù dǐngshàngbǎoguān jì zhōngmíngzhū nǎi zhì wángwèi jiē
严具，顶上宝冠、髻中明珠，乃至王位，皆
wú suǒ lìn ruò jiànzhòngshēng zài láo yù zhōng shě zhū cái bǎo qī
无所吝。若见众生在牢狱中，舍诸财宝、妻
zǐ juànshǔ nǎi zhì yǐ shēn jiù bǐ lìng tuō ruò jiàn yù qiú jiāng yù bèi
子、眷属，乃至以身救彼令脱。若见狱囚将欲被
lù jí shě qí shēn yǐ dài bǐ mìng huòjiàn lái qǐ lián fū dǐng fà
戮，即舍其身以代彼命。或见来乞连肤顶发，
huān xǐ shī yǔ yì wú suǒ lìn yǎn ěr bí shé jí yǐ yá chǐ
欢喜施与亦无所吝。眼、耳、鼻、舌，及以牙齿、
tóu dǐng shǒu zú xuè ròu gǔ suǐ xīn shèn gān fèi dà cháng
头顶、手足、血肉、骨髓、心肾、肝肺、大肠、
xiǎocháng hòu pí bó pí shǒu zú zhū zhǐ lián ròu zhǎo jiǎ yǐ
小肠、厚皮、薄皮、手足诸指、连肉爪甲，以

huān xǐ xīn jìn jiē shī yǔ huò wèi qiú qǐng wèi céng yǒu fǎ tóu shēn ér
欢喜心尽皆施与。或为求请未曾有法，投身而
xià shēn dà huǒ kēng huò wèi hù chí rú lái zhèng fǎ yǐ shēn rěn shòu yī
下深大火坑；或为护持如来正法，以身忍受一
qiè kǔ dú huò wèi qiú fǎ nǎi zhì yī zì xī néng biàn shě sì hǎi zhī nèi
切苦毒；或为求法乃至一字，悉能遍舍四海之内
yī qiè suǒ yǒu héng yǐ zhèng fǎ huà dǎo qún shēng lìng xiū shàn xíng
一切所有。恒以正法化导群生，令修善行、
shě lí zhū è ruò jiàn zhòng shēng sǔn bài tā xíng cí xīn jiù zhī lìng
舍离诸恶。若见众生损败他形，慈心救之，令
shě zuì yè ruò jiàn rú lái chéng zuì zhèng jué chēng yáng zàn tàn pǔ
舍罪业。若见如来成最正觉，称扬赞叹，普
shǐ wén zhī huò shī yú dì zào lì sēng fāng fáng shè diàn táng
使闻知。或施于地，造立僧坊、房舍、殿堂，
yǐ wéi zhù chù jí shī tóng pú gòng chéng zuò yì huò yǐ zì shēn shī
以为住处；及施僮仆，供承作役。或以自身施
lái qǐ zhě huò shī yú fó wèi qiú fǎ gù huān xǐ yǒng yuè wèi
来乞者，或施于佛。为求法故，欢喜踊跃；为
zhòng shēng gù chéng shì gòng yǎng huò shě wáng wèi chéng yì jù
众生故，承事供养。或舍王位、城邑、聚
luò gōng diàn yuán lín qī zǐ juàn shǔ suí suǒ qǐ qiú xī
落、宫殿、园林、妻子、眷属，随所乞求，悉
mǎn qí yuàn huò shě yī qiè zī shēng zhī wù pǔ shè wú zhē dà shī zhī
满其愿。或舍一切资生之物，普设无遮大施之
huì qí zhōng zhòng shēng zhǒng zhǒng fú tián huò cóng yuǎn lái huò cóng
会；其中众生种种福田，或从远来，或从
jìn lái huò xián huò yú huò hǎo huò chǒu ruò nán ruò nǚ rén yǔ
近来，或贤或愚，或好或丑，若男若女、人与
fēi rén xīn xíng bù tóng suǒ qiú gè yì děng jiē shī yǔ xī lìng mǎn
非人，心行不同，所求各异，等皆施与，悉令满
zú fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì shī shí fā shàn shè xīn xī
足。佛子！菩萨摩訶萨如是施时，发善摄心，悉
yǐ huí xiàng suǒ wèi shàn shè sè suí shùn jiān gù yī qiè shàn gēn
以回向。所谓：善摄色，随顺坚固一切善根；
shàn shè shòu xiǎng xíng shí suí shùn jiān gù yī qiè shàn gēn shàn
善摄受、想、行、识，随顺坚固一切善根；善
shè wáng wèi suí shùn jiān gù yī qiè shàn gēn shàn shè juàn shǔ suí shùn
摄王位，随顺坚固一切善根；善摄眷属，随顺

jiān gù yī qiè shàngēn shànshè zī jù suí shùnjiān gù yī qiè shàngēn
坚固一切善根；善摄资具，随顺坚固一切善根；

shànshè huì shī suí shùnjiān gù yī qiè shàngēn
善摄惠施，随顺坚固一切善根。

fó zǐ pú sà mó hē sà suí suǒ shī wù mó liàng wú biān
“佛子！菩萨摩诃萨随所施物无量无边，

yǐ bǐ shàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yǐ shàngmiào shí shī zhòng
以彼善根如是回向，所谓：‘以上妙食施众

shēng shí qí xīn qīngjìng yú suǒ shī wù wú tān wú zhuó wú suǒ
生时，其心清净，于所施物无贪、无著、无所

gù lìn jù zú xíng shī yuàn yī qiè zhòngshēng dé zhì huì shí xīn wú
顾吝，具足行施；愿一切众生得智慧食，心无

zhàng ài liǎo zhī shí xìng wú suǒ tān zhuó dàn lè fǎ xǐ chū lí zhī
障碍，了知食性，无所贪著，但乐法喜出离之

shí zhì huì chōngmǎn yǐ fǎ jiān zhù shè qǔ shàngēn fǎ shēn
食；智慧充满，以法坚住，摄取善根，法身、

zhì shēn qīngjìng yóuxíng āi mǐn zhòngshēng wèi zuò fú tián xiànshòu
智身清净游行；哀愍众生，为作福田，现受

tuán shí shì wéi pú sà mó hē sà bù shī shí shí shàngēn huíxiàng
抔食。’是为菩萨摩诃萨布施食时善根回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà ruò shī yǐn shí yǐ cǐ shàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨若施饮时，以此善根

rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng yǐn fǎ wèishuǐ
如是回向，所谓：‘愿一切众生饮法味水，

jīng qín xiū xí jù pú sà dào duàn shì kě ài cháng qiú fó zhì
精勤修习，具菩萨道；断世渴爱，常求佛智；

lí yù jìng jiè dé fǎ xǐ lè cóng qīngjìng fǎ ér shēng qí shēn cháng
离欲境界，得法喜乐；从清净法而生其身，常

yǐ sān mèitiáoshè qí xīn rù zhì huì hǎi xīng dà fǎ yún zhù dà fǎ
以三昧调摄其心；入智慧海，兴大法云，霏大法

yǔ shì wéi pú sà mó hē sà bù shī yǐn shí shàngēn huíxiàng
雨。’是为菩萨摩诃萨布施饮时善根回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī zhǒngzhǒng qīngjìng shàng
“佛子！菩萨摩诃萨布施种种清净上

wèi suǒ wèi xīn suān xián dàn jí yǐ gān kǔ zhǒng
味。所谓：辛、酸、咸、淡，及以甘、苦。种

zhǒngzhū wèi rùn zé jù zú néng lìng sì dà ān wěn tiáo hé jī tǐ yíng
种诸味润泽具足，能令四大安隐调和，肌体盈

mǎn qì lì qiángzhuàng qí xīn qīngjìng cháng dé huān xǐ yàn jǔ
满，气力强壮，其心清净常得欢喜；咽咀
zhī shí bú kài bú nì zhūgēnmíng lì nèizàngchōng shí dú bù
之时，不欸不逆；诸根明利，内藏充实；毒不
néng qīn bìng bù néngshāng shǐ zhōng wú huàn yǒng dé ān lè yǐ
能侵，病不能伤；始终无患，永得安乐。以
cǐ shàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé zuì
此善根如是回向，所谓：‘愿一切众生得最
shàngwèi gān lù chōngmǎn yuàn yī qiè zhòngshēng dé fǎ zhì wèi
上味，甘露充满；愿一切众生得法智味，
liǎo zhī yī qiè zhū wèi yè yòng yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú liàng fǎ wèi
了知一切诸味业用；愿一切众生得无量法味，
liǎo dá fǎ jiè ān zhù shí jì dà fǎ chéngzhōng yuàn yī qiè zhòng
了达法界，安住实际大法城中；愿一切众
shēngzuò dà fǎ yún zhōubiàn fǎ jiè pǔ yǔ fǎ yǔ jiàohuàtiáo fú yī
生作大法云，周遍法界普雨法雨，教化调伏一
qiè zhòngshēng yuàn yī qiè zhòngshēng dé shèng zhì wèi wú shàng fǎ xǐ
切众生；愿一切众生得胜智味，无上法喜
chōngmǎnshēn xīn yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú tānzhuó yī qiè shàng
充满身心；愿一切众生得无贪著一切上
wèi bù rǎn shì jiān yī qiè zhū wèi cháng qín xiū xí yī qiè fó fǎ
味，不染世间一切诸味，常勤修习一切佛法；
yuàn yī qiè zhòngshēng dé yī fǎ wèi liǎo zhū fó fǎ xī wú chā bié
愿一切众生得一法味，了诸佛法悉无差别；
yuàn yī qiè zhòngshēng dé zuì shèngwèi chéng yī qiè zhì zhōng wú tuì
愿一切众生得最胜味，乘一切智终无退
zhuǎn yuàn yī qiè zhòngshēng dé rù zhū fó wú yì fǎ wèi xī néng fēn
转；愿一切众生得入诸佛无异法味，悉能分
bié yī qiè zhūgēn yuàn yī qiè zhòngshēng fǎ wèizēng yì cháng dé mǎn
别一切诸根；愿一切众生法味增益，常得满
zú wú ài fó fǎ shì wéi pú sà mó hē sà bù shī wèi shí shàngēn
足无碍佛法。’是为菩萨摩诃萨布施味时善根
huíxiàng wèi lìng yī qiè zhòngshēng qín xiū fú dé jiē xī jù zú wú ài
回向；为令一切众生勤修福德，皆悉具足无碍
zhì shēn gù
智身故。

fó zǐ pú sà mó hē sà shī chēshèng shí yǐ zhūshàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨乘车乘时，以诸善根

rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng jiē dé jù zú yī
如是回向，所谓：‘愿一切众生皆得具足一
qiè zhì shèng chéng yú dà shèng bù kě huàishèng zuì shèngshèng
切智乘，乘于大乘、不可坏乘、最胜乘、
zuì shàngshèng sù jí shèng dà lì shèng fú dé jù zú shèng
最上乘、速疾乘、大力乘、福德具足乘、
chū shì jiānshèng chūshēng wú liàngzhū pú sà shèng shì wéi pú sà
出世间乘、出生无量诸菩萨乘。’是为菩萨
mó hē sà shī chēshèng shí shàngēn huí xiàng
摩诃萨施车乘时善根回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī yī shí yǐ zhūshàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨布施衣时，以诸善根

rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé cán kuì yī yǐ
如是回向，所谓：‘愿一切众生得惭愧衣以
fù qí shēn shě lí xié dào lù xíng è fǎ yán sè rùn zé pí fū xì
覆其身，舍离邪道露形恶法，颜色润泽，皮肤细
ruǎn chéng jiù zhū fó dì yī zhī lè dé zuì qīngjìng yī qiè zhǒng zhì
软，成就诸佛第一之乐，得最清净一切种智。’
shì wéi pú sà mó hē sà bù shī yī shí shàngēn huí xiàng
是为菩萨摩诃萨布施衣时善根回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà cháng yǐ zhǒngzhǒng míng huā bù
“佛子！菩萨摩诃萨常以种种名华布

shī suǒ wèi wēimiào xiānghuā zhǒngzhǒng sè huā wú liàng qí miào
施，所谓：微妙香华、种种色华、无量奇妙
huā shànjiàn huā kě xǐ lè huā yī qiè shí huā tiānhuā rén huā
华、善见华、可喜乐华、一切时华、天华、人华、
shì suǒ zhēn ài huā shèn fēn fù yuè yì huā yǐ rú shì děng wú liàng miào
世所珍爱华、甚芬馥悦意华。以如是等无量妙
huā gòng yǎng yī qiè xiàn zài zhū fó jí fó miè hòu suǒ yǒu tā miào
华，供养一切现在诸佛，及佛灭后所有塔庙，
huò yǐ gòng yǎng shuō fǎ zhī rén huò yǐ gòng yǎng bǐ qiū sēng bǎo yī
或以供养说法之人，或以供养比丘僧宝、一
qiè pú sà zhū shàn zhī shí shēng wén dú jué fù mǔ zōng qīn
切菩萨、诸善知识、声闻、独觉、父母、宗亲，
xià zhì zì shēn jí yú yī qiè pín qióng gū lù bù shī zhī shí yǐ
下至自身及余一切贫穷、孤露。布施之时，以
zhūshàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng jiē dé
诸善根如是回向，所谓：‘愿一切众生皆得

zhū fó sānmèi zhī huā xī néng kāi fū yī qiè zhū fǎ yuàn yī qiè zhòng
诸佛三昧之华，悉能开敷一切诸法；愿一切众
shēng jiē dé rú fó jiànzhě huān xǐ xīn wú yàn zú yuàn yī qiè zhòng
生皆得如佛，见者欢喜，心无厌足；愿一切众
shēngsuǒ jiànshùn qiè xīn wú dòngluàn yuàn yī qiè zhòngshēng jù xíng
生所见顺惬，心无动乱；愿一切众生具行
guǎng dà qīngjìng zhī yè yuàn yī qiè zhòngshēng cháng niàn shàn yǒu xīn
广大清净之业；愿一切众生常念善友，心
wú biàn yì yuàn yī qiè zhòngshēng rú ā jiā tuó yào néng chú yī qiè
无变异；愿一切众生如阿伽陀药，能除一切
fán nǎo zhòng dú yuàn yī qiè zhòngshēng chéng mǎn dà yuàn jiē xī dé
烦恼众毒；愿一切众生生成满大愿，皆悉得
wéi wú shàng zhì wáng yuàn yī qiè zhòngshēng zhì huì rì guāng pò yú chī
为无上智王；愿一切众生智慧日光破愚痴
àn yuàn yī qiè zhòngshēng pú tí jìng yuè zēng zhǎng mǎn zú yuàn yī
暗；愿一切众生菩提净月增长满足；愿一
qiè zhòngshēng rù dà bǎo zhōu jiàn shàn zhī shí jù zú chéng jiù yī qiè
切众生入大宝洲见善知识，具足成就一切
shàngēn shì wéi pú sà mó hē sà bù shī huā shí shàngēn huí xiàng
善根。’是为菩萨摩诃萨布施华时善根回向，
wèi lìng zhòngshēng jiē dé qīngjìng wú ài zhì gù
为令众生皆得清净无碍智故。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī mǎn shí yǐ zhū shàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨布施鬘时，以诸善根
rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng rén suǒ lè jiàn
如是回向，所谓：‘愿一切众生人所乐见，
jiànzhě qīn tàn jiànzhě qīn shàn jiànzhě ài lè jiànzhě kě yǎng jiàn
见者钦叹，见者亲善，见者爱乐，见者渴仰，见
zhě chú yōu jiànzhě shēng xǐ jiànzhě lí è jiànzhě cháng dé qīn jìn
者除忧，见者生喜，见者离恶，见者常得亲近
yú fó jiànzhě qīngjìng huò yī qiè zhì shì wéi pú sà mó hē sà bù
于佛，见者清净获一切智。’是为菩萨摩诃萨布
shī mǎn shí shàngēn huí xiàng
施鬘时善根回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī xiāng shí yǐ zhū shàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨布施香时，以诸善根
rú shì huí xiàng yuàn yī qiè zhòngshēng jù zú jiè xiāng dé bù quē
如是回向：‘愿一切众生具足戒香，得不缺

jiè bú zá jiè bù wū jiè wú huǐ jiè lí chán jiè wú rè jiè
戒、不杂戒、不污戒、无悔戒、离缠戒、无热戒、
wú fàn jiè wú biān jiè chū shì jiè pú sà bō luó mì jiè yuàn yī
无犯戒、无边戒、出世戒、菩萨波罗蜜戒；愿一
qiè zhòngshēng yǐ shì jiè gù jiē dé chéng jiù zhū fó jiè shēn shì
切众生以是戒故，皆得成就诸佛戒身。’是
wéi pú sà mó hē sà bù shī xiāng shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng
为菩萨摩诃萨布施香时善根回向，为令众生
xī dé yuánmǎn wú ài jiè yùn gù
悉得圆满无碍戒蕴故。

fó zǐ pú sà mó hē sà shī tú xiāng shí yǐ zhū shàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨施涂香时，以诸善根

rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng shī xiāng pǔ xūn
如是回向，所谓：‘愿一切众生施香普熏，
xī néng huì shě yī qiè suǒ yǒu yuàn yī qiè zhòngshēng jiè xiāng pǔ xūn
悉能惠舍一切所有；愿一切众生戒香普熏，
dé yú rú lái jiū jìng jìng jiè yuàn yī qiè zhòngshēng rěn xiāng pǔ xūn
得于如来究竟净戒；愿一切众生忍香普熏，
lí yú yī qiè xiǎn hài zhī xīn yuàn yī qiè zhòngshēng jīng jìn xiāng pǔ xūn
离于一切险害之心；愿一切众生精进香普熏，
cháng fú dà shèng jīng jìn jiǎ zhòu yuàn yī qiè zhòngshēng dìng xiāng pǔ
常服大乘精进甲冑；愿一切众生定香普
xūn ān zhù zhū fó xiànrán sān mèi yuàn yī qiè zhòngshēng huì xiāng pǔ
熏，安住诸佛现前三昧；愿一切众生慧香普
xūn yī niàn dé chéng wú shàng zhì wáng yuàn yī qiè zhòngshēng fǎ xiāng
熏，一念得成无上智王；愿一切众生法香
pǔ xūn yú wú shàng fǎ dé wú suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé xiāng
普熏，于无上法得无所畏；愿一切众生德香
pǔ xūn chéng jiù yī qiè dà gōng dé zhì yuàn yī qiè zhòngshēng pú tí
普熏，成就一切大功德智；愿一切众生菩提
xiāng pǔ xūn dé fó shí lì dào yú bǐ àn yuàn yī qiè zhòngshēng qīng
香普熏，得佛十力到于彼岸；愿一切众生清
jìng bái fǎ miào xiāng pǔ xūn yǒng miè yī qiè bú shàn zhī fǎ shì wéi
净白法妙香普熏，永灭一切不善之法。’是为
pú sà mó hē sà bù shī tú xiāng shí shàngēn huí xiàng
菩萨摩诃萨施涂香时善根回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà shī chuáng zuò shí yǐ zhū shàn
“佛子！菩萨摩诃萨施床座时，以诸善

gēn rú shì huíxiàng suǒwèi yuàn yī qièzhòngshēng dé zhūtiān
根如是回向，所谓：‘愿一切众生得诸天
chuángzuò zhèng dà zhì huì yuàn yī qièzhòngshēng dé xiánshèngchuáng
床座，证大智慧，愿一切众生得贤圣床
zuò shě fán fū yì zhù pú tí xīn yuàn yī qièzhòngshēng dé ān lè
座，舍凡夫意，住菩提心；愿一切众生得安乐
chuángzuò yǒng lí yī qièshēng sǐ kǔ nǎo yuàn yī qièzhòngshēng dé
床座，永离一切生死苦恼；愿一切众生得
jiū jìng chuángzuò dé jiàn zhū fó zì zài shéntōng yuàn yī qièzhòng
究竟床座，得见诸佛自在神通；愿一切众
shēng dé píngděngchuángzuò héng pǔ xūn xiū yī qièshàn fǎ yuàn yī
生得平等床座，恒普熏修一切善法；愿一
qièzhòngshēng dé zuì shèngchuángzuò jù qīngjìng yè shì wú yǔ děng
切众生得最胜床座，具清净业，世无与等；
yuàn yī qièzhòngshēng dé ān wěnchuángzuò zhèngzhēn shí fǎ jù zú
愿一切众生得安隐床座，证真实法，具足
jiū jìng yuàn yī qièzhòngshēng dé qīngjìng chuángzuò xiū xí rú lái jìng
究竟；愿一切众生得清净床座，修习如来净
zhì jìng jiè yuàn yī qièzhòngshēng dé ān zhù chuángzuò dé shàn zhī
智境界；愿一切众生得安住床座，得善知
shí cháng suí fù hù yuàn yī qièzhòngshēng dé shī zǐ chuángzuò
识常随覆护；愿一切众生得师子床座，
cháng rú rú lái yòu xié ér wò shì wéi pú sà mó hē sà shī chuáng
常如如来右胁而卧。’是为菩萨摩訶萨施床
zuò shí shàngēn huíxiàng wèi lìngzhòngshēng xiū xí zhèngniàn shàn hù
座时善根回向，为令众生修习正念、善护
zhūgēn gù
诸根故。

fó zǐ pú sà mó hē sà shī fángshè shí yǐ zhūshàngēn
“佛子！菩萨摩訶萨施房舍时，以诸善根

rú shì huíxiàng suǒwèi yuàn yī qièzhòngshēng jiē dé ān zhù qīng
如是回向，所谓：‘愿一切众生皆得安住清
jìng fó chà jīng qín xiū xí yī qiègōng dé ān zhù shēnshēnsānmèijìng
净佛刹，精勤修习一切功德；安住甚深三昧境
jiè shě lí yī qièzhùchù zhí zhuó liǎo zhū zhùchù jiē wú suǒyǒu lí
界，舍离一切住处执著；了诸住处皆无所有，离
zhū shì jiānzhù yī qièzhì shè qǔ yī qièzhū fó suǒzhù zhù jiū jìng dào
诸世间住一切智；摄取一切诸佛所住，住究竟道

ān lè zhù chù   héng zhù dì yī qīng jìng shàngēn   zhōng bù shě lí fó wú
安乐住处；恒住第一清净善根，终不舍离佛无
shàng zhù chù¹   shì wéi pú sà mó hē sà shī fáng shè shí shàngēn huí
上住处¹。’是为菩萨摩诃萨施房舍时善根回
xiàng wèi yù lì yì yī qiè zhòng shēng   suí qí suǒ yìng   sī wéi jiù hù
向；为欲利益一切众生，随其所应，思惟救护
gù
故。

fó zǐ   pú sà mó hē sà shī zhù chù shí   yǐ zhū shàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨施住处时，以诸善根
rú shì huí xiàng   suǒ wèi   yuàn yī qiè zhòng shēng cháng huò shàn lì
如是回向，所谓：‘愿一切众生常获善利，
qí xīn ān lè   yuàn yī qiè zhòng shēng yī rú lái zhù   yī dà zhì zhù
其心安乐；愿一切众生依如来住，依大智住，
yī shàn zhī shí zhù   yī zūn shèng zhù   yī shàn xíng zhù   yī dà cí zhù
依善知识住，依尊胜住，依善行住，依大慈住，
yī dà bēi zhù   yī liù bō luó mì zhù   yī dà pú tí xīn zhù   yī yī
依大悲住，依六波罗蜜住，依大菩提心住，依一
qiè pú sà dào zhù   shì wéi pú sà mó hē sà shī zhù chù shí shàngēn
切菩萨道住。’是为菩萨摩诃萨施住处时善根
huí xiàng   wèi lìng yī qiè fú dé qīng jìng gù   jiū jìng qīng jìng gù   zhì qīng
回向，为令一切福德清净故，究竟清净故，智清
jìng gù   dào qīng jìng gù   fǎ qīng jìng gù   jiè qīng jìng gù   zhì yào qīng
净故，道清净故，法清净故，戒清净故，志乐清
jìng gù   xìn jiě qīng jìng gù   yuàn qīng jìng gù   yī qiè shén tōng gōng dé
净故，信解清净故，愿清净故，一切神通功德
qīng jìng gù
清净故。

fó zǐ   pú sà mó hē sà shī zhū dēng míng   suǒ wèi   sū
“佛子！菩萨摩诃萨施诸灯明，所谓：酥
dēng   yóu dēng   bǎo dēng   mó ní dēng   qī dēng   huǒ dēng   chén
灯、油灯、宝灯、摩尼灯、漆灯、火灯、沈
shuǐ dēng   zhān tán dēng   yī qiè xiāng dēng   wú liàng sè guāng dēng
水灯、栴檀灯、一切香灯、无量色光灯。
shī rú shì děng wú liàng dēng shí   wèi yù lì yì yī qiè zhòng shēng   wèi
施如是等无量灯时，为欲利益一切众生，为

¹ 大正藏：住；永乐北藏：住处；龙藏：住处

yù shèshòu yī qièzhòngshēng yǐ cǐ shàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi
欲摄受一切众生，以此善根如是回向，所谓：

yuàn yī qièzhòngshēng dé wú liàngguāng pǔ zhào yī qiè zhū fó zhèng
‘愿一切众生得无量光，普照一切诸佛正

fǎ yuàn yī qièzhòngshēng dé qīngjìngguāng zhàojiàn shì jiān jí wēi xì
法；愿一切众生得清净光，照见世间极微细

sè yuàn yī qièzhòngshēng dé lí yì guāng liǎozhòngshēng jiè kōng wú
色；愿一切众生得离翳光，了众生界空无

suǒyǒu yuàn yī qièzhòngshēng dé wú biānguāng shēnchūmiàoguāng pǔ
所有；愿一切众生得无边光，身出妙光普

zhào yī qiè yuàn yī qièzhòngshēng dé pǔ zhàoguāng yú zhū fó fǎ
照一切；愿一切众生得普照光，于诸佛法

xīn wú tuì zhuǎn yuàn yī qièzhòngshēng dé fó jìngguāng yī qiè chà
心无退转；愿一切众生得佛净光，一切刹

zhōng xī jiē xiǎnxiàn yuàn yī qièzhòngshēng dé wú ài guāng yī guāng
中悉皆显现；愿一切众生得无碍光，一光

biànzhào yī qiè fǎ jiè yuàn yī qièzhòngshēng dé wú duànguāng zhào
遍照一切法界；愿一切众生得无断光，照

zhū fó chàguāngmíng bú duàn yuàn yī qièzhòngshēng dé zhì chuáng
诸佛刹光明不断；愿一切众生得智幢

guāng pǔ zhào shì jiān yuàn yī qièzhòngshēng dé wú liàng sè guāng
光，普照世间；愿一切众生得无量色光，

zhào yī qiè chà shì xiànrén lì pú sà rú shì shī dēngmíng shí wèi
照一切刹示现神力。’ 菩萨如是施灯明时，为

yù lì yì yī qièzhòngshēng ān lè yī qièzhòngshēng gù yǐ cǐ shàn
欲利益一切众生，安乐一切众生故，以此善

gēn suí zhúzhòngshēng yǐ cǐ shàngēnshèshòuzhòngshēng yǐ cǐ shàn
根随逐众生，以此善根摄受众生，以此善

gēn fēn bù zhòngshēng yǐ cǐ shàngēn cí mǐnzhòngshēng yǐ cǐ shàn
根分布众生，以此善根慈愍众生，以此善

gēn fù yù zhòngshēng yǐ cǐ shàngēn jiù hù zhòngshēng yǐ cǐ shàn
根覆育众生，以此善根救护众生，以此善

gēn chōngmǎnzhòngshēng yǐ cǐ shàngēnyuánniànzhòngshēng yǐ cǐ
根充满众生，以此善根缘念众生，以此

shàngēnděng yì zhòngshēng yǐ cǐ shàngēnguāncházhòngshēng shì wéi
善根等益众生，以此善根观察众生。是为

pú sà mó hē sà shī dēngmíng shí shàngēn huíxiàng rú shì huíxiàng wú
菩萨摩诃萨施灯明时善根回向，如是回向无

yǒuzhàng ài pǔ lìngzhòngshēngzhùshàngēnzhōng
有障碍，普令众生住善根中。

fó zǐ pú sà mó hē sà shī tāngyào shí yǐ zhūshàngēn
“佛子！菩萨摩诃萨施汤药时，以诸善根

rú shì huíxiàng suǒwèi yuàn yī qièzhòngshēng yú zhū gài chán
如是回向，所谓：‘愿一切众生于诸盖缠，

jiū jìng dé chū yuàn yī qièzhòngshēngyǒng lí bìngshēn dé rú lái shēn
究竟得出；愿一切众生永离病身，得如来身；

yuàn yī qièzhòngshēngzuò dà liángyào mièchú yī qiè bú shàn zhī bìng
愿一切众生作大良药，灭除一切不善之病；

yuàn yī qièzhòngshēngchéng ā qié tuóyào ān zhù pú sà bú tuì zhuǎn
愿一切众生生成阿伽陀药，安住菩萨不退转

dì yuàn yī qièzhòngshēngchéng rú lái yào néng bá yī qiè fán nǎo dú
地；愿一切众生生成如来药，能拔一切烦恼毒

jiàn yuàn yī qièzhòngshēng qīn jìn xiánshèng mièchú fán nǎo xiū qīng
箭；愿一切众生亲近贤圣，灭除²烦恼，修清

jìng xíng yuàn yī qièzhòngshēngzuò dà yào wáng yǒngchúzhòngbìng
净行；愿一切众生作大药王，永除众病，

bú lìng chóng fā yuàn yī qièzhòngshēngzuò bú huài yào shù xī néng jiù
不令重发；愿一切众生作不坏药树，悉能救

liáo yī qièzhòngshēng yuàn yī qièzhòngshēng dé yī qiè zhì guāng chū
疗一切众生；愿一切众生得一切智光，出

zhòngbìngjiàn yuàn yī qièzhòngshēngshàn jiě shì jiānfāngyào zhī fǎ suǒ
众病箭；愿一切众生善解世间方药之法，所

yǒu jí bìngwèi qí jiù liáo pú sà mó hē sà shī tāngyào shí wèi lìng
有疾病为其救疗。’ 菩萨摩诃萨施汤药时，为令

yī qièzhòngshēngyǒng lí zhòngbìng gù jiū jìng ān wěn gù jiū jìng qīng
一切众生永离众病故，究竟安隐故，究竟清

jìng gù rú fó wú bìng gù bá chú yī qiè bìngjiàn gù dé wú jìn jiān
净故，如佛无病故，拔除一切病箭故，得无尽坚

gù shēn gù dé jīn gāngwéishānsuǒ bú huàishēn gù dé jiān gù mǎn zú
固身故，得金刚围山所不坏身故，得坚固满足

lì gù dé yuánmǎn bù kě duó fó lè gù dé yī qiè fó zì zài jiān gù
力故，得圆满不可夺佛乐故，得一切佛自在坚固

shēn gù yǐ zhūshàngēn rú shì huíxiàng
身故，以诸善根如是回向。

² 龙藏：除；永乐北藏：除；大正藏：诸

fó zǐ pú sà mó hē sà xī néng huì shī yī qiè qì wù
“佛子！菩萨摩诃萨悉能惠施一切器物。

suǒ wèi huáng jīn qì chéng mǎn zá bǎo bái yín qì chéng zhòng miào bǎo
所谓：黄金器盛满杂宝，白银器盛众妙宝，

liú lí qì chéng zhǒng zhǒng bǎo bō lí qì chéng mǎn wú liàng bǎo zhuāng
琉璃器盛种种宝，玻瓈器盛满无量宝庄

yán jù chē qú qì chéng chì zhēn zhū mǎ nǎo qì chéng mǎn shān hú mó
严具，砗磲器盛赤真珠，码瑙器盛满珊瑚摩

ní zhū bǎo bái yù qì chéng zhòng měi shí zhān tán qì chéng tiān yī fú
尼珠宝，白玉器盛众美食，梅檀器盛天衣服，

jīn gāng qì chéng zhòng miào xiāng wú liàng wú shù zhǒng zhǒng bǎo qì
金刚器盛众妙香。无量无数种种宝器，

chéng wú liàng wú shù zhǒng zhǒng zhòng bǎo huò shī zhū fó xìn fó fú
盛无量无数种种众宝，或施诸佛，信佛福

tián bù sī yì gù huò shī pú sà zhī shàn zhī shí nán zhí yù gù huò
田不思議故；或施菩萨，知善知识难值遇故；或

shī shèng sēng wèi lìng fó fǎ jiǔ zhù shì gù huò shī shēng wén jí pì zhī
施圣僧，为令佛法久住世故；或施声闻及辟支

fó yú zhū shèng rén shēng jìng xìn gù huò shī fù mǔ wèi zūn zhòng
佛，于诸圣人生净信故；或施父母，为尊重

gù huò shī shī zhǎng wèi héng yòu huì lìng yī shèng jiào xiū gōng dé
故；或施师长，为恒诱诲，令依圣教修功德

gù huò shī xià liè pín qióng gū lù dà cí dà bēi ài yǎn děng
故；或施下劣、贫穷、孤露，大慈、大悲爱眼等

shì zhū zhòng shēng gù zhuān yì mǎn zú qù lái jīn shì yī qiè pú
视诸众生故；专意满足去、来、今世一切菩

sà tán bō luó mì gù yī yī qiè wù pǔ shī yī qiè zhōng bú yàn shě zhū
萨檀波罗蜜故；以一切物普施一切，终不厌舍诸

zhòng shēng gù rú shì shī shí yú qí shī wù jí yǐ shòu zhě jiē wú
众生故。如是施时，于其施物及以受者，皆无

suǒ zhuó pú sà mó hē sà yǐ rú shì děng zhǒng zhǒng bǎo qì chéng wú
所著。菩萨摩诃萨以如是等种种宝器盛无

liàng bǎo ér bù shī shí yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng suǒ wèi
量宝而布施时，以诸善根如是回向，所谓：

yuàn yī qiè zhòng shēng chéng děng xū kōng wú biān zàng qì niàn lì
‘愿一切众生成等虚空无边藏器，念力

guǎng dà xī néng shòu chí shì chū shì jiān yī qiè jīng shū wú yǒu wàng
广大，悉能受持世、出世间一切经书，无有忘

shī yuàn yī qiè zhòngshēngchéng qīng jìng qì néng wù zhū fó shènshēn
失；愿一切众生成清净器，能悟诸佛甚深
zhèng fǎ yuàn yī qiè zhòngshēngchéng wú shàngbǎo qì xī néngshòu
正法；愿一切众生成无上宝器，悉能受
chí sān shì fó fǎ yuàn yī qiè zhòngshēngchéng jiù rú lái guǎng dà fǎ
持三世佛法；愿一切众生成就如来广大法
qì yǐ bú huài xìn shèshòu sān shì fó pú tí fǎ yuàn yī qiè zhòng
器，以不坏信摄受三世佛菩提法；愿一切众
shēngchéng jiù zuì shèngbǎozhuāngyán qì zhù dà wēi dé pú tí zhī xīn
生成就最胜宝庄严器，住大威德菩提之心；
yuàn yī qiè zhòngshēngchéng jiù gōng dé suǒ yī chù qì yú zhū rú lái
愿一切众生成就功德所依处器，于诸如来
wú liàng zhì huì shēng jìng xìn jiě yuàn yī qiè zhòngshēngchéng jiù qù rù
无量智慧生净信解；愿一切众生成就趣入
yī qiè zhì qì jiū jìng rú lái wú ài jiě tuō yuàn yī qiè zhòngshēng dé
一切智器，究竟如来无碍解脱；愿一切众生得
jìn wèi lái jié pú sà xíng qì néng lìng zhòngshēng pǔ jiē ān zhù yī qiè
尽未来劫菩萨行器，能令众生普皆安住一切
zhì lì yuàn yī qiè zhòngshēngchéng jiù sān shì zhū fó zhǒng xìng shèng
智力；愿一切众生成就三世诸佛种性胜
gōng dé qì yī qiè zhū fó miào yīn suǒ shuō xī néngshòu chí yuàn yī
功德器，一切诸佛妙音所说悉能受持；愿一
qiè zhòngshēngchéng jiù róng nà jìn fǎ jiè xū kōng jiè yī qiè shì jiè
切众生成就容纳尽法界、虚空界、一切世界
yī qiè rú lái zhòng huì dào chǎng qì wéi dà zhàng fū zànshuō zhī shǒu
一切如来众会道场器，为大丈夫赞说之首，
quàn qǐng zhū fó zhuǎn zhèng fǎ lún shì wéi pú sà mó hē sà bù shī
劝请诸佛转正法轮。’是为菩萨摩诃萨布施
qì shí shàngēn huí xiàng wèi yù pǔ lìng yī qiè zhòngshēng jiē dé yuán
器时善根回向，为欲普令一切众生皆得圆
mǎn pǔ xián pú sà xíng yuàn qì gù
满普贤菩萨行愿器故。

大方广佛华严经卷第二十五

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sān mǎnduō mò tuónán ā bō là dì hē duōzhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎诃.

jǔ zàn
举赞

shuài tuó tiān shàng huì rì shū guāng shí huí xiàng yì guǎng xuān
率陀天上.慧日舒光.十回向义广宣

yáng kǔ hǎi zuò jīn liáng huà rì shū cháng huā yǔ sàn tiān xiāng
扬.苦海作津梁.化日舒长.华雨散天香.

jǔ zì mǔ zàn
举字母赞

(一遍)

huā yán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōu xuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

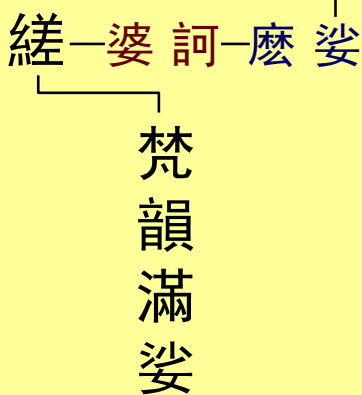
南無華嚴海會佛菩薩 三稱

四生九有同登華藏玄門八難三塗共入毗盧性海

婆功德大法界沐恩波

四十二字妙陀羅字字包含義理多

時普願法界眾生入般若波羅蜜門

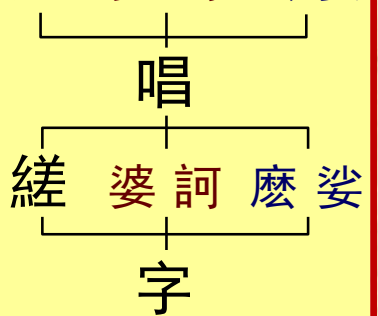
縵 喪僧鬆蘇縵顯西辛珊芯糝艘縵

婆 合二 ● 旁朋蓬蒲袍排毘貧拌寶 蕙哀婆

訶 二 ○ 欣亨烘呼蒿哈希希預希含 詢訶

麼 合二 ● 茫萌蒙模毛埋迷民蠻 斫 芩謀麼

娑 二 ○ 斯斯蘇蘇思思西西思西 思 思 娑

31. 娑麼 (二合) 斯茫 . 斯萌 . 蘇蒙 . 蘇模 . 思

毛 . 思埋 . 西迷 . 西民 . 思蠻 . 西斫 . 思芩 . 思謀 . 娑麼

唱 娑麼 字 時 . 普願法界 眾 生 . 入般若波羅蜜

mén
门。

haopao hangpang hengpeng hongpong hu pu hao
32. 訶婆 (二合) 欣旁. 亨朋. 烘蓬. 呼蒲. 蒿

pao hai pai hi pi hin pin hanpan hin pin hanpan houpou haopao
袍. 哈排. 希毘. 希貧. 預拌. 希賓. 含薏. 叻哀. 訶婆

chàng haopao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 訶婆 字时. 普愿法界众 生. 入般若波罗蜜

mén
门。

sao sangseng song su sao sai si sin san sin san sou sao
33. 綰 喪僧鬆蘇繰顯西辛珊芯糝艘綰

chàng sao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 綰 字时. 普愿法界众 生. 入般若波罗蜜

mén
门。

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō saomao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 娑麼.

haopao sao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
訶婆. 綰. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩波.

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nǎn sān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海.

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨 (合掌三称)

huí xiàng jì
回向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòng chéng fó dào
我等与众 生 皆共成佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí liù
大方广佛华严经卷第二十六

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí huíxiàng pǐn dì èr shí wǔ zhī sì
十回向品第二十五之四

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhǒngzhǒngchē zhòngbǎoyán
“佛子！菩萨摩诃萨以种种车，众宝严
shì fèng shī zhū fó jí zhū pú sà shī zhǎng shànyǒu shēngwén
饰，奉施诸佛及诸菩萨、师长、善友、声闻、
yuánjué rú shì wú liàngzhǒngzhǒng fú tián nǎi zhì pín qióng gū lù
缘觉，如是无量种种福田，乃至贫穷、孤露
zhī zhě cǐ zhū rénzhòng huò cóng yuǎn lái huò cóng jìn lái huò
之者。此诸人众，或从远来，或从近来，或
chéng pú sà míngwén gù lái huò shì pú sà yīn yuán gù lái huò wén pú
承菩萨名闻故来，或是菩萨因缘故来，或闻菩
sà wǎng xī suǒ fā shī yuàn gù lái huò shì pú sà xīn yuàn qǐng lái pú
萨往昔所发施愿故来，或是菩萨心愿请来。菩
sà shì shí huò shī bǎochē huò shī jīn chē xī miào zhuāng yán líng
萨是时，或施宝车，或施金车，悉妙庄严，铃
wǎng fù shàng bǎo dài chuí xià huò shī shàng miào liú lí zhī chē wú
网覆上，宝带垂下；或施上妙琉璃之车，无
liàngzhēn qí yǐ wéi yán shì huò fù shī yǔ bái yín zhī chē fù yǐ jīn
量珍奇以为严饰；或复施与白银之车，覆以金
wǎng jià yǐ jùn mǎ huò fù shī yǔ wú liàng zá bǎo suǒ zhuāng yán chē
网，驾以骏马；或复施与无量杂宝所庄严车，
fù yǐ bǎowǎng jià yǐ xiāng xiàng huò fù shī yǔ zhāntán zhī chē
覆以宝网，驾以香象；或复施与栴檀之车，
miào bǎo wéi lún zá bǎo wéi gài bǎo shī zǐ zuò fū zhì yán hǎo bǎi
妙宝为轮，杂宝为盖，宝师子座敷置严好，百
qiān cǎi nǚ liè zuò qí shàng shí wàn zhàng fū qiān yù ér xíng huò fù
千彩³女列坐其上，十万丈夫牵御而行；或复

³ 大正藏：采

shī yǔ bō lí bǎochē zhòng zá miào bǎo yǐ wéiyán shì duānzhèng nǚ
施与玻瓈宝车，众杂妙宝以为严饰，端正女
rén chōngmǎn qí zhōng bǎozhàng fù shàng chuángfān shì cè huò
人充满其中，宝帐覆上，幢旛侍侧；或
fù shī yǔ mǎnǎozàngchē shì yǐ zhòngbǎo xūnzhū zá xiāng zhǒng
复施与码瑙藏车，饰以众宝，熏诸杂香，种
zhǒngmiào huāsàn bù zhuāngyán bǎiqiāncǎi nǚ chí bǎoyīngluò jià yù
种妙华散布庄严，百千娑⁴女持宝瓔珞，驾馭
jūn tiáo shèxiǎnnéng ān huò fù shī yǔ jiān gù xiāngchē zhòngbǎowéi
均调，涉险能安；或复施与坚固香车，众宝为
lún zhuāngyán jù lì bǎozhàng fù shàng bǎowǎngchuí xià zhǒng
轮，庄严巨丽，宝帐覆上，宝网垂下，种
zhǒngbǎo yī fū bù qí zhōng qīngjìng hǎoxiāng liú fēn wàichè qí xiāng
种宝衣敷布其中，清净好香流芬外彻，其香
měimiào chèn yuè rén xīn wú liàng zhū tiān yì cóng ér xíng zài yǐ zhòng
美妙称悦人心，无量诸天翼从而行，载以众
bǎo suí shí jǐ shī huò fù shī yǔ guāng míng bǎochē zhǒngzhǒng zhū bǎo
宝随时给施；或复施与光明宝车，种种诸宝
miào sè yìngchè zhòngmiào bǎowǎng luó fù qí shàng zá bǎoyīngluò
妙色映彻，众妙宝网罗覆其上，杂宝瓔珞
zhōu zā chuí xià sǎn yǐ mò xiāng nèi wài fēn jié suǒ ài nán nǚ xī zǎi
周匝垂下，散以末香内外芬洁，所爱男女悉载
qí shàng
其上。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ rú shì děngzhòngmiào bǎochē
“佛子！菩萨摩诃萨以如是等众妙宝车

fèng shī fó shí yǐ cǐ shàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī
奉施佛时，以此善根如是回向，所谓：‘愿一
qiè zhòngshēng xī jiě gòngyǎng zuì shàng fú tián shēn xìn shī fó dé wú
切众生悉解供养最上福田，深信施佛，得无
liàngbào yuàn yī qiè zhòngshēng yī xīn xiàng fó cháng yù wú liàng qīng
量报；愿一切众生一心向佛，常遇无量清
jìng fú tián yuàn yī qiè zhòngshēng yú zhū rú lái wú suǒ lìn xī jù zú
净福田；愿一切众生于诸如来无所吝惜，具足
chéng jiù dà shě zhī xīn yuàn yī qiè zhòngshēng yú zhū fó suǒ xiū xíng shī
成就大舍之心；愿一切众生于诸佛所修行施

⁴ 大正藏：采

xíng lí èr shèngyuàn dài dé rú lái wú ài jiě tuō yī qiè zhì zhì
行，离二乘愿，速得如来无碍解脱一切智智；
yuàn yī qiè zhòngshēng yú zhū fó suǒ xíng wú jìn shī rù fó wú liàng gōng
愿一切众生于诸佛所行无尽施，入佛无量功
dé zhì huì yuàn yī qiè zhòngshēng rù fó shèng zhì dé chéng qīng jìng
德智慧；愿一切众生入佛胜智，得成清净
wú shàng zhì wáng yuàn yī qiè zhòngshēng dé fó biàn zhì wú ài shéntōng
无上智王；愿一切众生得佛遍至无碍神通，
suí suǒ yù wǎng mǐ bú zì zài yuàn yī qiè zhòngshēngshēn rù dà
随所欲往，靡不自在；愿一切众生深入大
shèng huò wú liàng zhì ān zhù bú dòng yuàn yī qiè zhòngshēng jiē néng
乘，获无量智，安住不动；愿一切众生皆能
chūshēng yī qiè zhì fǎ wéi zhū tiānrén zuì shàng fú tián yuàn yī qiè
出生一切智法，为诸天人最上福田；愿一切
zhòngshēng yú zhū fó suǒ wú xián hèn xīn qín zhòngshàngēn yào qiú fó
众生于诸佛所无嫌恨心，勤种善根，乐求佛
zhì yuàn yī qiè zhòngshēng rèn yùn néng wǎng yī qiè fó chà yī chà nà
智；愿一切众生任运能往一切佛刹，一刹那
zhōng pǔ zhōu fǎ jiè ér wú xiè juàn yuàn yī qiè zhòngshēng dài dé pú
中普周法界而无懈倦；愿一切众生速得菩
sà zì zài shéntōng fēnshēn biàn mǎn děng xū kōng jiè yī qiè fó suǒ qīn
萨自在神通，分身遍满等虚空界一切佛所亲
jìn gòngyǎng yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú bǐ shēn biàn wǎng shí fāng
近供养；愿一切众生得无比身，遍往十方
ér wú yàn juàn yuàn yī qiè zhòngshēng dé guǎng dà shēn fēi xíng xùn jí
而无厌倦；愿一切众生得广大身，飞行迅疾，
suí yì suǒ wǎng zhōng wú xiè tuì yuàn yī qiè zhòngshēng dé fó jiū jìng
随意所往，终无懈怠；愿一切众生得佛究竟
zì zài wēi lì yī chà nà zhōng jìn xū kōng jiè xī xiàn zhū fó shéntōng
自在威力，一刹那中尽虚空界，悉现诸佛神通
biàn huà yuàn yī qiè zhòngshēng xiū ān lè xíng suí shùn yī qiè zhū pú
变化；愿一切众生修安乐行，随顺一切诸菩
sà dào yuàn yī qiè zhòngshēng dé sù jí xíng jiū jìng shí lì zhì huì
萨道；愿一切众生得速疾行，究竟十力智慧
shéntōng yuàn yī qiè zhòngshēng pǔ rù fǎ jiè shí fāng guó tǔ xī jìn
神通；愿一切众生普入法界十方国土，悉尽
biān jì děng wú chā bié yuàn yī qiè zhòngshēng xíng pǔ xián xíng wú yǒu tuì
边际等无差别；愿一切众生行普贤行无有退

zhuǎn dào yú bǐ àn chéng yī qiè zhì yuàn yī qiè zhòngshēngshēng yú
转，到于彼岸成一切智；愿一切众生升于
wú bǐ zhì huì zhī shèng suí shùn fǎ xìngjiàn rú shí lǐ shì wéi pú
无比智慧之乘，随顺法性见如实理。’是为菩
sà mó hē sà yǐ zhòngbǎochēfèng shī xiàn zài yī qiè zhū fó jí fó miè
萨摩诃萨以众宝车奉施现在一切诸佛及佛灭
hòusuǒyǒu tǎ miào shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng dé yú rú lái jiū
后所有塔庙善根回向，为令众生得于如来究
jìng chū lí wú ài shèng gù
竟出离无碍乘故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhòngbǎochē shī pú sà děng
“佛子！菩萨摩诃萨以众宝车施菩萨等

shàn zhī shí shí yǐ zhūshàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī
善知识时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一
qiè zhòngshēng xīn cháng yì chí shàn zhī shí jiào zhuān qín shǒu hù lìng
切众生心常忆持善知识教，专勤守护，令
bú wàng shī yuàn yī qiè zhòngshēng yǔ shàn zhī shí tóng yī yì lì pǔ
不忘失；愿一切众生与善知识同一义利，普
shè yī qiè yǔ gòngshàngēn yuàn yī qiè zhòngshēng jìn shàn zhī shí zūn
摄一切与共善根；愿一切众生近善知识，尊
zhònggòngyǎng xī shě suǒyǒu shùn kě qí xīn yuàn yī qiè zhòngshēng
重供养，悉舍所有，顺可其心；愿一切众生
dé shàn zhì yù suí zhúshànyǒu wèi chángshě lí yuàn yī qiè zhòng
得善志欲，随逐善友，未尝舍离；愿一切众
shēngcháng dé zhí yù zhūshàn zhī shí zhuān yì chéngfèng bù wéi qí
生常得值遇诸善知识，专意承奉，不违其
jiào yuàn yī qiè zhòngshēng yào shàn zhī shí cháng bù shě lí wú jiàn
教；愿一切众生乐善知识，常不舍离，无间
wú zá yì wú wù shī yuàn yī qiè zhòngshēng néng yǐ qí shēn shī shàn
无杂，亦无误失；愿一切众生能以其身施善
zhī shí suí qí jiào mìng mǐ yǒu wéi nì yuàn yī qiè zhòngshēng wéi shàn
知识，随其教命靡有违逆；愿一切众生为善
zhī shí zhī suǒ shè shòu xiū xí dà cí yuǎn lí zhū è yuàn yī qiè
知识之所摄受，修习大慈，远离诸恶；愿一切
zhòngshēng suí shàn zhī shí tīng wén zhū fó suǒ shuō zhèng fǎ yuàn yī qiè
众生随善知识听闻诸佛所说正法；愿一切
zhòngshēng yǔ shàn zhī shí tóng yī shàngēn qīng jìng yè guǒ yǔ zhū pú sà
众生与善知识同一善根清净业果，与诸菩萨

tóng yī xíngyuàn jiū jìng shí lì yuàn yī qièzhòngshēng xī néngshòu chí
同一行愿究竟十力；愿一切众生悉能受持
shàn zhī shí fǎ dài dé yī qiè sānmèijìng jiè zhì huìshéntōng yuàn yī
善知识法，逮得一切三昧境界智慧神通；愿一
qièzhòngshēng xī néngshòu chí yī qièzhèng fǎ xiū xí zhūxíngdào yú
切众生悉能受持一切正法，修习诸行到于
bǐ àn yuàn yī qièzhòngshēngchéng yú dà shèng wú suǒzhàng ài jiū
彼岸；愿一切众生乘于大乘无所障碍，究
jìng chéng jiù yī qiè zhì dào yuàn yī qièzhòngshēng xī dé shàng yú yī
竟成就一切智道；愿一切众生悉得上于一
qiè zhì shèng zhì ān wēnchù wú yǒu tuì zhuǎn yuàn yī qièzhòngshēng
切智乘，至安隐处无有退转；愿一切众生
zhī rú shí xíng suí qí suǒwén yī qiè fó fǎ jiē dé jiū jìng yǒng wú
知如实行，随其所闻一切佛法，皆得究竟，永无
wàng shī yuàn yī qièzhòngshēng pǔ wéizhū fó zhī suǒshèshòu dé wú
忘失；愿一切众生普为诸佛之所摄受，得无
ài zhì jiū jìng zhū fǎ yuàn yī qièzhòngshēng dé wú tuì shī zì zài
碍智，究竟诸法；愿一切众生得无退失自在
shéntōng suǒ yù wǎng yì yī niàn jiē dào yuàn yī qièzhòngshēngwǎng
神通，所欲往诣，一念皆到；愿一切众生往
lái zì zài guǎngxíng huàdǎo lìng zhù dà shèng yuàn yī qièzhòngshēng
来自在，广行化导，令住大乘；愿一切众生
suǒxíng bù kōng zài yǐ zhì shèngdào jiū jìng wèi yuàn yī qièzhòngshēng
所行不空，载以智乘到究竟位；愿一切众生
dé wú ài shèng yǐ wú ài zhì zhì yī qiè chù shì wéi pú sà mó hē
得无碍乘，以无碍智至一切处。’是为菩萨摩诃
sà shī shàn zhī shí zhǒngzhǒngchē shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng
萨施善知识种种车时善根回向，为令众生
gōng dé jù zú yǔ fó pú sà děng wú yì gù
功德具足与佛菩萨等无异故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhòngbǎochē bù shī sēng shí
“佛子！菩萨摩诃萨以众宝车布施僧时，
qǐ xué yī qiè shī xīn zhì shànliǎo xīn jìngōng dé xīn suí shùnshě
起学一切施心、智善了心、净功德心、随顺舍
xīn sēngbǎonán yù xīn shēn xìn sēngbǎo xīn shè chízhèngjiào xīn
心、僧宝难遇心、深信僧宝心、摄持正教心，
zhùshèng zhì lè dé wèicéngyǒu wéi dà shī huì chūshēng wú liàng
住胜志乐，得未曾有，为大施会，出生无量

guǎng dà gōng dé shēn xìn fó jiào bù kě jǔ huài yǐ zhū shàn gēn rú shì
广大功德，深信佛教不可沮坏；以诸善根如是
huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng shēng pǔ rù fó fǎ yì chí
回向，所谓：‘愿一切众生普入佛法，忆持
bú wàng yuàn yī qiè zhòng shēng lí fán yú fǎ rù xián shèng chù yuàn
不忘；愿一切众生离凡愚法，入贤圣处；愿
yī qiè zhòng shēng sù rù shèng wèi néng yǐ fó fǎ cì dì kāi yòu yuàn
一切众生速入圣位，能以佛法次第开诱；愿
yī qiè zhòng shēng jǔ shì zōng zhòng yán bì xìn yòng yuàn yī qiè zhòng
一切众生举世宗重，言必信用；愿一切众
shēng shàn rù yī qiè zhū fǎ píng děng liǎo zhī fǎ jiè zì xìng wú èr yuàn
生善入一切诸法平等，了知法界自性无二；愿
yī qiè zhòng shēng cóng yú rú lái zhì jìng ér shēng zhū tiáo shùn rén suǒ
一切众生从于如来智境而生，诸调顺人所
gòng wéi rào yuàn yī qiè zhòng shēng zhù lí rǎn fǎ miè chú yī qiè fán
共围绕；愿一切众生住离染法，灭除一切烦
nǎo chén gù yuàn yī qiè zhòng shēng jiē dé chéng jiù wú shàng sēng bǎo
恼尘垢；愿一切众生皆得成就无上僧宝，
lí fán fū dì rù xián shèng zhòng yuàn yī qiè zhòng shēng qín xiū shàn
离凡夫地，入贤圣众；愿一切众生勤修善
fǎ dé wú ài zhì jù shèng gōng dé yuàn yī qiè zhòng shēng dé zhì
法，得无碍智，具圣功德；愿一切众生得智
huì xīn bù zhuó sān shì yú zhū zhòng zhōng zì zài rú wáng yuàn yī
慧心，不著三世，于诸众中自在如王；愿一
qiè zhòng shēng chéng zhì huì shèng zhuàn zhèng fǎ lún yuàn yī qiè zhòng
切众生乘智慧乘，转正法轮；愿一切众
shēng jù zú shéntōng yī niǎn néng wǎng bù kě shuō bù kě shuō shì jiè
生具足神通，一念能往不可说不可说世界；
yuàn yī qiè zhòng shēng chéng xū kōng shēn yú zhū shì jiān zhì huì wú ài
愿一切众生乘虚空身，于诸世间智慧无碍；
yuàn yī qiè zhòng shēng pǔ rù yī qiè xū kōng fǎ jiè zhū fó zhòng huì
愿一切众生普入一切虚空法界诸佛众会，
chéng jiù dì yī bō luó mì xíng yuàn yī qiè zhòng shēng dé qīng jǔ shēn
成就第一波罗蜜行；愿一切众生得轻举身
shū shèng zhì huì xī néng biàn rù yī qiè fó chà yuàn yī qiè zhòng shēng
殊胜智慧，悉能遍入一切佛刹；愿一切众生
huò wú biān jì shàn qiǎo shén zú yú yī qiè chà pǔ xiàn qí shēn yuàn yī
获无边际善巧神足，于一切刹普现其身；愿一

qiè zhòngshēng dé yú yī qiè wú suǒ yī shēn yǐ shéntōng lì rú yǐng pǔ
切 众 生 得 于 一 切 无 所 依 身 ， 以 神 通 力 如 影 普

xiàn yuàn yī qiè zhòngshēng dé bù sī yì zì zài shén lì suí yìng kě
现 ； 愿 一 切 众 生 得 不 思 议 自 在 神 力 ， 随 应 可

huà jí xiàn qí qián jiàohuàtiáo fú yuàn yī qiè zhòngshēng dé rù
化 ， 即 现 其 前 ， 教 化 调 伏 ； 愿 一 切 众 生 得 入

fǎ jiè wú ài fāngbiàn yī niàn biànyóu shí fāngguó tǔ shì wéi pú
法 界 无 碍 方 便 ， 一 念 遍 游 十 方 国 土 。 ’ 是 为 菩

sà mó hē sà shī sēngbǎochēshàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng pǔ
萨 摩 诃 萨 施 僧 宝 车 善 根 回 向 ； 为 令 众 生 普

chéngqīng jìng wú shàng zhì shèng yú yī qiè shì jiānzhuàn wú ài fǎ zhì
乘 清 净 无 上 智 乘 ， 于 一 切 世 间 转 无 碍 法 智

huì lún gù
慧 轮 故 。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhòngbǎochē bù shī shēngwén
“ 佛 子 ！ 菩 萨 摩 诃 萨 以 众 宝 车 布 施 声 闻 、

dú jué zhī shí qǐ rú shì xīn suǒ wèi fú tián xīn zūn jìng xīn
独 觉 之 时 ， 起 如 是 心 ， 所 谓 ； 福 田 心 、 尊 敬 心 、

gōng dé hǎi xīn néng chū shēng gōng dé zhì huì xīn cóng rú lái gōng dé
功 德 海 心 、 能 出 生 功 德 智 慧 心 、 从 如 来 功 德

shì lì suǒ shēng xīn bǎi qiān yì nà yóu tā jié xiū xí xīn néng yú bù
势 力 所 生 心 、 百 千 亿 那 由 他 劫 修 习 心 、 能 于 不

kě shuō jié xiū pú sà xíng xīn jiě tuō yī qiè mó xì fù xīn cuī miè yī
可 说 劫 修 菩 萨 行 心 、 解 脱 一 切 魔 系 缚 心 、 摧 灭 一

qiè mó jūn zhòng xīn huì guāng zhào liǎo wú shàng fǎ xīn yǐ cǐ shī chē
切 魔 军 众 心 、 慧 光 照 了 无 上 法 心 ； 以 此 施 车

suǒ yǒu shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng wéi
所 有 善 根 如 是 回 向 ， 所 谓 ； ‘ 愿 一 切 众 生 为

shì suǒ xìn dì yī fú tián jù zú wú shàng tán bō luó mì yuàn yī qiè
世 所 信 第 一 福 田 ， 具 足 无 上 檀 波 罗 蜜 ； 愿 一 切

zhòngshēng lí wú yì yǔ cháng yào dú chǔ xīn wú èr niàn yuàn yī
众 生 离 无 益 语 ， 常 乐 独 处 ， 心 无 二 念 ； 愿 一

qiè zhòngshēng chéng zuì dì yī qīng jìng fú tián shè zhū zhòngshēng lìng xiū
切 众 生 成 最 第 一 清 净 福 田 ， 摄 诸 众 生 令 修

fú yè yuàn yī qiè zhòngshēng chéng zhì huì yuān néng yǔ zhòngshēng
福 业 ； 愿 一 切 众 生 成 智 慧 渊 ， 能 与 众 生

wú liàng wú shù shàngēnguǒ bào yuàn yī qiè zhòngshēng zhù wú ài xíng
无 量 无 数 善 根 果 报 ； 愿 一 切 众 生 住 无 碍 行 ，

mǎn zú qīngjìng dì yī fú tián yuàn yī qiè zhòngshēng zhù wú zhēng fǎ
满足清净第一福田；愿一切众生住无诤法，
liǎo yī qiè fǎ jiē wú suǒ zuò wú xìng wéi xìng yuàn yī qiè zhòngshēng
了一切法皆无所作、无性为性；愿一切众生
cháng dé qīn jìn zuì shàng fú tián jù zú xiū chéng wú liàng fú dé yuàn
常得亲近最上福田，具足修成无量福德；愿
yī qiè zhòngshēng néng xiàn wú liàng zì zài shéntōng yǐ jìng fú tián shè zhū
一切众生能现无量自在神通，以净福田摄诸
hán shí yuàn yī qiè zhòngshēng jù zú wú jìn gōng dé fú tián néng yǔ
含识；愿一切众生具足无尽功德福田，能与
zhòngshēng rú lái shí lì dì yī shèngguǒ yuàn yī qiè zhòngshēng wéi
众生如来十力第一乘果；愿一切众生为
néng bàn guǒ zhēn shí fú tián chéng yī qiè zhì wú jìn fú jù yuàn
能办果真实福田，成一切智，无尽福聚；愿
yī qiè zhòngshēng dé miè zuì fǎ xī néng shòu chí suǒ wèi céng wén fó
一切众生得灭罪法，悉能受持所未曾闻佛
fǎ jù yì yuàn yī qiè zhòngshēng cháng qín tīng shòu yī qiè fó fǎ wén
法句义；愿一切众生常勤听受一切佛法，闻
xī jiě wù wú kōngguò zhě yuàn yī qiè zhòngshēng tīng wén fó fǎ tōng
悉解悟，无空过者；愿一切众生听闻佛法通
dá jiū jìng rú qí suǒ wén suí shùn yǎn shuō yuàn yī qiè zhòngshēng
达究竟，如其所闻，随顺演说；愿一切众生
yú rú lái jiào xìn jiě xiū xíng shě lí yī qiè jiǔ shí liù zhǒng wài dào xié
于如来教信解修行，舍离一切九十六种外道邪
jiàn yuàn yī qiè zhòngshēng cháng jiàn xián shèng zēng zhǎng yī qiè zuì
见；愿一切众生常见贤圣，增长一切最
shèng shàngēn yuàn yī qiè zhòngshēng xīn cháng xìn yào zhì xíng zhī shì
胜善根；愿一切众生心常信乐智行之士，
yǔ zhū shèng zhé tóng zhǐ gòng huān yuàn yī qiè zhòngshēng tīng wén fó
与诸圣哲同止共欢；愿一切众生听闻佛
míng xī bù táng juān suí qí suǒ wén xián dé mù jiàn yuàn yī qiè zhòng
名悉不唐捐，随其所闻，咸得目见；愿一切众
shēng shàn fēn bié zhī zhū fó zhèng jiào xī néng shǒu hù chí fó fǎ zhě
生善分别知诸佛正教，悉能守护持佛法者；
yuàn yī qiè zhòngshēng cháng yào tīng wén yī qiè fó fǎ shòu chí dú sòng
愿一切众生常乐听闻一切佛法，受持读诵，
kāi shì zhào liǎo yuàn yī qiè zhòngshēng xìn jiě fó jiào rú shí gōng dé
开示照了；愿一切众生信解佛教如实功德，

xī shě suǒ yǒu gōng jìng gòng yǎng shì wéi pú sà mó hē sà shī shēng
悉舍所有，恭敬供养。’是为菩萨摩诃萨施声
wén dú jué zhǒng zhǒng chē shí shàn gēn huí xiàng wèi lìng zhòng shēng jiē
闻、独觉种种车时善根回向；为令众生皆
dé chéng jiù qīng jìng dì yī zhì huì shén tōng jīng jìn xiū xíng wú yǒu xiè
得成就清净第一智慧神通，精进修行无有懈
dài huò yī qiè zhì lì wú wèi gù
怠，获一切智、力、无畏故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhòng bǎo chē shī zhū fú tián
“佛子！菩萨摩诃萨以众宝车施诸福田

nǎi zhì pín qióng gū dú zhě shí suí qí suǒ qiú yī qiè xī shě xīn
乃至贫穷、孤独者时，随其所求，一切悉舍，心
shēng huān xǐ wú yǒu yàn juàn réng xiàng bǐ rén zì huǐ zé yán wǒ
生欢喜，无有厌倦，仍向彼人自悔责言：‘我
yīng wǎng jiù gòng yǎng gòng jǐ bù yīng láo rǔ yuǎn lái pí dùn yán
应往就供养供给，不应劳汝远来疲顿。’言
yǐ bài guì wèn xùn qǐ jū fán yǒu suǒ xū yī qiè shī yǔ huò shí
已拜跪，问讯起居，凡有所须，一切施与；或时
shī bǐ mó ní bǎo chē yǐ yán fú tí dì yī nǚ bǎo chōng mǎn qí shàng
施彼摩尼宝车，以阎浮提第一女宝充满其上；
huò fù shī yǔ jīn zhuāng yán chē rén jiān nǚ bǎo chōng mǎn qí shàng huò
或复施与金庄严车，人间女宝充满其上；或
fù shī yǔ miào liú lí chē nèi gōng jì nǚ chōng mǎn qí shàng huò shī
复施与妙琉璃车，内宫妓女充满其上；或施
zhǒng zhǒng qí miào bǎo chē tóng nǚ chōng mǎn rú tiān cǎi nǚ huò
种种奇妙宝车，童女充满，如天采⁵女；或
shī wú shù bǎo zhuāng yán chē bǎo nǚ mǎn zhōng róu míng biàn huì huò
施无数宝庄严车，宝女满中，柔明辩慧；或
shī suǒ chéng miào zhān tán chē huò fù shī yǔ bō lí bǎo chē xī zài
施所乘妙栴檀车，或复施与玻瓈宝车，悉载
bǎo nǚ chōng mǎn qí shàng yán róng duān zhèng sè xiàng wú bǐ
宝女，充满其上，颜容端正，色相无比，
xuàn fú zhuāng yán jiàn zhě xīn yuè huò fù shī yǔ mǎ nǎo bǎo chē guàn
袪服庄严，见者欣悦；或复施与码瑙宝车，灌
dǐng wáng zǐ shēn zài qí shàng huò shí shī yǔ jiān gù xiāng chē suǒ yǒu
顶王子身载其上；或时施与坚固香车，所有

⁵ 大正藏：采

nán nǚ xī zài qí zhōng huò shī yī qiè bǎozhuāngyánchē zài yǐ nán
男女悉载其中；或施一切宝庄严车，载以难
shě qīn shànjuànshǔ
舍亲善眷属。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ rú shì děng wú liàng bǎochē
“佛子！菩萨摩诃萨以如是等无量宝车，
suí qí suǒ qiú gōngjìng shī yǔ jiē lìng suí yuàn huān xǐ mǎn zú
随其所求，恭敬施与，皆令遂愿，欢喜满足；
yǐ cǐ shàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng
以此善根如是回向，所谓：‘愿一切众生
chéng bú tuì zhuǎn wú zhàng ài lún guǎng dà zhī shèng yì bù kě sī yì
乘不退转无障碍轮广大之乘，诣不可思议
pú tí shù xià yuàn yī qiè zhòngshēng chéng qīng jìng yīn dà fǎ zhì shèng
菩提树下；愿一切众生乘清净因大法智乘，
jìn wèi lái jié xiū pú sà xíng yǒng bú tuì zhuǎn yuàn yī qiè zhòngshēng
尽未来劫，修菩萨行永不退转；愿一切众生
chéng yī qiè fǎ wú suǒ yǒushèng yǒng lí yī qiè fēn bié zhí zhuó ér
乘一切法无所有乘，永离一切分别执著，而
cháng xiū xí yī qiè zhì dào yuàn yī qiè zhòngshēng chéng wú chǎnkuáng
常修习一切智道；愿一切众生乘无谄诳
zhèng zhí zhī shèng wǎngzhū fó chà zì zài wú ài yuàn yī qiè zhòng
正直之乘，往诸佛刹，自在无碍；愿一切众
shēng suí shùn ān zhù yī qiè zhì shèng yǐ zhū fó fǎ gòngxiāng yú lè
生随顺安住一切智乘，以诸佛法共相娱乐；
yuàn yī qiè zhòngshēng jiē chéng pú sà qīngjìng xíngshèng jù zú pú sà
愿一切众生皆乘菩萨清净行乘，具足菩萨
shí chū lí dào jí sānmèi lè yuàn yī qiè zhòngshēng chéng sì lún shèng
十出离道及三昧乐；愿一切众生乘四轮乘，
suǒ wèi zhù hǎo guó tǔ yī zhǐ shàn rén jí shèng fú dé fā dà shì
所谓住好国土、依止善人、集胜福德、发大誓
yuàn yǐ cǐ chéng mǎn yī qiè pú sà qīngjìng fàn xíng yuàn yī qiè zhòng
愿，以此成满一切菩萨清净梵行；愿一切众
shēng dé pǔ zhào shí fāng fǎ guāng míng shèng xiū xué yī qiè rú lái zhì
生得普照十方法光明乘，修学一切如来智
lì yuàn yī qiè zhòngshēng chéng fó fǎ shèng dào yī qiè fǎ jiū jìng
力；愿一切众生乘佛法乘，到一切法究竟

⁶ 大正藏：不可議

bǐ àn yuàn yī qiè zhòngshēng zài zhòng fú shànán sī fǎ shèng pǔ
彼岸；愿一切众生载众福善难思法乘，普
shì shí fāng ān wěnzhèngdào yuàn yī qiè zhòngshēngchéng dà shī shèng
示十方安隐正道；愿一切众生乘大施乘，
shě qiān lìn gòu yuàn yī qiè zhòngshēngchéng jìng jiè shèng chíděng fǎ
舍慳吝垢；愿一切众生乘净戒乘，持等法
jiè wú biān jìng jiè yuàn yī qiè zhòngshēngchéng rěn rǔ shèng cháng yú
界无边净戒；愿一切众生乘忍辱乘，常于
zhòngshēng lí chēnzhuó xīn yuàn yī qiè zhòngshēngchéng dà jīng jìn bú
众生离瞋浊心；愿一切众生乘大精进不
tuì zhuǎnshèng jiān xiū shèngxíng qù pú tí dào yuàn yī qiè zhòng
退转乘，坚修胜行，趣菩提道；愿一切众
shēngchéng chándìngshèng sù zhì dào chǎng zhèng pú tí zhì yuàn
生乘禅定乘，速至道场，证菩提智；愿
yī qiè zhòngshēngchéng yú zhì huì qiǎofāngbiànshèng huàshēnchōngmǎn
一切众生乘于智慧巧方便乘，化身充满
yī qiè fǎ jiè zhū fó jìng jiè yuàn yī qiè zhòngshēngchéng fǎ wáng
一切法界、诸佛境界；愿一切众生乘法王
shèng chéng jiù wú wèi héng pǔ huì shī yī qiè zhì fǎ yuàn yī qiè
乘，成就无畏，恒普惠施一切智法；愿一切
zhòngshēngchéng wú suǒzhuó zhì huì zhī shèng xī néngbiàn rù yī qiè shí
众生乘无所著智慧之乘，悉能遍入一切十
fāng yú zhēn fǎ xìng ér wú suǒ dòng yuàn yī qiè zhòngshēngchéng yú
方，于真法性而无所动；愿一切众生乘于
yī qiè zhū fó fǎ shèng shì xiànshòushēngbiàn shí fāngchà ér bù shī
一切诸佛法乘，示现受生遍十方刹，而不失
huài dà shèng zhī dào yuàn yī qiè zhòngshēngchéng yī qiè zhì zuì shàng
坏大乘之道；愿一切众生乘一切智最上
bǎoshèng mǎn zú pǔ xián pú sà xíngyuàn ér wú yànjuàn shì wéi pú
宝乘，满足普贤菩萨行愿而无厌倦。’是为菩
sà mó hē sà yī zhòngbǎochē shī zhū fú tián nǎi zhì pín qióng gū lù
萨摩诃萨以众宝车施诸福田乃至贫穷、孤露
zhī rénshàngēn huí xiàng wèi lìngzhòngshēng jù wú liàng zhì huān xǐ yǒng
之人善根回向；为令众生具无量智，欢喜踊
yuè jiū jìng jiē dé yī qiè zhì shèng gù
跃，究竟皆得一切智乘故。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī xiàngbǎo qí xìngtiáoshùn
“佛子！菩萨摩诃萨布施象宝，其性调顺，

qī zhī jù zú nián chǐ shèng zhuàng liù yá qīng jìng kǒu sè hóng chì
七支具足，年齿盛壮，六牙清净，口色红赤

yóu rú lián huā xíng tǐ xiān bái pì rú xuě shān jīn chuāng wéi shì bǎo
犹如莲华，形体鲜白譬如雪山，金幢为饰，宝

wǎng luó fù zhǒng zhǒng miào bǎo zhuāng yán qí bí jiàn zhě xīn wán wú
网罗覆，种种妙宝庄严其鼻，见者欣玩无

yǒu yàn zú chāo bù wàn lǐ céng bù pí juàn huò fù shī yǔ tiáo liáng mǎ
有厌足，超步万里曾不疲倦；或复施与调良马

bǎo zhū xiàng jù zú yóu rú tiān mǎ miào bǎo yuè lún yǐ wéi guāng shì
宝，诸相具足犹如天马，妙宝月轮以为光饰，

zhēn jīn líng wǎng luó fù qí shàng xíng bù píng zhèng chéng zhě ān wěn
真金铃网罗覆其上，行步平正，乘者安隐，

suí yì suǒ wǎng xùn jí rú fēng yóu lì sì zhōu zì zài wú ài pú sà
随意所往迅疾如风，游历四洲自在无碍。菩萨

yǐ cǐ xiàng bǎo mǎ bǎo huò fèng yǎng fù mǔ jí shàn zhī shí huò jǐ
以此象宝、马宝，或奉养父母及善知识，或给

shī pín fá kǔ nǎo zhòng shēng qí xīn kuàng rán bù shēng huǐ lìn
施贫乏、苦恼众生，其心旷然，不生悔吝，

dàn bèi zēng xīn qīng yì jiā bēi mǐn xiū pú sà dé jìng pú sà xīn
但倍增欣庆，益加悲愍，修菩萨德，净菩萨心；

yǐ cǐ shàn gēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng shēng zhù
以此善根如是回向，所谓：‘愿一切众生住

tiáo shùn shèng zēng cháng yī qiè pú sà gōng dé yuàn yī qiè zhòng shēng
调顺乘，增长一切菩萨功德；愿一切众生

dé shàn qiǎo shèng néng suí chū shēng yī qiè fó fǎ yuàn yī qiè zhòng
得善巧乘，能随出生一切佛法；愿一切众

shēng dé xìn jiě shèng pǔ zhào rú lái wú ài zhì lì yuàn yī qiè zhòng
生得信解乘，普照如来无碍智力；愿一切众

shēng dé fā qù shèng néng pǔ fā xīng yī qiè dà yuàn yuàn yī qiè zhòng
生得发趣乘，能普发兴一切大愿；愿一切众

shēng jù zú píng děng bō luó mì shèng chéng mǎn yī qiè píng děng shàn
生具足平等波罗蜜乘，成满一切平等善

gēn yuàn yī qiè zhòng shēng chéng jiù bǎo shèng shēng zhū fó fǎ wú
根；愿一切众生成就宝乘，生诸佛法无

shàng zhì bǎo yuàn yī qiè zhòng shēng chéng jiù pú sà xíng zhuāng yán
上智宝；愿一切众生成就菩萨行庄严

shèng kāi fū pú sà zhū sān mèi huā yuàn yī qiè zhòng shēng dé wú biān
乘，开敷菩萨诸三昧华；愿一切众生得无边

sù jí shèng yú wú shù jié jìng pú sà xīn jīng qín sī wéi liǎo dá zhū
速疾乘，于无数劫净菩萨心，精勤思惟，了达诸
fǎ yuàn yī qiè zhòngshēngchéng jiù zuì shèngtiáoshùn dà shèng yī
法；愿一切众生成就最胜调顺大乘，以
shàn fāng biàn jù pú sà dì yuàn yī qiè zhòngshēngchéng zuì gāo guǎng
善方便具菩萨地；愿一切众生成最高广
jiān gù dà shèng pǔ néng yùn zài yī qiè zhòngshēng jiē dé zhì yú yī
坚固大乘，普能运载一切众生，皆得至于一
qiè zhì wèi shì wéi pú sà mó hē sà shī xiàng mǎ shí shàngēn huí
切智位。’是为菩萨摩诃萨施象、马时善根回
xiàng wèi lìng zhòngshēng jiē dé chéng yú wú ài zhì shèng yuán mǎn jiū
向；为令众生皆得乘于无碍智乘，圆满究
jìng zhì fó shèng gù
竟至佛乘故。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī zuò shí huò shī suǒ chǔ shī
“佛子！菩萨摩诃萨布施座时，或施所处师

zǐ zhī zuò qí zuò gāo guǎng shū tè miào hǎo liú lí wéi zú jīn lǚ
子之座。其座高广殊特妙好，琉璃为足，金缕
suǒ chéng róu ruǎn yī fú yī fū qí shàng jiàn yǐ bǎo chuáng xūn zhū
所成，柔软衣服以敷其上；建以宝幢，熏诸
miào xiāng wú liàng zá bǎo zhuān yán zhī jù yǐ wéi zhuāng jiào jīn wǎng
妙香，无量杂宝庄严之具以为庄校；金网
fù shàng bǎo duó fēng yáo chū miào yīn shēng qí zhēn wàn jì zhōu zā
覆上，宝铎风摇，出妙音声；奇珍万计周匝
tián shì yī qiè chén mǐn suǒ gòng zhān yǎng guàn dǐng dà wáng dú jū qí
填饰，一切臣民所共瞻仰。灌顶大王独居其
shàng xuān bù fǎ huà wàn bāng zūn fèng qí wáng fù yǐ miào bǎo yán
上，宣布法化，万邦遵奉。其王复以妙宝严
shēn suǒ wèi pǔ guāng míng bǎo dì qīng bǎo dà dì qīng bǎo
身。所谓：普光明宝、帝青宝、大帝青宝、
shèng zàng mó ní bǎo míng jìng rú rì qīng liáng yóu yuè zhōu zā fán
胜藏摩尼宝，明净如日，清凉犹月，周匝繁
bù pì rú zhòng xīng shàng miào zhuān yán dì yī wú bǐ hǎi shū miào
布譬如众星，上妙庄严第一无比；海殊妙
bǎo hǎi jiān gù chuáng bǎo qí wén yì biǎo zhǒng zhǒng zhuān yán
宝、海坚固幢宝，奇文异表，种种庄严，
yú dà zhòng zhōng zuì zūn zuì shèng yán fú tán jīn lí gòu bǎo zēng yǐ
于大众中最尊最胜。阎浮檀金离垢宝缯以

guàn qí shǒu xiǎngguàndǐngwèi wàngyán fú tí jù zú wú liàng dà
冠其首，享灌顶位，王阎浮提，具足无量大

wēi dé lì yǐ cí wéizhǔ fú zhūyuàn dí jiào lìng suǒ xíng mǐ bù
威德力；以慈为主，伏诸怨敌，教令所行，靡不

chéngshùn shí zhuàn lún wáng yǐ rú shì děng bǎi qiān wàn yì wú liàng
承顺。时，转轮王以如是等百千万亿无量

wú shù bǎo zhuāng yán zuò shī yú rú lái dì yī fú tián jí zhū pú sà
无数宝庄严座，施于如来第一福田，及诸菩萨

zhēn shàn zhī shí xián shèng sēng bǎo shuō fǎ zhī shī fù mǔ zōng
真善知识、贤圣僧宝、说法之师、父母、宗

qīn shēng wén dú jué jí yǐ fā qù pú sà shèng zhě huò rú lái
亲、声闻、独觉，及以发趣菩萨乘者，或如来

tǎ nǎi zhì yī qiè pín qióng gū lù suí qí suǒ xū xī jiē shī yǔ
塔，乃至一切贫穷、孤露；随其所须，悉皆施与。

yǐ cǐ shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng shēng zuò
以此善根如是回向，所谓：‘愿一切众生坐

pú tí zuò xī néng jué wù zhū fó zhèng fǎ yuàn yī qiè zhòng shēng chǔ
菩提座，悉能觉悟诸佛正法；愿一切众生处

zì zài zuò dé fǎ zì zài zhū jīn gāng shān suǒ bù néng huài néng xī
自在座，得法自在，诸金刚山所不能坏，能悉

cūi fú yī qiè mó jūn yuàn yī qiè zhòng shēng dé fó zì zài shī zǐ zhī
摧伏一切魔军；愿一切众生得佛自在师子之

zuò yī qiè zhòng shēng zhī suǒ zhān yǎng yuàn yī qiè zhòng shēng dé bù
座，一切众生之所瞻仰；愿一切众生得不

kě shuō bù kě shuō zhǒng zhǒng shū miào bǎo zhuāng yán zuò yú fǎ zì zài
可说不可说种种殊妙宝庄严座，于法自在，

huà dǎo zhòng shēng yuàn yī qiè zhòng shēng dé sān zhǒng shì jiān zuì shū
化导众生；愿一切众生得三种世间最殊

shèng zuò guǎng dà shàngēn zhī suǒ yán shì yuàn yī qiè zhòng shēng dé
胜座，广大善根之所严饰；愿一切众生得

zhōu biàn bù kě shuō bù kě shuō shì jiè zuò ā sēng qí jié tàn zhī wú jìn
周遍不可说不可说世界座，阿僧祇劫叹之无尽；

yuàn yī qiè zhòng shēng dé dà shēn mì fú dé zhī zuò qí shēn chōng mǎn
愿一切众生得大深密福德之座，其身充满

yī qiè fǎ jiè yuàn yī qiè zhòng shēng dé bù sī yì zhǒng zhǒng bǎo zuò
一切法界；愿一切众生得不思议种种宝座，

suí qí běn yuàn suǒ niàn zhòng shēng guǎng kāi fǎ shī yuàn yī qiè zhòng
随其本愿所念众生，广开法施；愿一切众

shēng dé shànmiào zuò xiàn bù kě shuō zhū fó shéntōng yuàn yī qiè
生得善妙座，现不可说诸佛神通；愿一切
zhòngshēng dé yī qiè bǎo zuò yī qiè xiāng zuò yī qiè huā zuò yī qiè
众生得一切宝座、一切香座、一切华座、一切
yī zuò yī qiè mán zuò yī qiè mó ní zuò yī qiè liú lí dēng bù sī
衣座、一切鬘座、一切摩尼座、一切琉璃等不思
yì zhǒng zhǒng bǎo zuò wú liàng bù kě shuō shì jiè zuò yī qiè shì jiān
议种种宝座、无量不可说世界座、一切世间
zhuāng yán qīng jìng zuò yī qiè jīn gāng zuò shì xiàn rú lái wēi dé zì zài
庄严清净座、一切金刚座，示现如来威德自在，
chéng zuì zhèng jué shì wéi pú sà mò hē sà shī bǎo zuò shí shàngēn
成最正觉。’是为菩萨摩诃萨施宝座时善根
huí xiàng wèi lìng zhòngshēng huò lí shì jiān dà pú tí zuò zì rán jué wù
回向；为令众生获离世间大菩提座，自然觉悟
yī qiè fó fǎ gù
一切佛法故。

fó zǐ pú sà mò hē sà shī zhū bǎo gài cǐ gài shū tè
“佛子！菩萨摩诃萨施诸宝盖。此盖殊特，
zūn guì suǒ yòng zhǒng zhǒng dà bǎo ér wéi zhuāng yán bǎi qiān yì nà yóu
尊贵所用，种种大宝而为庄严，百千亿那由
tā shàng miào gài zhōng zuì wéi dì yī zhòng bǎo wéi gān miào wǎng fù
他上妙盖中最为第一；众宝为竿，妙网覆
shàng bǎo shéng jīn líng zhōu zā chuí xià mó ní yīng luò cì dì xuán bù
上，宝绳金铃周匝垂下，摩尼璎珞次第悬布，
wēi fēng chuī dòng miào yīn kè xié zhū yù bǎo zàng zhǒng zhǒng chōng mǎn
微风吹动，妙音克谐；珠玉宝藏种种充满，
wú liàng qí zhēn xī yǐ yán shì zhān tán chén shuǐ miào xiāng pǔ xūn
无量奇珍悉以严饰，梅檀、沈水妙香普熏，
yán fú tán jīn guāng míng qīng jìng rú shì wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā
阎浮檀金光明清净。如是无量百千亿那由他
ā sēng qí zhòng miào bǎo wù jù zú zhuāng yán yǐ qīng jìng xīn fèng shī
阿僧祇众妙宝物具足庄严，以清净心奉施
yú fó jí fó miè hòu suǒ yǒu tā miào huò wèi fǎ gù shī zhū pú sà jí
于佛，及佛灭后所有塔庙，或为法故施诸菩萨及
shàn zhī shí míng wén fǎ shī huò shī fù mǔ huò shī sēng bǎo huò
善知识、名闻法师，或施父母，或施僧宝，或
fù fèng shī yī qiè fó fǎ huò shī zhǒng zhǒng zhòngshēng fú tián huò shī
复奉施一切佛法，或施种种众生福田，或施

shī sēng jí zhū zūn sù huò shī chū fā pú tí zhī xīn nǎi zhì yī qiè pín
师僧及诸尊宿，或施初发菩提之心乃至一切贫

qióng gū lù suí yǒu qiú zhě xī jiē shī yǔ yǐ cǐ shàngēn rú
穷、孤露；随有求者，悉皆施与。以此善根如

shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng shēng qín xiū shàngēn yǐ fù
是回向，所谓：‘愿一切众生勤修善根以覆

qí shēn cháng wéi zhū fó zhī suǒ bì yìn yuàn yī qiè zhòng shēng gōng
其身，常为诸佛之所庇荫；愿一切众生功

dé zhì huì yǐ wéi qí gài yǒng lí shì jiān yī qiè fán nǎo yuàn yī qiè
德智慧以为其盖，永离世间一切烦恼；愿一切

zhòng shēng fù yǐ shàn fǎ chú miè shì jiān chén gòu rè nǎo yuàn yī qiè
众生覆以善法，除灭世间尘垢热恼；愿一切

zhòng shēng dé zhì huì zàng lìng zhòng yào jiàn xīn wú yàn zú yuàn yī
众生得智慧藏，令众乐见，心无厌足；愿一

qiè zhòng shēng yǐ jì jìng bái fǎ ér zì fù yìn jiē dé jiū jìng bú huài
切众生以寂静白法而自覆荫，皆得究竟不坏

fó fǎ yuàn yī qiè zhòng shēng shàn fù qí shēn jiū jìng rú lái qīng jìng
佛法；愿一切众生善覆其身，究竟如来清净

fǎ shēn yuàn yī qiè zhòng shēng zuò zhōu biàn gài shí lì zhì huì biàn fù
法身；愿一切众生作周遍盖，十力智慧遍覆

shì jiān yuàn yī qiè zhòng shēng dé miào zhì huì chū guò sān shì wú suǒ
世间；愿一切众生得妙智慧，出过三世无所

rǎn zhuó yuàn yī qiè zhòng shēng dé yīng gòng gài chéng shèng fú tián
染著；愿一切众生得应供盖，成胜福田，

shòu yī qiè gòng yuàn yī qiè zhòng shēng dé zuì shàng gài huò wú shàng
受一切供；愿一切众生得最上盖，获无上

zhì zì rán jué wù shì wéi pú sà mó hē sà bù shī gài shí shàngēn
智，自然觉悟。’是为菩萨摩诃萨布施盖时善根

huí xiàng wèi lìng yī qiè zhòng shēng dé zì zài gài néng chí yī qiè zhū
回向；为令一切众生得自在盖，能持一切诸

shàn fǎ gù wèi lìng yī qiè zhòng shēng néng yǐ yī gài pǔ fù yī qiè
善法故；为令一切众生能以一盖，普覆一切

xū kōng fǎ jiè yī qiè chà tǔ shì xiàn zhū fó zì zài shén tōng wú tuì
虚空法界一切刹土，示现诸佛自在神通无退

zhuǎn gù wèi lìng yī qiè zhòng shēng néng yǐ yī gài zhuāng yán shí fāng
转故；为令一切众生能以一盖，庄严十方

yī qiè shì jiè gòng yǎng fó gù wèi lìng yī qiè zhòng shēng yǐ miào
一切世界，供养佛故；为令一切众生以妙

chuáng fān jí zhū bǎo gài gòng yǎng yī qiè zhū rú lái gù wèi lìng yī
幢 旛及诸宝盖， 供养一切诸如来故； 为令一
qiè zhòng shēng dé pǔ zhuāng yán gài biàn fù yī qiè zhū fó guó tǔ jìn
切众 生得普 庄严盖， 遍覆一切诸佛国土尽
wú yú gù wèi lìng yī qiè zhòng shēng dé guǎng dà gài pǔ gài zhòng
无余故； 为令一切众 生得 广大盖， 普盖众
shēng jiē lìng yú fó shēng xìn jiě gù wèi lìng yī qiè zhòng shēng yǐ bù
生， 皆令于佛 生 信解故； 为令一切众 生以不
kě shuō zhòng miào bǎo gài gòng yǎng yī fó yú bù kě shuō yī yī fó
可说众 妙宝盖， 供养一佛， 于不可说一一佛
suǒ jiē rú shì gù wèi lìng yī qiè zhòng shēng dé fó pú tí gāo guǎng zhī
所皆如是故； 为令一切众 生得佛菩提高广之
gài pǔ fù yī qiè zhū rú lái gù wèi lìng yī qiè zhòng shēng dé yī qiè
盖， 普覆一切诸如来故； 为令一切众 生得一切
mó ní bǎo zhuāng yán gài yī qiè bǎo yīng luò zhuāng yán gài yī qiè jiān
摩尼宝 庄严盖、 一切宝璎珞 庄严盖、 一切坚
gù xiāng zhuāng yán gài zhǒng zhǒng bǎo qīng jìng zhuāng yán gài wú liàng
固香 庄严盖、 种种宝清净 庄严盖、 无量
bǎo qīng jìng zhuāng yán gài guǎng dà bǎo qīng jìng zhuāng yán gài bǎo wǎng
宝清净 庄严盖、 广大宝清净 庄严盖、 宝网
mí fù bǎo líng chuí xià suí fēng yáo dòng chū wēi miào yīn pǔ fù
弥覆， 宝铃垂下， 随风摇动， 出微妙音， 普覆
fǎ jiè xū kōng jiè yī qiè shì jiè zhū fó shēn gù wèi lìng yī qiè zhòng
法界 虚空界 一切世界诸佛身故； 为令一切众
shēng dé wú zhàng wú ài zhì zhuāng yán gài pǔ fù yī qiè zhū rú lái gù
生得无障无碍智 庄严盖， 普覆一切诸如来故；
yòu yù lìng yī qiè zhòng shēng dé dì yī zhì huì gù yòu yù lìng yī qiè
又欲令一切众 生得第一智慧故； 又欲令一切
zhòng shēng dé fó gōng dé zhuāng yán gù yòu yù lìng yī qiè zhòng shēng
众 生得佛功德 庄严故； 又欲令一切众 生
yú fó gōng dé shēng qīng jìng yù yuàn xīn gù yòu yù lìng yī qiè zhòng
于佛功德 生 清净欲愿心故； 又欲令一切众
shēng dé wú liàng wú biān zì zài xīn bǎo gù yòu yù lìng yī qiè zhòng
生得无量无边自在心宝故； 又欲令一切众
shēng mǎn zú zhū fǎ zì zài zhì gù yòu yù lìng yī qiè zhòng shēng yǐ zhū
生 满足诸法自在智故； 又欲令一切众 生以诸
shàng gēn pǔ fù yī qiè gù yòu yù lìng yī qiè zhòng shēng chéng jiù zuì
善根普覆一切故； 又欲令一切众 生成就最

shèng zhì huì gài gù yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng chéng jiù shí lì pǔ
胜 智慧盖故；又欲令一切众 生 成 就 十 力 普
biàn gài gù yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng néng yī yī gài mí fù fǎ jiè
遍 盖 故；又欲令一切众 生 能 以 一 盖 弥 覆 法 界
zhū fó chà gù yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng yú fǎ zì zài wéi fǎ wáng
诸 佛 刹 故；又欲令一切众 生 于 法 自 在 为 法 王
gù yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng dé dà wēi dé zì zài xīn gù yòu yù
故；又欲令一切众 生 得 大 威 德 自 在 心 故；又欲
lìng yī qiè zhòngshēng dé guǎng dà zhì héng wú jué gù yòu yù lìng yī qiè
令 一 切 众 生 得 广 大 智 恒 无 绝 故；又欲令一切
zhòngshēng dé wú liàng gōng dé pǔ fù yī qiè jiē jiū jìng gù yòu yù lìng
众 生 得 无 量 功 德 普 覆 一 切 皆 究 竟 故；又欲令
yī qiè zhòngshēng yǐ zhū gōng dé gài qí xīn gù yòu yù lìng yī qiè zhòng
一 切 众 生 以 诸 功 德 盖 其 心 故；又欲令一切众
shēng yǐ píngděng xīn fù zhòngshēng gù yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng
生 以 平 等 心 覆 众 生 故；又欲令一切众 生
dé dà zhì huì píngděng gài gù yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng jù dà huí
得 大 智 慧 平 等 盖 故；又欲令一切众 生 具 大 回
xiàng qiǎo fāng biàn gù yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng huò shèng yù lè qīng
向 巧 方 便 故；又欲令一切众 生 获 胜 欲 乐 清
jìng xīn gù yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng dé shàn yù lè qīng jìng yì gù
净 心 故；又欲令一切众 生 得 善 欲 乐 清 净 意 故；
yòu yù lìng yī qiè zhòngshēng dé dà huí xiàng pǔ fù yī qiè zhū zhòngshēng
又 欲 令 一 切 众 生 得 大 回 向 普 覆 一 切 诸 众 生
gù
故。

fó zǐ pú sà mó hē sà huò shī zhǒngzhǒngshàngmiào
“佛子！ 菩 萨 摩 诃 萨 或 施 种 种 上 妙

chuángfān zhòngbǎowéigān bǎozēngwéifān zhǒngzhǒng zá cǎi yǐ
幢 旛。 众 宝 为 竿， 宝 缯 为 旛， 种 种 杂 彩 以
wéi qí chuáng bǎowǎngchuí fù guāng sè biàn mǎn bǎoduówēiyáo
为 其 幢； 宝 网 垂 覆， 光 色 遍 满； 宝 铎 微 摇，
yīn jié xiāng hé qí tè miào bǎo xíng rú bàn yuè yán fú tán jīn guāng yú
音 节 相 和； 奇 特 妙 宝 形 如 半 月， 阎 浮 檀 金 光 逾
jiǎo rì xī zhì chuángshàng suí zhū shì jiè yè guǒ suǒ xiàn zhǒngzhǒng
皦 日， 悉 置 幢 上； 随 诸 世 界 业 果 所 现， 种 种
miào wù yǐ wéi yán shì rú shì wú shù qiān wàn yì nà yóu tā zhū miào
妙 物 以 为 严 饰。 如 是 无 数 千 万 亿 那 由 他 诸 妙

chuángfān jiē yǐnglián huī dì xiāngjiàn fā guāngmíngyán jié zhōubiàn
幢 旛，接影连辉递相间发，光明严洁周遍

dà dì chōngmǎn shí fāng xū kōng fǎ jiè yī qiè fó chà pú sà mó hē
大地，充满十方虚空法界一切佛刹。菩萨摩诃

sà jìng xīn xìn jiě yǐ rú shì děng wú liàng chuángfān huò shī xiàn zài
萨净心信解，以如是等无量幢旛，或施现在

yī qiè zhū fó jí fó mièhòusuǒyǒu tā miào huò shī fǎ bǎo huò shī
一切诸佛及佛灭后所有塔庙，或施法宝，或施

sēngbǎo huò shī pú sà zhūshàn zhī shí huò shī shēngwén jí pì zhī
僧宝，或施菩萨、诸善知识，或施声闻及辟支

fó huò shī dà zhòng huò shī bié rén zhū lái qiú zhě pǔ jiē shī yǔ
佛，或施大众，或施别人；诸来求者，普皆施与。

yǐ cǐ shàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng jiē
以此善根如是回向，所谓：‘愿一切众生皆

néngjiàn lì yī qiè shàngēn fú dé chuángfān bù kě huǐ huài yuàn yī
能建立一切善根福德幢旛，不可毁坏；愿一

qiè zhòngshēngjiàn yī qiè fǎ zì zài chuángfān zūnzhòng ài yào qín
切众生建一切法自在幢旛，尊重爱乐，勤

jiā shǒu hù yuàn yī qiè zhòngshēngcháng yǐ bǎozēngshū xiě zhèng fǎ
加守护；愿一切众生常以宝缙书写正法，

hù chí zhū fó pú sà fǎ zàng yuàn yī qiè zhòngshēngjiàn gāoxiǎn chuáng
护持诸佛菩萨法藏；愿一切众生建高显幢，

rán zhì huì dēng pǔ zhào shì jiān yuàn yī qiè zhòngshēng lì jiān gù chuáng
然智慧灯普照世间；愿一切众生立坚固幢，

xī néng cuī tiǎn yī qiè mó yè yuàn yī qiè zhòngshēngjiàn zhì lì chuáng
悉能摧殄一切魔业；愿一切众生建智力幢，

yī qiè zhū mó suǒ bù néng huài yuàn yī qiè zhòngshēng dé dà zhì huì nà
一切诸魔所不能坏；愿一切众生得大智慧那

luó yán chuáng cuī miè yī qiè shì jiān chuángfān yuàn yī qiè zhòngshēng
罗延幢，摧灭一切世间幢旛；愿一切众生

dé zhì huì rì dà guāng míng chuáng yǐ zhì rì guāng pǔ zhào fǎ jiè
得智慧日大光明幢，以智日光普照法界；

yuàn yī qiè zhòngshēng jù zú wú liàng bǎo zhuāng yán chuáng chōngmǎn
愿一切众生具足无量宝庄严幢，充满

shí fāng yī qiè shì jiè gòng yǎng zhū fó yuàn yī qiè zhòngshēng dé rú
十方一切世界供养诸佛；愿一切众生得如

lái chuáng cuī miè yī qiè jiǔ shí liù zhǒng wài dào xié jiàn shì wéi
来幢，摧灭一切九十六种外道邪见。’是为

pú sà mó hē sà shī chuáng fān shí shàngēn huí xiàng wèi lìng yī qiè
菩萨摩诃萨施 幢 幡时善根回向，为令一切

zhòngshēng dé shènshēngāoguǎng pú sà xíngchuáng jí zhū pú sà shén
众生得甚深高广菩萨行 幢 及诸菩萨神

tōngxíngchuángqīngjìng dào gù
通行 幢 清净道故。

fó zǐ pú sà mó hē sà kāi zhòngbǎozàng yǐ bǎiqiān yì
“佛子！菩萨摩诃萨开众宝藏，以百千亿

nà yóu tā zhū miào zhēn bǎo jǐ shī wú shù yī qiè zhòngshēng suí yì
那由他诸妙珍宝，给施无数一切众生，随意

yǔ zhī xīn wú lìn xī yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi
与之，心无吝惜；以诸善根如是回向，所谓：

yuàn yī qiè zhòngshēng cháng jiàn fó bǎo shě lí yú chī xiū xíng
‘愿一切众生常见佛宝，舍离愚痴，修行

zhèngniàn yuàn yī qiè zhòngshēng jiē dé jù zú fǎ bǎo guāng míng hù
正念；愿一切众生皆得具足法宝光明，护

chí yī qiè zhū fó fǎ zàng yuàn yī qiè zhòngshēng néng xī shè shòu yī
持一切诸佛法藏；愿一切众生能悉摄受一

qiè sēng bǎo zhōu jǐ gòng yǎng héng wú yàn zú yuàn yī qiè zhòngshēng
切僧宝，周给供养，恒无厌足；愿一切众生

dé yī qiè zhì wú shàng xīn bǎo jìng pú tí xīn wú yǒu tuì zhuǎn yuàn
得一切智无上心宝，净菩提心，无有退转；愿

yī qiè zhòngshēng dé zhì huì bǎo pǔ rù zhū fǎ xīn wú yí huò yuàn
一切众生得智慧宝，普入诸法，心无疑惑；愿

yī qiè zhòngshēng jù zú pú sà zhū gōng dé bǎo kāi shì yǎn shuō wú liàng
一切众生具足菩萨诸功德宝，开示演说无量

zhì huì yuàn yī qiè zhòngshēng dé yú wú liàng miào gōng dé bǎo xiū
智慧；愿一切众生得于无量妙功德宝，修

chéng zhèng jué shí lì zhì huì yuàn yī qiè zhòngshēng dé miào sān mèi shí
成正觉十力智慧；愿一切众生得妙三昧十

liù zhì bǎo jiū jìng chéng mǎn guǎng dà zhì huì yuàn yī qiè zhòngshēng
六智宝，究竟成满广大智慧；愿一切众生

chéng jiù dì yī fú tián zhī bǎo wù rù rú lái wú shàng zhì huì yuàn
成就第一福田之宝，悟入如来无上智慧；愿

yī qiè zhòngshēng dé chéng dì yī wú shàng bǎo wáng⁷ yǐ wú jìn biàn
一切众生得成第一无上宝王⁷，以无尽辩

⁷ 大正藏：主

kāi yǎnzhū fǎ shì wéi pú sà mó hē sà shī zhòngbǎo shí shàngēn huí
开演诸法。’ 是为菩萨摩诃萨施众宝时善根回
xiàng wèi lìng yī qiè zhòngshēng jiē dé chéngmǎn dì yī zhì bǎo rú lái
向，为令一切众生皆得成满第一智宝、如来
wú ài jìng yǎnbǎo gù
无碍净眼宝故。

fó zǐ pú sà mó hē sà huò yǐ zhǒngzhǒngmiào zhuāngyán
“佛子！菩萨摩诃萨或以种种妙庄严

jù ér wéi bù shī suǒ wèi yī qiè shēn zhuāngyán jù lìng shēn jìng miào
具而为布施。所谓：一切身庄严具，令身净妙，

mǐ bú chèn kě pú sà mó hē sà děngguān yī qiè shì jiān zhòngshēng
靡不称可。菩萨摩诃萨等观一切世间众生，

yóu rú yī zǐ yù lìng jiē dé shēn jìng zhuāngyán chéng jiù shì jiān zuì
犹如一子，欲令皆得身净庄严，成就世间最

shàng ān lè fó zhì huì lè ān zhù fó fǎ lì yì zhòngshēng
上安乐、佛智慧乐，安住佛法，利益众生。

yǐ rú shì děng bǎi qiān yì nà yóu tā zhǒngzhǒngshū miào bǎo zhuāngyán
以如是等百千亿万那由他种种殊妙宝庄严

jù qín xíng bù shī xíng bù shī shí yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng
具，勤行布施。行布施时，以诸善根如是回向，

suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng chéng jiù wú shàng miào zhuāngyán jù
所谓：‘愿一切众生成就无上妙庄严具，

yǐ zhū qīng jìng gōng dé zhì huì zhuāngyán rén tiān yuàn yī qiè zhòngshēng
以诸清净功德智慧庄严人天；愿一切众生

dé qīng jìng zhuāngyán xiàng yǐ jìng fú dé zhuāngyán qí shēn yuàn yī
得清净庄严相，以净福德庄严其身；愿一

qiè zhòngshēng dé shàng miào zhuāngyán xiàng yǐ bǎi fú xiàng zhuāngyán
切众生得上妙庄严相，以百福相庄严

qí shēn yuàn yī qiè zhòngshēng dé bù zá luàn zhuāngyán xiàng yǐ yī
其身；愿一切众生得不杂乱庄严相，以一

qiè xiàng zhuāngyán qí shēn yuàn yī qiè zhòngshēng dé shàn jìng yǔ yán
切相庄严其身；愿一切众生得善净语言

zhuāngyán xiàng jù zú zhǒngzhǒng wú jìn biàn cái yuàn yī qiè zhòng
庄严相，具足种种无尽辩才；愿一切众

shēng dé yī qiè gōng dé shēng zhuāngyán xiàng qí yīn qīng jìng wén zhě
生得一切功德声庄严相，其音清净，闻者

xǐ yuè yuàn yī qiè zhòngshēng dé kě ài lè zhū fó yǔ yán zhuāngyán
喜悦；愿一切众生得可爱乐诸佛语言庄严

xiàng lìng zhūzhòngshēngwén fǎ huān xǐ xiū qīngjìng xíng yuàn yī qiè
相，令诸众生闻法欢喜修清净行；愿一切
zhòngshēng dé xīn zhuāngyánxiàng rù shēnchándìng pǔ jiàn zhū fó
众生得心庄严相，入深禅定，普见诸佛；
yuàn yī qièzhòngshēng dé zǒng chí zhuāngyánxiàng zhàomíng yī qiè zhū
愿一切众生得总持庄严相，照明一切诸
fó zhèng fǎ yuàn yī qièzhòngshēng dé zhì huì zhuāngyánxiàng yǐ fó
佛正法；愿一切众生得智慧庄严相，以佛
zhì huì zhuāngyán qí xīn shì wéi pú sà mò hē sà huì shī yī qiè
智慧庄严其心。’是为菩萨摩诃萨惠施一切
zhuāngyán jù shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng jù zú yī qiè wú
庄严具时善根回向；为令众生具足一切无
liàng fó fǎ gōng dé zhì huì yuánmǎnzhuāngyán yǒng lí yī qiè jiāomàn
量佛法，功德智慧圆满庄严，永离一切憍慢
fàng yì gù
放逸故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shòuguàndǐng zì zài wángwèi
“佛子！菩萨摩诃萨以受灌顶自在王位
mó ní bǎoguān jí jì zhōngzhū pǔ shī zhòngshēng xīn wú lìn xī
摩尼宝冠及髻中珠，普施众生，心无吝惜，
cháng qín xiū xí wéi dà shī zhǔ xiū xué shī huì zēngzhǎngshěgēn
常勤修习，为大施主，修学施慧，增长舍根，
zhì huì shànqiǎo qí xīn guǎng dà jǐ shī yī qiè yǐ bǐ shàngēn rú
智慧善巧，其心广大，给施一切，以彼善根如
shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qièzhòngshēng dé zhū fó fǎ zhī suǒ
是回向，所谓：‘愿一切众生得诸佛法之所
guàndǐng chéng yī qiè zhì yuàn yī qièzhòngshēng jù zú dǐng jì
灌顶，成一切智；愿一切众生具足顶髻，
dé dì yī zhì dào yú bǐ àn yuàn yī qièzhòngshēng yǐ miào zhì bǎo
得第一智，到于彼岸；愿一切众生以妙智宝
pǔ shèzhòngshēng jiē lìng jiū jìngōng dé zhī dǐng yuàn yī qièzhòng
普摄众生，皆令究竟功德之顶；愿一切众
shēng jiē dé chéng jiù zhì huì bǎodǐng kānshòu shì jiān zhī suǒ lǐ jìng
生皆得成就智慧宝顶，堪受世间之所礼敬；
yuàn yī qièzhòngshēng yǐ zhì huì guānzhuāngyán qí shǒu wéi yī qiè fǎ
愿一切众生以智慧冠庄严其首，为一切法
zì zài zhī wáng yuàn yī qièzhòngshēng zhì huì míngzhū xì qí dǐngshàng
自在之王；愿一切众生智慧明珠系其顶上，

yī qiè shì jiān wú néng jiàn zhě yuàn yī qiè zhòng shēng jiē xī kān shòu shì
一切世间无能见者；愿一切众生皆悉堪受世
jiān dǐng lǐ chéng jiù huì dǐng zhào míng fó fǎ yuàn yī qiè zhòng shēng
间顶礼，成就慧顶，照明佛法；愿一切众生
shǒu guān shí lì zhuāng yán zhī guān zhì huì bǎo hǎi qīng jìng jù zú yuàn
首冠十力庄严之冠，智慧宝海清净具足；愿
yī qiè zhòng shēng zhì dà dì dǐng dé yī qiè zhì jiū jìng shí lì pò
一切众生至大地顶，得一切智，究竟十力，破
yù jiè dǐng zhū mó juàn shǔ yuàn zhū zhòng shēng dé chéng dì yī wú shàng
欲界顶诸魔眷属；愿诸众生得成第一无上
dǐng wáng huò yī qiè zhì guāng míng zhī dǐng wú néng yǐng duó shì
顶王，获一切智光明之顶，无能映夺。’是
wéi pú sà mó hē sà shī bǎo guān shí shàng gēn huí xiàng wèi lìng zhòng
为菩萨摩訶萨施宝冠时善根回向，为令众
shēng dé dì yī zhì zuì qīng jìng chù zhì huì mó ní miào bǎo guān gù
生得第一智最清净处智慧摩尼妙宝冠故。

fó zǐ pú sà mó hē sà jiàn yǒu zhòng shēng chǔ zài láo yù
“佛子！菩萨摩訶萨见有众生处在牢狱

hēi àn zhī chù chǒu xiè jiā suǒ jiǎn xì qí shēn qǐ zuò bù ān
黑暗之处，杻械、枷锁检系其身，起坐不安，
zhòng kǔ jìng jí wú yǒu qīn shí wú guī wú jiù luǒ lù jī léi
众苦竞集，无有亲识，无归无救，裸露、饥羸，
suān jù nán rěn pú sà jiàn yǐ shě qí suǒ yǒu yī qiè cái bǎo qī zǐ
酸剧难忍。菩萨见已，舍其所有一切财宝、妻子、
juàn shǔ jí yǐ zì shēn yú láo yù zhōng jiù bǐ zhòng shēng rú dà bēi
眷属及以自身，于牢狱中救彼众生，如大悲
pú sà miào yǎn wáng pú sà jì jiù dù yǐ suí qí suǒ xū pǔ
菩萨、妙眼王菩萨；既救度已，随其所须，普
jiē jǐ shī chú qí kǔ huàn lìng dé ān wěn rán hòu shī yǐ wú shàng
皆给施，除其苦患，令得安稳；然后施以无上
fǎ bǎo lìng shě fàng yì ān zhù shàn gēn yú fó jiào zhōng xīn wú
法宝，令舍放逸，安住善根，于佛教中，心无
tuì zhuǎn fó zǐ pú sà mó hē sà yú láo yù zhōng jiù zhòng shēng
退转。佛子！菩萨摩訶萨于牢狱中救众生
shí yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng shēng
时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一切众生
jiū jìng jiě tuō tān ài chán fù yuàn yī qiè zhòng shēng duàn shēng sǐ liú
究竟解脱贪爱缠缚；愿一切众生断生死流，

shēng zhì huì àn yuàn yī qiè zhòngshēngchúmiè yú chī shēngzhǎng zhì
升智慧岸；愿一切众生除灭愚痴，生长智
huì jiě tuō yī qiè fán nǎo chán fù yuàn yī qiè zhòngshēngmiè sān jiè
慧，解脱一切烦恼缠缚；愿一切众生灭三界
fù dé yī qiè zhì jiū jìng chū lí yuàn yī qiè zhòngshēng yǒng duàn
缚，得一切智，究竟出离；愿一切众生永断
yī qiè fán nǎo jié fù dào wú fán nǎo wú zhàng ài dì zhì huì bǐ àn
一切烦恼结缚，到无烦恼无障碍地智慧彼岸；
yuàn yī qiè zhòngshēng lí zhū dòng niàn sī wéi fēn bié rù yú píng
愿一切众生离诸动念、思惟、分别，入于平
děng bú dòng zhì dì yuàn yī qiè zhòngshēng tuō zhū yù fù yǒng lí shì
等不动智地；愿一切众生脱诸欲缚，永离世
jiān yī qiè tān yù yú sān jiè zhōng wú suǒ rǎn zhuó yuàn yī qiè zhòng
间一切贪欲，于三界中无所染著；愿一切众
shēng dé shèng zhì yào cháng méng zhū fó wèi shuō fǎ mén yuàn yī qiè
生得胜志乐，常蒙诸佛为说法门；愿一切
zhòngshēng dé wú zhuó wú fù jiě tuō xīn guǎng dà rú fǎ jiè jiū
众生得无著、无缚解脱，心广大如法界，究
jìng rú xū kōng yuàn yī qiè zhòngshēng dé pú sà shén tōng yī qiè shì
竟如虚空；愿一切众生得菩萨神通，一切世
jiè tiáo fú zhòngshēng lìng lí shì jiān zhù yú dà shèng shì wéi
界调伏众生，令离世间，住于大乘。’是为
pú sà mó hē sà jiù dù láo yù kǔ zhòngshēng shí shàngēn huí xiàng wèi
菩萨摩诃萨救度牢狱苦众生时善根回向，为
lìng zhòngshēng pǔ rù rú lái zhì huì dì gù
令众生普入如来智慧地故。

fó zǐ pú sà mó hē sà jiàn yǒu yù qín wǔ chù bèi fù
“佛子！菩萨摩诃萨见有狱囚五处被缚，

shòu zhū kǔ dú fáng wèi qū bī jiāng zhī sǐ dì yù duàn qí mìng
受诸苦毒；防卫驱逼，将之死地，欲断其命，
shě yán fú tí yī qiè lè jù qīn qī péng yǒu xī jiāng yǒng jué zhì
舍阎浮提一切乐具，亲戚、朋友悉将永诀，置
gāo zhēn shàng yǐ dāo tú gē huò yòng mù qiāng shù guàn qí tǐ yī chán
高碓上以刀屠割，或用木枪竖贯其体，衣缠
yóu wò yǐ huǒ fén shāo rú shì děng kǔ zhǒng zhǒng bī pò pú sà
油沃以火焚烧，如是等苦，种种逼迫。菩萨
jiàn yǐ zì shě qí shēn ér dài shòu zhī rú ā yì duō pú sà shū shèng
见已，自舍其身而代受之；如阿逸多菩萨殊胜

xíngwáng pú sà jí yú wúliàngzhū dà pú sà wèizhòngshēng gù zì
 行王菩萨及余无量诸大菩萨，为众生故，自
 shěshēnmìng shòuzhū kǔ dú pú sà ěr shí yǔ zhǔ zhě yán wǒ
 舍身命，受诸苦毒。菩萨尔时语主者言：‘我
 yuànshěshēn yǐ dài bǐ mìng rú cǐ děng kǔ kě yǐ yǔ wǒ rú zhì bǐ
 愿舍身以代彼命，如此等苦可以与我。如治彼
 rén suí yì jiē zuò shèguò bǐ kǔ ā sēng qí bèi wǒ yì dāngshòu
 人，随意皆作；设过彼苦阿僧祇倍，我亦当受，
 lìng qí jiě tuō wǒ ruò jiàn bǐ jiāng bèi shā hài bù shěshēnmìng jiù shú
 令其解脱。我若见彼将被杀害，不舍身命救赎
 qí kǔ zé bù míngwéizhù pú sà xīn hé yǐ gù wǒ wèi jiù hù yī
 其苦，则不名为住菩萨心。何以故？我为救护一
 qièzhòngshēng fā yī qiè zhì pú tí xīn gù fó zǐ pú sà mó
 切众生，发一切智菩提心故。’佛子！菩萨摩
 hē sà zì shěshēnmìng jiù zhòngshēng shí yǐ zhūshàngēn rú shì huí
 诃萨自舍身命救众生时，以诸善根如是回
 xiàng suǒ wèi yuàn yī qièzhòngshēng dé wú duàn jìn jiū jìngshēn
 向，所谓：‘愿一切众生得无断尽究竟身
 mìng yǒng lí yī qiè zāi hèng bī nǎo yuàn yī qièzhòngshēng yī zhū fó
 命，永离一切灾横逼恼；愿一切众生依诸佛
 zhù shòu yī qiè zhì jù zú shí lì pú tí jì bié⁸ yuàn yī qiè
 住，受一切智，具足十力，菩提记莳⁸；愿一切
 zhòngshēng pǔ jiù hán shí lìng wú bù wèi yǒngchū è dào yuàn yī
 众生普救含识，令无怖畏，永出恶道；愿一
 qièzhòngshēng dé yī qiè mìng rù yú bù sǐ zhì huì jìng jiè yuàn yī
 切众生得一切命，入于不死智慧境界；愿一
 qièzhòngshēng yǒng lí yuàn dí wú zhū è nǎn chángwéizhū fó shàn
 切众生永离怨敌，无诸厄难，常为诸佛、善
 yǒusuǒ shè yuàn yī qièzhòngshēng shě lí yī qiè dāojiàn bīngzhàng zhū
 友所摄；愿一切众生舍离一切刀剑兵仗、诸
 è kǔ jù xiū xíng zhǒngzhǒng qīngjìng shàn yè yuàn yī qièzhòngshēng
 恶苦具，修行种种清净善业；愿一切众生
 lí zhū bù wèi pú tí shù xià cuī fú mó jūn yuàn yī qièzhòngshēng lí
 离诸怖畏，菩提树下摧伏魔军；愿一切众生离
 dà zhòng bù yú wú shàng fǎ xīn jìng wú wèi néngwéi zuì shàng dà shī
 大众怖，于无上法心净无畏，能为最上大师

⁸ 大正藏：别

zǐ hǒu yuàn yī qiè zhòng shēng dé wú zhàng ài shī zǐ zhì huì yú zhū
子吼；愿一切众生得无障碍师子智慧，于诸
shì jiān xiū xíng zhèng yè yuàn yī qiè zhòng shēng dào wú wèi chù cháng
世间修行正业；愿一切众生到无畏处，常
niàn jiù hù zhū kǔ zhòng shēng shì wéi pú sà mó hē sà zì shě shēn
念救护诸苦众生。’是为菩萨摩诃萨自舍身
mìng jiù bǐ lín xíng zhū yù qiú shí shàn gēn huí xiàng wèi lìng zhòng shēng lí
命救彼临刑诸狱囚时善根回向；为令众生离
shēng sǐ kǔ dé yú rú lái shàng miào lè gù
生死苦，得于如来上妙乐故。

大方广佛华严经卷第二十六

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sānmǎnduō mò tuónán ā bō là dì hē duōzhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎshān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎhòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎訶.

jǔ zàn
举赞

shuài tuó tiānshàng huì rì shū guāng shí huí xiàng yì guǎng xuān
率陀天上.慧日舒光.十回向义广宣

yáng kǔ hǎi zuò jīn liáng huà rì shū cháng huā yǔ sàn tiān xiāng
扬.苦海作津梁.化日舒长.华雨散天香.

jǔ zì mǔ zàn
举字母赞

(一遍)

huāyán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

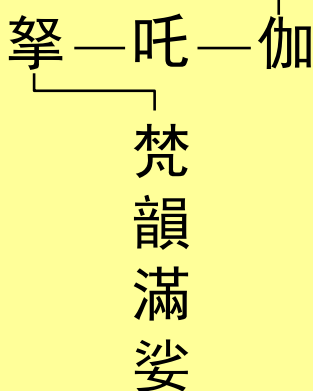
南無華嚴海會佛菩薩 三稱

四生九有同登華藏玄門八難三塗共入毗盧性海

婆功德大法界沐恩波

四十二字妙陀羅字字包含義理多

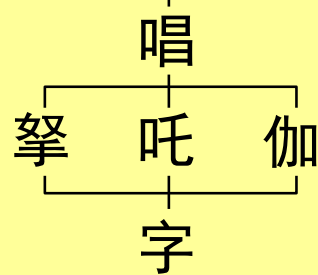
時普願法界眾生入般若波羅蜜門

拏 ◎孃蠶醜袞嬈 擗尼紉啾誑誦孺拏

吒 ○張徵中豬朝 裡知珍徂砧砧轉吒

伽 ●強擎蛩劬翹 散其芹乾禽鍼裘伽

34. 伽 qao qangqengqong qu qao qai qi qin qan qin qanqouqao 強 擎 蛩 劬 翹 散 其 芹 乾 禽 鍼 裘 伽

chàng qao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì 唱 伽 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜

mén 门 .

zhao zhangzhengzhongzhu zhaozhai zhi zhinzhanzhinzhanzhou
35. 吒 張 徵 中 豬 朝 裡 知 珍 徧 砧 詎 轉

zhao chàngzhao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō
吒 唱 吒 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波

luó mì mén
罗 蜜 门 .

nao nangnengnong nu nao nai ni nin nan nin nannounao
36. 拏 孃 蠶 醜 裒 媯 握 尼 紉 嚙 詎 誦 孺 拏

chàngnao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 拏 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜

mén
门 .

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō qao
四 十 二 字 妙 陀 罗 . 字 字 包 含 义 理 多 . 伽 .

zhao nao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
吒 . 拏 . 梵 韵 满 娑 婆 . 功 德 大 . 法 界 沐 恩 波 .

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nǎn sān tú
四 生 九 有 . 同 登 华 藏 玄 门 . 八 难 三 途 .

gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 卢 性 海 .

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南 无 华 严 海 会 佛 菩 萨 (合 掌 三 称)

huí xiàng jì
回 向 偈

(一 遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòng shēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí qī
大方广佛华严经卷第二十七

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí huíxiàng pǐn dì èr shí wǔ zhī wǔ
十回向品第二十五之五

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī qǐ zhě lián fū dǐng jì rú
“佛子！菩萨摩诃萨布施乞者连肤顶髻，如

bǎo jì wáng pú sà shèngmiào shēn pú sà jí yú wú liàng zhū pú sà
宝髻王菩萨、胜妙身菩萨，及余无量诸菩萨

děng pú sà shì shí jiàn qǐ zhě lái xīn shēng huān xǐ ér yǔ zhī yán
等。菩萨是时见乞者来，心生欢喜而语之言：

rǔ jīn ruò xū lián fū dǐng jì kě jiù wǒ qǔ wǒ cǐ dǐng jì yán
‘汝今若须连肤顶髻，可就我取。我此顶髻，阎

fú tí zhōng zuì wéi dì yī zuò shì yǔ shí xīn wú dòng luàn bú
浮提中最为第一。’作是语时，心无动乱，不

niàn yú yè shě lí shì jiān zhì qiú jì jìng jiū jìng qīng jìng jīng qín
念余业，舍离世间，志求寂静，究竟清净，精勤

zhì zhí xiàng yī qiè zhì biàn zhí lì dāo gē qí tóu shàng lián fū dǐng jì
质直，向一切智；便执利刀割其头上连肤顶髻，

yòu xī zhuó dì hé shí zhǐ zhǎng yī xīn shī yǔ zhèng niàn sān shì yī
右膝著地，合十指掌，一心施与；正念三世一

qiè zhū fó pú sà suǒ xíng fā dà huān xǐ zēng shàng zhì yào yú zhū
切诸佛菩萨所行，发大欢喜，增上志乐；于诸

fǎ zhōng yì shàn kāi jiě bù qǔ yú kǔ liǎo zhī kǔ shòu wú xiàng wú
法中意善开解，不取于苦，了知苦受无相无

shēng zhū shòu hù qǐ wú yǒu cháng zhù shì gù wǒ yīng tóng qù
生，诸受互起，无有常住：‘是故我应同去、

lái jīn yī qiè pú sà xiū xíng dà shě fā shēn xìn yào qiú yī qiè zhì
来、今一切菩萨修行大舍，发深信乐，求一切智

wú yǒu tuì zhuǎn bù yóu tā jiào shàn zhī shí lì pú sà mó hē sà
无有退转，不由他教善知识力。’菩萨摩诃萨

zuò shì shī shí yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī
作是施时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一

qiè zhòngshēng dé wú jiàndǐng chéng jiù pú sà rú tǎ zhī jì yuàn yī
切众 生得无见顶， 成就菩萨如塔之髻； 愿一
qiè zhòngshēng dé gànqīng fà jīn gāng fà xì ruǎn fà néngmièzhòng
切众 生得紺青发、 金刚发、 细软发， 能灭众
shēng yī qiè fánǎo yuàn yī qiè zhòngshēng dé rùn zé fà mì zhì fà
生一切烦恼； 愿一切众 生得润泽发、 密致发、
bù qīn bìn é fà yuàn yī qiè zhòngshēng dé róuruǎn fà jìn yú bìn é
不侵鬓额发； 愿一切众 生得柔软发 尽于鬓额
ér shēng fà yuàn yī qiè zhòngshēng dé rú wàn zì fà luó wényòu
而生发； 愿一切众 生得如卍⁹字发、 螺文右
xuán fà yuàn yī qiè zhòngshēng dé fó xiàng fà yǒng lí yī qiè fánǎo
旋发； 愿一切众 生得佛相发， 永离一切烦恼
jié xí yuàn yī qiè zhòngshēng dé guāngmíng fà qí guāng pǔ zhào shí
结习； 愿一切众 生得光明发， 其光普照十
fāng shì jiè yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú luàn fà rú rú lái fà
方世界； 愿一切众 生得无乱发、 如如来发，
jìng miào wú zá yuàn yī qiè zhòngshēng dé chéngyīnggòngdǐng tǎ zhī fà
净妙无杂； 愿一切众 生得成应供顶塔之发，
lìng qí jiànzhě rú jiàn fó fà yuàn yī qiè zhòngshēng jiē dé rú lái wú
令其见者如见佛发； 愿一切众 生皆得如来无
rǎnzhuó fà yǒng lí yī qiè àn yì chéngòu shì wéi pú sà mó hē
染著发， 永离一切闇翳尘垢。’ 是为菩萨摩诃
sà shī lián fū jì shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng qí xīn jì jìng
萨施连肤髻时善根回向； 为令众 生其心寂静，
jiē dé yuánmǎnzhū tuó luó ní jiū jìng rú lái yī qiè zhǒng zhì shí
皆得圆 满诸陀罗尼， 究竟如来一切种 智、 十
zhǒng lì gù
种 力故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ yǎn bù shī zhū lái qǐ zhě rú
“佛子！ 菩萨摩诃萨以眼布施诸来乞者， 如
huān xǐ xíng pú sà yuèguāngwáng pú sà jí yú wú liàngzhū pú sà
欢喜行菩萨、 月光王菩萨， 及余无量诸菩萨
děngsuǒxíng huì shī pú sà mó hē sà bù shī yǎn shí qǐ qīngjìng shī yǎn
等所行惠施。 菩萨摩诃萨布施眼时， 起清净施眼
xīn qǐ qīngjìng zhì yǎn xīn qǐ yī zhǐ fǎ guāngmíng xīn qǐ xiànguān
心， 起清净智眼心， 起依止法光 明心， 起现观

⁹ 大正藏：卍（後同）

wú shàng fó dào xīn fā huí xiàng guǎng dà zhì huì xīn fā yǔ sān shì
无上佛道心，发回向广大智慧心，发与三世

pú sà píngděngshě shī xīn fā yú wú ài yǎn qǐ bú huàijìng xìn xīn
菩萨平等舍施心，发于无碍眼起不坏净信心，

yú qí qǐ zhě qǐ huān xǐ shèshòu xīn wèi jiū jìng yī qiè shéntōng gù
于其乞者起欢喜摄受心；为究竟一切神通故，

wèishēng fó yǎn gù wèizēngguǎng dà pú tí xīn gù wèi xiū xí dà cí
为生佛眼故，为增广大菩提心故，为修习大慈

bēi gù wèi zhì fú liù gēn gù yú rú shì fǎ ér shēng qí xīn fó zǐ
悲故，为制伏六根故，于如是法而生其心。佛子！

pú sà mó hē sà bù shī yǎn shí yú qí qǐ zhě xīn shēng ài yào wèi shè
菩萨摩诃萨布施眼时，于其乞者心生爱乐，为设

shī huì zēngzhǎng fǎ lì shě lí shì jiān ài jiàn fàng yì chú duàn yù
施会，增长法力；舍离世间爱见放逸，除断欲

fù xiū xí pú tí suí bǐ suǒ qiú xīn ān bú dòng bù wéi qí yì
缚，修习菩提；随彼所求，心安不动，不违其意，

jiē lìng mǎn zú ér cháng suí shùn wú èr shě xíng yǐ cǐ shàngēn rú shì
皆令满足，而常随顺无二舍行。以此善根如是

huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé zuì shèng yǎn shì dǎo
回向，所谓：‘愿一切众生得最胜眼，示导

yī qiè yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú ài yǎn kāi guǎng zhì zàng yuàn
一切；愿一切众生得无碍眼，开广智藏；愿

yī qiè zhòngshēng dé jìng ròu yǎn guāng míng jiàn chè wú néng bì zhě
一切众生得净肉眼，光明鉴彻，无能蔽者；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé jìng tiān yǎn xī jiàn zhòngshēng shēng sǐ yè guǒ
愿一切众生得净天眼，悉见众生生死业果；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé jìng fǎ yǎn néng suí shùn rù rú lái jìng jiè
愿一切众生得净法眼，能随顺入如来境界；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé zhì huì yǎn shě lí yī qiè fēn bié qǔ zhuó
愿一切众生得智慧眼，舍离一切分别取著；

yuàn yī qiè zhòngshēng jù zú fó yǎn xī néng jué wù yī qiè zhū fǎ
愿一切众生具足佛眼，悉能觉悟一切诸法；

yuàn yī qiè zhòngshēng chéng jiù pǔ yǎn jìn zhū jìng jiè wú suǒ zhàng ài
愿一切众生成就普眼，尽诸境界无所障碍；

yuàn yī qiè zhòngshēng chéng jiù qīng jìng lí chí yì yǎn liǎo zhòngshēng
愿一切众生成就清净离痴翳¹⁰眼，了众生

¹⁰ 大正藏：翳

jiè kōng wú suǒ yǒu yuàn yī qiè zhòng shēng jù zú qīng jìng wú zhàng ài
界空无所有；愿一切众生具足清净无障碍
yǎn jiē dé jiū jìng rú lái shí lì shì wéi pú sà mó hē sà bù shī
眼，皆得究竟如来十力。’是为菩萨摩诃萨布施
yǎn shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòng shēng dé yī qiè zhì qīng jìng yǎn
眼时善根回向，为令众生得一切智清净眼
gù
故。

fó zǐ pú sà mó hē sà néng yǐ ěr bí shī zhū qǐ zhě
“佛子！菩萨摩诃萨能以耳鼻施诸乞者，
rú shèng xíng wáng pú sà wú yuàn shèng pú sà jí yú wú liàng zhū pú
如胜行王菩萨、无怨胜菩萨，及余无量诸菩
sà děng bù shī zhī shí qīn fù qǐ zhě zhuān xīn xiū xí zhū pú sà
萨等。布施之时，亲附乞者，专心修习诸菩萨
xíng jù fó zhǒng xìng shēng rú lái jiā niàn zhū pú sà suǒ xiū shī xíng
行；具佛种性，生如来家，念诸菩萨所修施行，
cháng qín fā qǐ zhū fó pú tí qīng jìng zhū gēngōng dé zhì huì guān chá
常勤发起诸佛菩提，清净诸根功德智慧；观察
sān yǒu wú yī jiān gù yuàn cháng dé jiàn zhū fó pú sà suí shùn yì
三有，无一坚固；愿常得见诸佛菩萨，随顺忆
niàn yī qiè fó fǎ zhī shēn xū wàngōng wú suǒ yǒu wú suǒ tān xī
念一切佛法；知身虚妄空无所有，无所贪惜。
pú sà rú shì shī ěr bí shí xīn cháng jì jìng tiáo fú zhū gēn
菩萨如是施耳、鼻时，心常寂静，调伏诸根；
miǎn¹¹ jì zhòng shēng xiǎn è zhū nán shēng zhǎng yī qiè zhì huì gōng dé
勉¹¹济众生险恶诸难，生长一切智慧功德；
rù dà shī hǎi liǎo dá fǎ yì jù xiū zhū dào yī zhì huì xíng dé
入大施海，了达法义，具修诸道；依智慧行，得
fǎ zì zài yǐ bù jiān shēn yì jiān gù shēn fó zǐ pú sà mó hē sà
法自在，以不坚身易坚固身。佛子！菩萨摩诃萨
bù shī ěr shí yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī
布施耳时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一
qiè zhòng shēng dé wú ài ěr pǔ wén yī qiè shuō fǎ zhī yīn yuàn yī
切众生得无碍耳，普闻一切说法之音；愿一
qiè zhòng shēng dé wú zhàng ěr xī néng jiě liǎo yī qiè yīn shēng yuàn
切众生得无障耳，悉能解了一切音声；愿

¹¹ 大正藏：免

yī qiè zhòngshēng dé rú lái ěr yī qiè cōng dá wú suǒ yōng zhì yuàn
一切众 生得如来耳，一切聪 达无所壅 滞；愿

yī qiè zhòngshēng dé qīng jìng ěr bù yīn ěr chùshēng fēn bié xīn yuàn
一切众 生得清 净耳，不因耳 处生分 别心；愿

yī qiè zhòngshēng dé wú lóng kuì ěr lìng méng mèi shí bì jìng bù shēng
一切众 生得无 聋聩耳，令 蒙昧识 毕竟不 生；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé biàn fǎ jiè ěr xī zhī yī qiè zhū fó fǎ yīn
愿一切 众 生得遍 法界耳，悉 知一切 诸佛法 音；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú ài ěr kāi wù yī qiè wú zhàng ài fǎ
愿一切 众 生得无 碍耳，开 悟一切 无障 碍法；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú huài ěr shàn zhī zhū lùn wú néng huài zhě
愿一切 众 生得无 坏耳，善 知诸论， 无能 坏者；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé pǔ wén ěr guǎng dà qīng jìng wéi zhū ěr
愿一切 众 生得普 闻耳，广 大清 净，为 诸耳

wáng yuàn yī qiè zhòngshēng jù zú tiān ěr jí yǐ fó ěr shì wéi
王；愿 一切 众 生具 足天耳 及以佛 耳。’ 是为

pú sà mó hē sà bù shī ěr shí shàn gēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng jiē
菩 萨 摩 诃 萨 布 施 耳 时 善 根 回 向， 为 令 众 生 皆

xī huò dé qīng jìng ěr gù fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī bí shí
悉 获 得 清 净 耳 故。 佛 子！ 菩 萨 摩 诃 萨 布 施 鼻 时，

rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé lóng zhí bí
如 是 回 向， 所 谓： ‘ 愿 一 切 众 生 得 隆 直 鼻，

dé suí hǎo bí dé shàn xiàng bí dé kě ài lè bí dé jìng miào bí
得 随 好 鼻， 得 善 相 鼻， 得 可 爱 乐 鼻， 得 净 妙 鼻，

dé suí shùn bí dé gāo xiǎn bí dé fú yuàn bí dé shàn jiàn bí
得 随 顺 鼻， 得 高 显 鼻， 得 伏 怨 鼻， 得 善 见 鼻，

dé rú lái bí yuàn yī qiè zhòngshēng dé lí huì nù miàn dé yī qiè
得 如 来 鼻； 愿 一 切 众 生 得 离 恚 怒 面， 得 一 切

fǎ miàn dé wú zhàng ài miàn dé shàn jiàn miàn dé suí shùn miàn
法 面， 得 无 障 碍 面， 得 善 见 面， 得 随 顺 面，

dé qīng jìng miàn dé lí guò shī miàn dé rú lái yuán mǎn miàn dé
得 清 净 面， 得 离 过 失 面， 得 如 来 圆 满 面， 得

biàn yī qiè chù miàn dé wú liàng měi hào miàn shì wéi pú sà mó hē
遍 一 切 处 面， 得 无 量 美 好 面。’ 是 为 菩 萨 摩 诃

sà bù shī bí shí shàn gēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng jiū jìng dé rù zhū
萨 布 施 鼻 时 善 根 回 向， 为 令 众 生 究 竟 得 入 诸

fó fǎ gù wèi lìng zhòngshēng jiū jìng shè shòu zhū fó fǎ gù wèi lìng
佛 法 故， 为 令 众 生 究 竟 摄 受 诸 佛 法 故， 为 令

zhòngshēng jiū jìng liǎo zhī zhū fó fǎ gù wèi lìng zhòngshēng jiū jìng zhù
众 生 究 竟 了 知 诸 佛 法 故 ， 为 令 众 生 究 竟 住
chí zhū fó fǎ gù wèi lìng zhòngshēng jiū jìng cháng jiàn zhū rú lái gù
持 诸 佛 法 故 ， 为 令 众 生 究 竟 常 见 诸 如 来 故 ，
wèi lìng zhòngshēng jiē xī zhèng dé fó fǎ mén gù wèi lìng zhòngshēng jiū
为 令 众 生 皆 悉 证 得 佛 法 门 故 ， 为 令 众 生 究
jìng chéng jiù wú néng huài xīn gù wèi lìng zhòngshēng jiē néng zhào liǎo zhū
竟 成 就 无 能 坏 心 故 ， 为 令 众 生 皆 能 照 了 诸
fó zhèng fǎ gù wèi lìng zhòngshēng pǔ xī yán jìng zhū fó guó tǔ gù
佛 正 法 故 ， 为 令 众 生 普 悉 严 净 诸 佛 国 土 故 ，
wèi lìng zhòngshēng jiē dé rú lái dà wēi lì shēn gù shì wéi pú sà mó
为 令 众 生 皆 得 如 来 大 威 力 身 故 。 是 为 菩 萨 摩
hē sà shī ěr bí shí shàngēn huí xiàng
诃 萨 施 耳 、 鼻 时 善 根 回 向 。

fó zǐ pú sà mó hē sà ān zhù jiān gù zì zài dì zhōng
“佛 子 ！ 菩 萨 摩 诃 萨 安 住 坚 固 自 在 地 中 ，
néng yǐ yá chǐ shī zhū zhòngshēng yóu rú wǎng xī huā chǐ wáng pú sà
能 以 牙 齿 施 诸 众 生 ， 犹 如 往 昔 华 齿 王 菩 萨 、
liù yá xiàng wáng pú sà jí yú wú liàng zhū pú sà děng pú sà mó hē
六 牙 象 王 菩 萨 ， 及 余 无 量 诸 菩 萨 等 。 菩 萨 摩 诃
sà shī yá chǐ shí qí xīn qīng jìng xī yǒu nán dé rú yōu tán huā suǒ
萨 施 牙 齿 时 ， 其 心 清 净 ， 希 有 难 得 如 优 昙 华 。 所
wèi wú jìn xīn shī dà xìn xīn shī bù bù chéng jiù wú liàng shě xīn
谓 ！ 无 尽 心 施 、 大 信 心 施 、 步 步 成 就 无 量 舍 心
shī tiáo fú zhū gēn xīn shī yī qiè xī shě xīn shī yī qiè zhì yuàn xīn
施 、 调 伏 诸 根 心 施 、 一 切 悉 舍 心 施 、 一 切 智 愿 心
shī ān lè zhòngshēng xīn shī dà shī jí shī shèng shī zuì shèng
施 、 安 乐 众 生 心 施 、 大 施 、 极 施 、 胜 施 、 最 胜
shī chuò shēn yào yòng wú suǒ xián hèn xīn shī pú sà ěr shí yǐ zhū
施 、 辍 身 要 用 无 所 嫌 恨 心 施 。 菩 萨 尔 时 ， 以 诸
shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé xiān bái
善 根 如 是 回 向 ， 所 谓 ！ ‘ 愿 一 切 众 生 得 铍 白
yá chǐ chéng zuì shèng tǎ shòu tiān rén gòng yuàn yī qiè zhòngshēng
牙 齿 ， 成 最 胜 塔 ， 受 天 人 供 ； 愿 一 切 众 生
dé qí píng yá chǐ rú fó xiàng hǎo wú yǒu shū quē yuàn yī qiè zhòng
得 齐 平 牙 齿 ， 如 佛 相 好 ， 无 有 踈 缺 ； 愿 一 切 众
shēng dé tiáo fú xīn shàn qù pú sà bō luó mì xíng yuàn yī qiè zhòng
生 得 调 伏 心 ， 善 趣 菩 萨 波 罗 蜜 行 ； 愿 一 切 众

shēngkǒushànqīngjìng yá chǐ xiān bái fēn míng xiǎn xiàn yuàn yī qiè
生 口 善 清 净， 牙 齿 鲜 白， 分 明 显 现； 愿 一 切
zhòngshēng dé kě yì niàn zhuāng yán yá chǐ qí kǒu qīng jìng wú kě è
众 生 得 可 忆 念 庄 严 牙 齿， 其 口 清 净， 无 可 恶
xiàng yuàn yī qiè zhòngshēng yá chǐ chéng jiù jù mǎn sì shí cháng chū
相； 愿 一 切 众 生 牙 齿 成 就 具 满 四 十， 常 出
zhǒngzhǒng xī yǒu miào xiāng yuàn yī qiè zhòngshēng yì shàn tiáo fú yá
种 种 希 有 妙 香； 愿 一 切 众 生 意 善 调 伏， 牙
chǐ xiān jié rú bái lián huā wén lǐ huí xuán wàn zì chéng jiù yuàn yī
齿 鲜 洁 如 白 莲 华， 文 理 回 旋 卍 字 成 就； 愿 一
qiè zhòngshēng kǒu chún xiān jìng yá chǐ jié bái fàng wú liàng guāng zhōu
切 众 生 口 唇 鲜 净， 牙 齿 洁 白， 放 无 量 光 周
biàn zhào yào yuàn yī qiè zhòngshēng yá chǐ jiān lì shí wú wán lì
遍 照 耀； 愿 一 切 众 生 牙 齿 坚 利， 食 无 完 粒，
wú suǒ wèi zhuó wéi shàng fú tián yuàn yī qiè zhòngshēng yú yá chǐ jiān
无 所 味 著， 为 上 福 田； 愿 一 切 众 生 于 牙 齿 间
cháng fàng guāng míng shòu zhū pú sà dì yī jì bié¹² shì wéi pú sà
常 放 光 明， 授 诸 菩 萨 第 一 记 别¹²。’ 是 为 菩 萨
mó hē sà shī yá chǐ shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng jù yī qiè
摩 诃 萨 施 牙 齿 时 善 根 回 向； 为 令 众 生 具 一 切
zhì yú zhū fǎ zhōng zhì huì qīng jìng gù
智， 于 诸 法 中 智 慧 清 净 故。

fó zǐ pú sà mó hē sà ruò yǒu rén lái cóng qǐ shé shí
“佛子！ 菩萨摩诃萨若有人来从乞舌时，
yú qǐ zhě suǒ yǐ cí bēi xīn ruǎn yǔ ài yǔ yóu rú wǎng xī duān
于 乞 者 所， 以 慈 悲 心 软 语、 爱 语， 犹 如 往 昔 端
zhèng miàn wáng pú sà bú tuì zhuǎn pú sà jí yú wú liàng zhū pú sà
正 面 王 菩 萨、 不 退 转 菩 萨， 及 余 无 量 诸 菩 萨
děng fó zǐ pú sà mó hē sà yú zhū qù zhōng ér shòu shēng shí
等。 佛子！ 菩萨摩诃萨于诸趣中而受生时，
yǒu wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā zhòngshēng ér lái qǐ shé pú sà ěr
有 无 量 百 千 亿 那 由 他 众 生 而 来 乞 舌。 菩 萨 尔
shí ān zhì qí rén zài shī zǐ zuò yǐ wú huì xīn wú hài xīn wú
时， 安 置 其 人 在 师 子 座， 以 无 恚 心、 无 害 心、 无
hèn xīn dà wēi dé xīn cóng fó zhǒng xìng suǒ shēng xīn zhù yú pú sà
恨 心、 大 威 德 心、 从 佛 种 性 所 生 心、 住 于 菩 萨

¹² 大正藏：别

suǒ zhù xīn cháng bù zhuó luàn xīn zhù dà shì lì xīn yú shēn wú zhuó
所住心 常不浊乱心 住大势力心 于身无著

xīn yú yǔ wú zhuó xīn liǎng xī zhuó dì kāi kǒu chū shé yǐ shì
心、于语无著心，两膝著地，开口出舌，以示

qǐ zhě cí xīn ruǎn yǔ ér gào zhī yán wǒ jīn cǐ shēn pǔ jiē shǔ
乞者；慈心软语而告之言：‘我今此身，普皆属

rǔ kě qǔ wǒ shé suí yì suǒ yòng lìng rǔ suǒ yuàn jiē dé mǎn
汝。可取我舌，随意所用；令汝所愿，皆得满

zú pú sà ěr shí yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng suǒ wèi
足。’ 菩萨尔时，以诸善根如是回向，所谓：

yuàn yī qiè zhòng shēng dé zhōu pǔ shé xī néng xuān shì zhū yǔ yán
‘愿一切众生得周普舌，悉能宣示诸语言

fǎ yuàn yī qiè zhòng shēng dé fù miàn shé suǒ yán wú èr jiē xī
法；愿一切众生得覆面舌，所言无二，皆悉

zhēn shí yuàn yī qiè zhòng shēng dé pǔ fù yī qiè fó guó tǔ shé shì
真实；愿一切众生得普覆一切佛国土舌，示

xiàn zhū fó zì zài shén tōng yuàn yī qiè zhòng shēng dé ruǎn báo shé héng
现诸佛自在神通；愿一切众生得软薄舌，恒

shòu měi miào qīng jìng shàng wèi yuàn yī qiè zhòng shēng dé biàn cái shé
受美妙清净上味；愿一切众生得辩才舌，

néng duàn yī qiè shì jiān yí wǎng yuàn yī qiè zhòng shēng dé guāng míng
能断一切世间疑网；愿一切众生得光明

shé néng fàng wú shù wàn yì guāng míng yuàn yī qiè zhòng shēng dé jué
舌，能放无数万亿光明；愿一切众生得决

dìng shé biàn shuō zhū fǎ wú yǒu qióng jìn yuàn yī qiè zhòng shēng dé pǔ
定舌，辩说诸法无有穷尽；愿一切众生得普

tiáo fú shé shàn néng kāi shì yī qiè mì yào suǒ yǒu yán shuō jiē lìng xìn
调伏舌，善能开示一切秘要，所有言说皆令信

shòu yuàn yī qiè zhòng shēng dé pǔ tōng dá shé shàn rù yī qiè yǔ yán
受；愿一切众生得普通达舌，善入一切语言

dà hǎi yuàn yī qiè zhòng shēng dé shàn shuō yī qiè zhū fǎ mén shé yú
大海；愿一切众生得善说一切诸法门舌，于

yán yǔ zhì xī dào bǐ àn shì wéi pú sà mó hē sà bù shī shé shí
言语智悉到彼岸。’ 是为菩萨摩诃萨布施舌时

shàn gēn huí xiàng wèi lìng zhòng shēng jiē dé yuán mǎn wú ài zhì gù
善根回向，为令众生皆得圆满无碍智故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ tóu bù shī zhū lái qǐ zhě rú
“佛子！菩萨摩诃萨以头布施诸来乞者，如

zuì shèng zhì pú sà jí dà zhàng fū jiā shī guó wáng děng zhū dà pú sà
最胜智菩萨，及大丈夫迦尸国王等诸大菩萨
suǒ xíng bù shī wèi yù chéng jiù rù yī qiè fǎ zuì shèng zhì shǒu wèi yù
所行布施；为欲成就入一切法最胜智首，为欲
chéng jiù zhèng dà pú tí jiù zhòng shēng shǒu wèi yù jù zú jiàn yī qiè
成就证大菩提救众生首，为欲具足见一切
fǎ zuì dì yī shǒu wèi dé zhèng jiàn qīng jìng zhì shǒu wèi yù chéng jiù
法最第一首，为得正见清净智首，为欲成就
wú zhàng ài shǒu wèi yù zhèng dé dì yī dì shǒu wèi qiú shì jiān zuì
无障碍首，为欲证得第一地首，为求世间最
shèng zhì shǒu yù chéng sān jiè wú néng jiàn dǐng jìng zhì huì shǒu wèi dé
胜智首，欲成三界无能见顶净智慧首，为得
shì xiàn pǔ dào shí fāng zhì huì wáng shǒu wèi yù mǎn zú yī qiè zhū fǎ
示现普到十方智慧王首，为欲满足一切诸法
wú néng pò huài zì zài zhī shǒu fó zǐ pú sà mó hē sà ān zhù shì
无能破坏自在之首。佛子！菩萨摩诃萨安住是
fǎ jīng qín xiū xí zé wéi yǐ rù zhū fó zhǒng xìng xué fó xíng shī
法，精勤修习，则为已入诸佛种性，学佛行施；
yú zhū fó suǒ shēng qīng jìng xìn zēng zhǎng shàn gēn lìng zhū qǐ zhě
于诸佛所，生清净信，增长善根；令诸乞者，
jiē dé xǐ zú qí xīn qīng jìng qīng yuè wú liàng xīn jìng xìn jiě zhào
皆得喜足；其心清净，庆悦无量；心净信解，照
míng fó fǎ fā pú tí yì ān zhù shě xīn zhū gēn yuè yù gōng dé
明佛法；发菩提意，安住舍心；诸根悦豫，功德
zēng zhǎng shēng shàn yào yù cháng hào xiū xíng guǎng dà shī xíng pú
增长；生善乐欲，常好修行广大施行。菩
sà ěr shí yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè
萨尔时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一切
zhòng shēng dé rú lái tóu dé wú jiàn dǐng yú yī qiè chù wú néng yǐng bì
众生得如来头，得无见顶；于一切处无能映蔽，
yú zhū fó chà zuì wéi shàng shǒu qí fà yòu xuán guāng jìng rùn zé
于诸佛刹最为上首；其发右旋，光净润泽，
wàn zì yán shì shì suǒ xī yǒu jù zú fó shǒu chéng jiù zhì shǒu
卍字严饰，世所希有；具足佛首，成就智首，
yī qiè shì jiān zuì dì yī shǒu wéi jù zú shǒu wéi qīng jìng shǒu wéi
一切世间最第一首，为具足首，为清净首，为
zuò dào chǎng yuán mǎn zhì shǒu shì wéi pú sà mó hē sà bù shī tóu
坐道场圆满智首。’是为菩萨摩诃萨布施头

shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng dé zuì shèng fǎ chéng yú wú
时善根回向；为令众生得最胜法，成于无
shàng dà zhì huì gù
上大智慧故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ qí shǒu zú shī zhūzhòng
“佛子！菩萨摩诃萨以其手、足施诸众
shēng rú chángjīng jìn pú sà wú yōuwáng pú sà jí yú wú liàng
生，如常精进菩萨、无忧王菩萨，及余无量
zhū pú sà děng yú zhū qù zhōngzhōngzhōngshēngchù bù shī shǒu zú
诸菩萨等。于诸趣中种种生处布施手、足，
yǐ xìn wéishǒu qǐ ráo yì xíng wǎngfǎn zhōuxuán qín xiū zhèng fǎ
以信为手，起饶益行；往反¹³周旋，勤修正法，
yuàn dé bǎoshǒu yǐ shǒuwéi shī suǒxíng bù kōng jù pú sà dào cháng
愿得宝手以手为施；所行不空，具菩萨道，常
shū qí shǒu nǐ jiāngguǎng huì ān bù yóuxíng yǒngměng wú qiè yǐ
舒其手拟将广惠；安步游行，勇猛无怯，以
jìng xìn lì jù jīng jìn xíng chúmiè è dào chéng jiù pú tí fó zǐ
净信力具精进行，除灭恶道，成就菩提。佛子！
pú sà mó hē sà rú shì shī shí yǐ wú liàng wú biānguǎng dà zhī xīn
菩萨摩诃萨如是施时，以无量无边广大之心，
kāi jìng fǎ mén rù zhū fó hǎi chéng jiù shī shǒu zhōu jǐ shí fāng
开净法门，入诸佛海；成就施手，周给十方；
yuàn lì rèn chí yī qiè zhì dào zhù yú jiū jìng lí gòu zhī xīn fǎ shēn
愿力任持一切智道，住于究竟离垢之心；法身、
zhì shēn wú duàn wú huài yī qiè mó yè bù néngqīngdòng yī shàn zhī
智身无断无坏，一切魔业不能倾动；依善知
shí jiān gù qí xīn tóngzhū pú sà xiū xíng shī dù fó zǐ pú sà mó
识坚固其心，同诸菩萨修行施度。佛子！菩萨摩
hē sà wèi zhūzhòngshēng qiú yī qiè zhì shī shǒu zú shí yǐ zhūshàn
诃萨为诸众生求一切智，施手、足时，以诸善
gēn rú shì huíxiàng suǒwèi yuàn yī qièzhòngshēng jù shéntōng lì
根如是回向，所谓：‘愿一切众生具神通力，
jiē dé bǎoshǒu dé bǎoshǒu yǐ gè xiāngzūn jìng shēng fú tiánxiǎng
皆得宝手；得宝手已，各相尊敬，生福田想，
yǐ zhōngzhōngbǎogèngxiānggòngyǎng yòu yǐ zhòngbǎogòngyǎngzhū fó
以种种宝更相供养；又以众宝供养诸佛，

¹³ 大正藏：返

xīngmiào bǎoyún biànzhū fó tǔ lìng zhū zhòngshēng hù qǐ cí xīn bù
兴妙宝云遍诸佛土，令诸众生互起慈心，不
xiāng nǎo hài yóu zhū fó chà ān zhù wú wèi zì rán jù zú jiū jìng shén
相恼害；游诸佛刹，安住无畏，自然具足究竟神
tōng yòu lìng jiē dé bǎoshǒu huāshǒu xiāngshǒu yī shǒu gài
通。又令皆得宝手、华手、香手、衣手、盖
shǒu huāmánshǒu mò xiāngshǒu zhuāngyán jù shǒu wú biānshǒu
手、华鬘手、末香手、庄严具手、无边手、
wú liàngshǒu pǔ shǒu dé shì shǒu yǐ yǐ shéntōng lì cháng qín wǎng
无量手、普手；得是手已，以神通力常勤往
yì yī qiè fó tǔ néng yǐ yī shǒu biàn mó yī qiè zhū fó shì jiè yǐ
诣一切佛土，能以一手遍摩一切诸佛世界，以
zì zài shǒu chí zhū zhòngshēng dé miào xiàngshǒu fàng wú liàngguāng
自在手持诸众生，得妙相手放无量光，
néng yǐ yī shǒu pǔ fù zhòngshēng chéng yú rú lái shǒu zhǐ wǎng mǎn
能以一手普覆众生，成于如来手指网幔
chì tóng zhǎo xiàng pú sà ěr shí yǐ dà yuànshǒu pǔ fù zhòngshēng
赤铜爪相。’ 菩萨尔时，以大愿手普覆众生：
yuàn yī qiè zhòngshēng zhì cháng yào qiú wú shàng pú tí chūshēng
‘愿一切众生志常乐求无上菩提，出生
yī qiè gōng dé dà hǎi jiàn lái qǐ zhě huān xǐ wú yàn rù fó fǎ hǎi
一切功德大海，见来乞者欢喜无厌，入佛法海
tóng fó shàn gēn shì wéi pú sà mó hē sà shī shǒu zú shí shàn gēn
同佛善根。’ 是为菩萨摩訶萨施手、足时善根
huí xiàng
回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà huàishēnchūxuè bù shī zhòngshēng
“佛子！菩萨摩訶萨坏身出血布施众生，
rú fǎ yè pú sà shàn yì wáng pú sà jí yú wú liàngzhū pú sà děng
如法业菩萨、善意王菩萨，及余无量诸菩萨等。
yú zhū qù zhōng shī shēn xuè shí qǐ chéng jiù yī qiè zhì xīn qǐ xīn
于诸趣中施身血时，起成就一切智心，起欣
yǎng dà pú tí xīn qǐ yào xiū pú sà xíng xīn qǐ bù qǔ kǔ shòu xīn
仰大菩提心，起乐修菩萨行心，起不取苦受心，
qǐ yào jiàn qǐ zhě xīn qǐ bù xián lái qǐ xīn qǐ qù xiàng yī qiè pú sà
起乐见乞者心，起不嫌来乞心，起趣向一切菩萨
dào xīn qǐ shǒu hù yī qiè pú sà shě xīn qǐ zēngguǎng pú sà shàn shī
道心，起守护一切菩萨舍心，起增广菩萨善施

xīn qǐ bú tuì zhuǎn xīn bù xiū xī xīn wú liàn jǐ xīn yǐ zhūshàn
心，起不退转心、不休息心、无恋己心；以诸善
gēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qièzhòngshēng jiē dé chéng jiù
根如是回向，所谓：‘愿一切众生皆得成就
fǎ shēn zhì shēn yuàn yī qièzhòngshēng dé wú láojiànshēn yóu rú
法身、智身；愿一切众生得无劳倦身，犹如
jīn gāng yuàn yī qièzhòngshēng dé bù kě huàishēn wú néngshāng hài
金刚；愿一切众生得不可坏身，无能伤害；
yuàn yī qièzhòngshēng dé rú biànhuàshēn pǔ xiàn shì jiān wú yǒu jìn jí
愿一切众生得如变化身，普现世间无有尽极；
yuàn yī qièzhòngshēng dé kě ài yàoshēn jìng miào jiān gù yuàn yī qiè
愿一切众生得可爱乐身，净妙坚固；愿一切
zhòngshēng dé fǎ jiè shēngshēn tóng yú rú lái wú suǒ yī zhǐ yuàn yī
众生得法界生身，同于如来无所依止；愿一
qièzhòngshēng dé rú miào bǎo guāng míng zhī shēn yī qiè shì rén wú néng
切众生得如妙宝光明之身，一切世人无能
yìng bì yuàn yī qièzhòngshēng dé zhì zàngshēn yú bù sǐ jiè ér dé
映蔽；愿一切众生得智藏身，于不死界而得
zì zài yuàn yī qièzhòngshēng dé bǎo hǎi shēn jiàn jiē huò yì wú
自在；愿一切众生得宝海身，见皆获益，无
kōngguòzhě yuàn yī qièzhòngshēng dé xū kōngshēn shì jiānnǎohuàn wú
空过者；愿一切众生得虚空身，世间恼患无
néng rǎn zhuó shì wéi pú sà mó hē sà shī shēnxuè shí yǐ dà shèng
能染著。’是为菩萨摩诃萨施身血时，以大乘
xīn qīngjìng xīn guǎng dà xīn xīn yuè xīn qìngxìng xīn huān xǐ
心、清净心、广大心、欣悦心、庆幸心、欢喜
xīn zēngshàng xīn ān lè xīn wú zhuó xīn shàngēn huí xiàng
心、增上心、安乐心、无浊心善根回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà jiànyǒu qǐ qiú qí shēn suǐ ròu
“佛子！菩萨摩诃萨见有乞求其身髓肉，
huān xǐ ruǎn yǔ wèi qǐ zhě yán wǒ shēn suǐ ròu suí yì qǔ yòng
欢喜软语，谓乞者言：‘我身髓肉，随意取用。’
rú ráo yì pú sà yī qiè shī wáng pú sà jí yú wú liàng zhū pú sà
如饶益菩萨、一切施王菩萨，及余无量诸菩萨
děng yú zhū qù zhōngzhǒngzhǒngshēngchù yǐ qí suǐ ròu shī qǐ zhě shí
等。于诸趣中种种生处，以其髓肉施乞者时，
huān xǐ guǎng dà shī xīn zēngzhǎng tóngzhū pú sà xiū xí shàngēn
欢喜广大，施心增长；同诸菩萨修习善根，

lí shì chéngòu dé shēn zhì yào yǐ shēn pǔ shī xīn wú yǒu jìn
离世尘垢，得深志乐；以身普施，心无有尽；
jù zú wú liàngguǎng dà shàngēn shèshòu yī qiè miào gōng dé bǎo rú
具足无量广大善根，摄受一切妙功德宝，如
pú sà fǎ shòu xíng wú yàn xīn cháng ài yào bù shī gōng dé yī qiè zhōu
菩萨法受行无厌；心常爱乐布施功德，一切周
jǐ xīn wú yǒu huǐ shēnguānzhū fǎ cóngyuán wú tǐ bù tān shī yè
给，心无有悔；审观诸法从缘无体，不贪施业
jí yè guǒ bào suí suǒ huì yù píngděng shī yǔ fó zǐ pú sà mó
及业果报；随所会遇，平等施与。佛子！菩萨摩
hē sà rú shì shī shí yī qiè zhū fó jiē xī xiànrán xiǎng zhī rú fù
诃萨如是施时，一切诸佛皆悉现前，想之如父
dé hù niàn gù yī qiè zhòngshēng jiē xī xiànrán pǔ lìng ān zhù qīngjìng
得护念故；一切众生皆悉现前，普令安住清净
fǎ gù yī qiè shì jiè jiē xī xiànrán yánjìng yī qiè fó guó tǔ gù
法故；一切世界皆悉现前，严净一切佛国土故；
yī qiè zhòngshēng jiē xī xiànrán yǐ dà bēi xīn pǔ jiù hù gù yī qiè
一切众生皆悉现前，以大悲心普救护故；一切
fó dào jiē xī xiànrán yào guān rú lái shí zhǒng lì gù qù lái
佛道皆悉现前，乐观如来十种力故；去、来、
xiàn zài yī qiè pú sà jiē xī xiànrán tóng gòng yuán mǎn zhū shàngēn gù
现在一切菩萨皆悉现前，同共圆满诸善根故；
yī qiè wú wèi jiē xī xiànrán néng zuò zuì shàng shī zǐ hǒu gù yī qiè
一切无畏皆悉现前，能作最上师子吼故；一切
sān shì jiē xī xiànrán dé píngděng zhì pǔ guānchá gù yī qiè shì
三世皆悉现前，得平等智，普观察故；一切世
jiān jiē xī xiànrán fā guǎng dà yuàn jìn wèi lái jié xiū pú tí gù
间皆悉现前，发广大愿，尽未来劫修菩提故；
yī qiè pú sà wú pí yàn xíng jiē xī xiànrán fā wú shù liàng guǎng dà
一切菩萨无疲厌行皆悉现前，发无数量广大
xīn gù fó zǐ pú sà mó hē sà shī suǐ ròu shí yǐ cǐ shàngēn rú
心故。佛子！菩萨摩诃萨施髓肉时，以此善根如
shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé jīn gāngshēn bù
是回向，所谓：‘愿一切众生得金刚身，不
kě jǔ huài yuàn yī qiè zhòngshēng dé jiān mì shēn héng wú quējiǎn
可沮坏；愿一切众生得坚密身，恒无缺减；
yuàn yī qiè zhòngshēng dé yì shēngshēn yóu rú fó shēn zhuāng yán qīng
愿一切众生得意生身，犹如佛身，庄严清

jìng yuàn yī qiè zhòngshēng dé bǎi fú xiàngshēn sān shí èr xiàng ér zì
净；愿一切众生得百福相身，三十二相而自
zhuāngyán yuàn yī qiè zhòngshēng dé bā shí zhǒnghǎomiào zhuāngyán
庄严；愿一切众生得八十种好妙庄严
shēn jù zú shí lì bù kě duàn huài yuàn yī qiè zhòngshēng dé rú
身，具足十力，不可断坏；愿一切众生得如
lái shēn jiū jìng qīngjìng bù kě xiànliàng yuàn yī qiè zhòngshēng dé
来身，究竟清净，不可限量；愿一切众生得
jiān gù shēn yī qiè mó yuàn suǒ bù néng huài yuàn yī qiè zhòngshēng dé
坚固身，一切魔怨所不能坏；愿一切众生得
yī xiàngshēn yǔ sān shì fó tóng yī shēnxiàng yuàn yī qiè zhòngshēng
一相身，与三世佛同一身相；愿一切众生
dé wú ài shēn yǐ jìng fǎ shēnbiàn xū kōng jiè yuàn yī qiè zhòngshēng
得无碍身，以净法身遍虚空界；愿一切众生
dé pú tí zàngshēn pǔ néng róng nà yī qiè shì jiān shì wéi pú sà
得菩提藏身，普能容纳一切世间。’是为菩萨
mó hē sà qiú yī qiè zhì shī suǐ ròu shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòng
摩诃萨求一切智施髓肉时善根回向，为令众
shēng jiē dé rú lái jiū jìng qīngjìng wú liàngshēn gù
生皆得如来究竟清净无量身故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ xīn bù shī zhū lái qǐ zhě rú
“佛子！菩萨摩诃萨以心布施诸来乞者，如
wú huǐ yàn pú sà wú ài wáng pú sà jí yú wú liàng zhū dà pú sà
无悔厌菩萨 无碍王菩萨，及余无量诸大菩萨。
yǐ qí zì xīn shī qǐ zhě shí xué zì zài shī xīn xiū yī qiè shī xīn
以其自心施乞者时，学自在施心，修一切施心，
xí xíng tán bō luó mì xīn chéng jiù tán bō luó mì xīn xué yī qiè pú
习行檀波罗蜜心，成就檀波罗蜜心，学一切菩
sà bù shī xīn yī qiè xī shě wú jìn xīn yī qiè xī shī guàn xí xīn
萨布施心、一切悉舍无尽心、一切悉施惯习心、
hè fù yī qiè pú sà shī xíng xīn zhèngniàn yī qiè zhū fó xiànrán xīn
荷负一切菩萨施行心、正念一切诸佛现前心、
gòngyǎng yī qiè zhū lái qǐ zhě wú duàn jué xīn pú sà mó hē sà rú shì
供养一切诸来乞者无断绝心。菩萨摩诃萨如是
shī shí qí xīn qīngjìng wèi dù yī qiè zhū zhòngshēng gù wèi dé shí
施时，其心清净，为度一切诸众生故，为得十
lì pú tí chù gù wèi yī dà yuàn ér xiū xíng gù wèi yù ān zhù pú sà
力菩提处故，为依大愿而修行故，为欲安住菩萨

dào gù wèi yù chéng jiù yī qiè zhì gù wèi bù shě lí běn shì yuàn gù
道故，为欲成就一切智故，为不舍离本誓愿故，
yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé
以诸善根如是回向，所谓：‘愿一切众生得
jīn gāng zàng xīn yī qiè jīn gāng wéi shān děng suǒ bù néng huài yuàn yī
金刚藏心，一切金刚围山等所不能坏；愿一
qiè zhòngshēng dé wàn xiàng zhuāng yán jīn gāng jiè xīn dé wú néng dòng
切众生得卍相庄严金刚界心，得无能动
yáo xīn dé bù kě kǒng bù xīn dé lì yì shì jiān cháng wú jìn xīn
摇心，得不可恐怖心，得利益世间常无尽心，
dé dà yǒng měng chuáng zhì huì zàng xīn dé rú nà luó yán jiān gù chuáng
得大勇猛幢智慧藏心，得如那罗延坚固幢
xīn dé rú zhòngshēng hǎi bù kě jìn xīn dé nà luó yán zàng wú néng
心，得如众生海不可尽心，得那罗延藏无能
huài xīn dé miè zhū mó yè mó jūn zhòng xīn dé wú suǒ wèi xīn
坏心，得灭诸魔业、魔军众心，得无所畏心，
dé dà wēi dé xīn dé cháng jīng jìn xīn dé dà yǒng měng xīn dé bù
得大威德心，得常精进心，得大勇猛心，得不
jīng jù xīn dé pī jīn gāng jiǎ zhòu xīn dé zhū pú sà zuì shàng xīn
惊惧心，得被金刚甲冑心，得诸菩萨最上心，
dé chéng jiù fó fǎ pú tí guāng míng xīn dé pú tí shù xià zuò ān zhù
得成就佛法菩提光明心，得菩提树下坐安住
yī qiè zhū fó zhèng fǎ lí zhū mí huò chéng yī qiè zhì xīn dé chéng jiù
一切诸佛正法离诸迷惑成一切智心，得成就
shí lì xīn shì wéi pú sà mó hē sà bù shī xīn shí shàngēn huí xiàng
十力心。’是为菩萨摩诃萨布施心时善根回向；
wèi lìng zhòngshēng bù rǎn shì jiān jù zú rú lái shí lì xīn gù
为令众生不染世间，具足如来十力心故。

fó zǐ pú sà mó hē sà ruò yǒu qǐ qiú cháng shèn gān
“佛子！菩萨摩诃萨若有乞求肠、肾、肝、
fèi xī jiē shī yǔ rú shàn shī pú sà xiáng mó zì zài wáng pú sà
肺，悉皆施与，如善施菩萨降魔自在王菩萨，
jí yú wú liàng zhū dà pú sà xíng cǐ shī shí jiàn qǐ zhě lái qí xīn
及余无量诸大菩萨。行此施时，见乞者来，其心
huān xǐ yǐ ài yǎn guān wèi qiú pú tí suí qí suǒ xū xī jiē
欢喜，以爱眼观；为求菩提，随其所须，悉皆
shī yǔ xīn bù zhōng huǐ guān chá cǐ shēn wú yǒu jiān gù wǒ yīng
施与，心不中悔。观察此身无有坚固：‘我应

shī bǐ qǔ jiān gù shēn fù niàn cǐ shēnxún jí bài huài jiàn zhě
施彼，取坚固身。’复念此身寻即败坏，见者
shēngyàn hú láng è gǒu zhī suǒ dàn shí cǐ shēn wú cháng
生厌，狐、狼、饿狗之所噉食；此身无常，
huì dāng qì shě wéi tā suǒ shí wú suǒ jué zhī fó zǐ pú sà mó
会当弃舍，为他所食，无所觉知。佛子！菩萨摩
hē sà zuò shì guān shí zhī shēn wú cháng huì wū zhī jí yú fǎ jiě
诃萨作是观时，知身无常、秽污之极，于法解
wù shēng dà huān xǐ jìng xīn dì shì bǐ lái qǐ zhě rú shàn zhī shí ér
悟生大欢喜，敬心谛视彼来乞者，如善知识而
lái hù xiǎng suí suǒ qǐ qiú wú bú huì shī yǐ bù jiānshēn yì jiān gù
来护想，随所乞求无不惠施，以不坚身易坚固
shēn fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì shī shí suǒ yǒu shàngēn xī yǐ
身。佛子！菩萨摩诃萨如是施时，所有善根悉以
huí xiàng yuàn yī qiè zhòngshēng dé zhì zàngshēn nèi wài qīng jìng
回向：‘愿一切众生得智藏身，内外清净；
yuàn yī qiè zhòngshēng dé fú zàngshēn néng pǔ rèn chí yī qiè zhì yuàn
愿一切众生得福藏身，能普任持一切智愿；
yuàn yī qiè zhòngshēng dé shàng miào shēn nèi yùn miào xiāng wài fā
愿一切众生得上妙身，内蕴妙香，外发
guāng míng yuàn yī qiè zhòngshēng dé fù bú xiànshēn shàng xià duān zhí
光明；愿一切众生得腹不现身，上下端直，
zhī jié xiāng chèn yuàn yī qiè zhòngshēng dé zhì huì shēn yǐ fó fǎ
支¹⁴节相称；愿一切众生得智慧身，以佛法
wèi chōng yuè zī zhǎng yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú jìn shēn xiū xí
味充悦滋长；愿一切众生得无尽身，修习
ān zhù shèn shēn fǎ xìng yuàn yī qiè zhòngshēng dé tuó luó ní qīng jìng
安住甚深法性；愿一切众生得陀罗尼清净
zàngshēn yǐ miào biàn cái xiǎn shì zhū fǎ yuàn yī qiè zhòngshēng dé qīng
藏身，以妙辩才显示诸法；愿一切众生得清
jìng shēn ruò shēn ruò xīn nèi wài jù jìng yuàn yī qiè zhòngshēng dé rú
净身，若身若心内外俱净；愿一切众生得如
lái zhì shēnguān xíng shēn zhì huì chōng mǎn yù dà fǎ yǔ yuàn yī
来智深观行身，智慧充满，雨大法雨；愿一
qiè zhòngshēng dé nèi jì shēn wài wèi zhòngshēng zuò zhì chuáng wáng
切众生得内寂身，外为众生作智幢王，

¹⁴ 大正藏：肢（後同）

fàng dà guāngmíng pǔ zhào yī qiè shì wéi pú sà mó hē sà shī cháng
放大光明普照一切。’ 是为菩萨摩诃萨施肠、
shèn gān fèi shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng nèi wài qīng jìng
肾、肝、肺善根回向；为令众生内外清净，
jiē dé ān zhù wú ài zhì gù
皆得安住无碍智故。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī qǐ zhě zhī jié zhū gǔ rú
“佛子！菩萨摩诃萨布施乞者支节诸骨，如

fǎ zàng pú sà guāngmíng wáng pú sà jí yú wú liàng zhū dà pú sà
法藏菩萨 光明王菩萨，及余无量诸大菩萨。

shī qí shēn fèn zhī jié gǔ shí jiàn qǐ zhě lái shēng ài yào xīn huān
施其身分支节骨时，见乞者来，生爱乐心、欢

xǐ xīn jìng xìn xīn ān lè xīn yǒng měng xīn cí xīn wú ài
喜心、净信心、安乐心、勇猛心、慈心、无碍

xīn qīng jìng xīn suí suǒ qǐ qiú jiē shī yǔ xīn pú sà mó hē sà shī
心、清净心、随所乞求皆施与心。菩萨摩诃萨施

shēn gǔ shí yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè
身骨时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一切

zhòngshēng dé rú huà shēn bú fù gèng shòu gǔ ròu xuè shēn yuàn yī qiè
众生得如化身，不复更受骨肉血身；愿一切

zhòngshēng dé jīn gāng shēn bù kě pò huài wú néng shèng zhě yuàn
众生得金刚身，不可破坏，无能胜者；愿

yī qiè zhòngshēng dé yī qiè zhì yuán mǎn fǎ shēn yú wú fù wú zhuó
一切众生得一切智圆满法身，于无缚无著、

wú xì jiè shēng yuàn yī qiè zhòngshēng dé zhì lì shēn zhū gēn yuán
无系界生；愿一切众生得智力身，诸根圆

mǎn bú duàn bú huài yuàn yī qiè zhòngshēng dé fǎ lì shēn zhì lì
满，不断不坏；愿一切众生得法力身，智力

zì zài dào yú bǐ àn yuàn yī qiè zhòngshēng dé jiān gù shēn qí
自在，到于彼岸；愿一切众生得坚固身，其

shēn zhēn shí cháng wú sǎn huài yuàn yī qiè zhòngshēng dé suí yìng shēn
身贞实，常无散坏；愿一切众生得随应身，

jiào huà tiáo fú yī qiè zhòngshēng yuàn yī qiè zhòngshēng dé zhì xūn shēn
教化调伏一切众生；愿一切众生得智熏身，

jù nà luó yán zhī jié dà lì yuàn yī qiè zhòngshēng dé jiān gù xiāng xù
具那罗延支节大力；愿一切众生得坚固相续

bú duàn jué shēn yǒng lí yī qiè pí jí láo juàn yuàn yī qiè zhòngshēng
不断绝身，永离一切疲极劳倦；愿一切众生

dé dà lì ān zhù shēn xī néng jù zú jīng jìn dà lì yuàn yī qiè zhòng
得大力安住身，悉能具足精进大力；愿一切众

shēng dé biàn shì jiānpíngděng fǎ shēn zhù yú wú liàng zuì shàng zhì chù
生得遍世间平等法身，住于无量最上智处；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé fú dé lì shēn jiànzhěméng yì yuǎn lí
愿一切众生得福德力身，见者蒙益，远离

zhòng è yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú yī chù shēn jiē dé jù zú wú
众恶；愿一切众生得无依处身，皆得具足无

yī zhuó zhì yuàn yī qiè zhòngshēng dé fó shèshòushēn chángwéi yī
依著智；愿一切众生得佛摄受身，常为一

qiè zhū fó jiā hù yuàn yī qiè zhòngshēng dé pǔ ráo yì zhū zhòngshēng
切诸佛加护；愿一切众生得普饶益诸众生

shēn xī néngbiàn rù yī qiè zhū dào yuàn yī qiè zhòngshēng dé pǔ xiàn
身，悉能遍入一切诸道；愿一切众生得普现

shēn pǔ néngzhào xiàn yī qiè fó fǎ yuàn yī qiè zhòngshēng dé jù zú
身，普能照现一切佛法；愿一切众生得具足

jīng jìn shēn zhuānniàn qín xiū dà shèng zhì xíng yuàn yī qiè zhòngshēng
精进身，专念勤修大乘智行；愿一切众生

dé lí wǒ mànònggāoqīngjìng shēn zhì cháng ān zhù wú suǒ dòngluàn
得离我慢贡高清净身，智常安住，无所动乱；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé jiān gù xíngshēn chéng jiù dà shèng yī qiè zhì
愿一切众生得坚固行身，成就大乘一切智

yè yuàn yī qiè zhòngshēng dé fó jiā shēn yǒng lí shì jiàn yī qiè shēng
业；愿一切众生得佛家身，永离世间一切生

sǐ shì wéi pú sà mó hē sà shī shēn gǔ shí shàngēn huí xiàng wèi
死。’是为菩萨摩诃萨施身骨时善根回向，为

lǐngzhòngshēng dé yī qiè zhì yǒngqīngjìng gù
令众生得一切智永清净故。

fó zǐ pú sà mó hē sà jiànyǒurén lái shǒu zhí lì dāo
“佛子！菩萨摩诃萨见有人来，手执利刀，

qǐ qí shēn pí xīn shēnghuān xǐ zhūgēnyuè yù pì rú yǒurén huì
乞其身皮；心生欢喜，诸根悦豫，譬如有人惠

yǐ zhòng ēn féngyíng yǐn nà fū zuò lìng zuò qū gōnggōngjìng ér zuò
以重恩，逢迎引纳，敷座令坐，曲躬恭敬而作

shì niàn cǐ lái qǐ zhěshèn wéinán yù sī yù mǎn wǒ yī qiè zhì
是念：‘此来乞者甚为难遇，斯欲满我一切智

yuàn gù lái qiú suǒráo yì yú wǒ huān xǐ hé yán ér yǔ zhī yán
愿，故来求索饶益于我。’欢喜和颜而语之言：

wǒ jīn cǐ shēn yī qiè jiē shě suǒ xū pí zhě suí yì qǔ yòng
‘我今此身一切皆舍，所须皮者，随意取用。’

yóu rú wǎng xī qīngjìngzàng pú sà jīn xié lù wáng pú sà jí yú wú
犹如往昔清净藏菩萨、金胁鹿王菩萨，及余无

liàngzhū dà pú sà děng wú yǒu yì pú sà ěr shí yǐ zhū shàngēn
量诸大菩萨，等无有异。菩萨尔时，以诸善根

rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng dé wēi xì pí
如是回向，所谓：‘愿一切众生得微细皮，

yóu rú rú lái sè xiàng qīngjìng jiàn zhě wú yàn yuàn yī qiè zhòngshēng
犹如如来色相清净，见者无厌；愿一切众生

de bú huài pí yóu rú jīn gāng wú néng huài zhě yuàn yī qiè zhòng
得不坏皮，犹如金刚，无能坏者；愿一切众

shēng dé jīn sè pí rú yán fú tán shàng miào zhēn jīn qīngjìng míng jié
生得金色皮，如阎浮檀上妙真金，清净明洁；

yuàn yī qiè zhòngshēng dé wú liàng sè pí suí qí xīn yào xiàn qīngjìng
愿一切众生得无量色皮，随其心乐，现清净

sè yuàn yī qiè zhòngshēng dé jìng miào sè pí jù zú shā mén shàn ruǎn
色；愿一切众生得净妙色皮，具足沙门善软

qīngjìng rú lái sè xiàng yuàn yī qiè zhòngshēng dé dì yī sè pí zì
清净如来色相；愿一切众生得第一色皮，自

xìng qīngjìng sè xiàng wú bǐ yuàn yī qiè zhòngshēng chéng jiù rú lái
性清净，色相无比；愿一切众生成就如来

qīngjìng sè pí yǐ zhū xiàng hǎo ér zì zhuāng yán yuàn yī qiè zhòng
清净色皮，以诸相好而自庄严；愿一切众

shēng dé miào sè pí fàng dà guāng míng pǔ zhào yī qiè yuàn yī qiè
生得妙色皮，放大光明普照一切；愿一切

zhòngshēng dé míng wǎng pí rú shì gāo chuáng fàng bù kě shuō yuán
众生得明网皮，如世高幢，放不可说圆

mǎn guāng míng yuàn yī qiè zhòngshēng dé rùn zé sè pí yī qiè sè
满光明；愿一切众生得润泽色皮，一切色

xiàng xī jiē qīngjìng shì wéi pú sà mó hē sà shī shēn pí shí shàngēn
相悉皆清净。’是为菩萨摩诃萨施身皮时善根

huí xiàng wèi lìng zhòngshēng jiē dé yī qiè yán jìng fó chà jù zú rú lái
回向；为令众生皆得一切严净佛刹，具足如来

dà gōng dé gù
大功德故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shǒu zú zhǐ shī zhū qǐ zhě
“佛子！菩萨摩诃萨以手足指施诸乞者，

rú jiān jīng jìn pú sà yán fú tí zì zài wáng pú sà jí yú wú liàng
如坚精进菩萨、阎浮提自在王菩萨，及余无量
zhū dà pú sà pú sà ěr shí yánmào hé yuè qí xīn ān shàn wú
诸大菩萨。菩萨尔时，颜貌和悦，其心安善，无
yǒudiāndǎo chéng yú dà shèng bù qiú měi yù bú shàng míng wén
有颠倒，乘于大乘，不求美欲，不尚名闻，
dàn fā pú sà guǎng dà zhī yì yuǎn lí qiān jí yī qiè zhū gòu zhuān
但发菩萨广大之意，远离慳嫉一切诸垢，专
xiàng rú lái wú shàng miào fǎ fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì shī
向如来无上妙法。佛子！菩萨摩诃萨如是施
shí shè zhū shàngēn xī yǐ huí xiàng yuàn yī qiè zhòng shēng dé
时，摄诸善根，悉以回向：‘愿一切众生得
xiān cháng zhǐ yǔ fó wú yì yuàn yī qiè zhòng shēng dé chōng yuán zhǐ
纤长指，与佛无异；愿一切众生得臃圆指，
shàng xià xiāng chèn yuàn yī qiè zhòng shēng dé chì tóng jiǎ zhǐ qí jiǎ
上下相称；愿一切众生得赤铜甲指，其甲
lóng qǐ qīng jìng jiàn chè yuàn yī qiè zhòng shēng dé yī qiè zhì shèng
隆起，清净鉴彻；愿一切众生得一切智胜
zhàng fū zhǐ xī néng shè chí yī qiè zhū fǎ yuàn yī qiè zhòng shēng dé
丈夫指，悉能摄持一切诸法；愿一切众生得
suí hǎo zhǐ jù zú shí lì yuàn yī qiè zhòng shēng dé dà rén zhǐ xiān
随好指，具足十力；愿一切众生得大人指，纤
chōng qí děng yuàn yī qiè zhòng shēng dé lún xiàng zhǐ zhǐ jié yuán mǎn
臃齐等；愿一切众生得轮相指，指节圆满，
wén xiàng yòu xuán yuàn yī qiè zhòng shēng dé rú lián huā wǎn zì xuán zhǐ
文相右旋；愿一切众生得如莲华卍字旋指，
shí lì yè bào xiàng hǎo zhuāng yán yuàn yī qiè zhòng shēng dé guāng zàng
十力业报相好庄严；愿一切众生得光藏
zhǐ fàng dà guāng míng zhào bù kě shuō zhū fó shì jiè yuàn yī qiè zhòng
指，放大光明照不可说诸佛世界；愿一切众
shēng dé shàn ān bù zhǐ shàn qiǎo fēn bù wǎng mǎn jù zú shì wéi
生得善安布指，善巧分布网幔具足。’是为
pú sà mó hē sà bù shī zhǐ shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòng shēng yī
菩萨摩诃萨布施指时善根回向，为令众生一
qiè jiē dé xīn qīng jìng gù
切皆得心清净故。

fó zǐ pú sà mó hē sà qǐng qiú fǎ shí ruò yǒu rén yán
“佛子！菩萨摩诃萨请求法时，若有人言：

rǔ néng shī wǒ lián ròu zhǎo jiǎ dāng yǔ rǔ fǎ pú sà dá yán
‘汝能施我连肉爪甲，当与汝法。’ 菩萨答言：

dàn yǔ wǒ fǎ lián ròu zhǎo jiǎ suí yì qǔ yòng rú qiú fǎ
‘但与我法。连肉爪甲，随意取用。’ 如求法

zì zài wáng pú sà wú jìn pú sà jí yú wú liàng zhū dà pú sà
自在王菩萨、无尽菩萨，及余无量诸大菩萨，

wéi qiú fǎ gù yù yǐ zhèng fǎ kāi shì yǎn shuō ráo yì zhòng shēng
为求法故，欲以正法，开示演说，饶益众生，

yī qiè jiē lìng dé mǎn zú gù shě lián ròu zhǎo jiǎ yǔ zhū qǐ zhě pú sà
一切皆令得满足故，舍连肉爪甲与诸乞者。菩萨

ěr shí yǐ cǐ shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng
尔时，以此善根如是回向，所谓：‘愿一切众

shēng jiē dé zhū fó chì tóng xiàng zhǎo yuàn yī qiè zhòng shēng dé rùn zé
生皆得诸佛赤铜相爪；愿一切众生得润泽

zhǎo suí hǎo zhuāng yán yuàn yī qiè zhòng shēng dé guāng jìng zhǎo jiàn
爪，随好庄严；愿一切众生得光净爪，鉴

chè dì yī yuàn yī qiè zhòng shēng dé yī qiè zhì zhǎo jù dà rén xiàng
彻第一；愿一切众生得一切智爪，具大人相；

yuàn yī qiè zhòng shēng dé wú bǐ zhǎo yú zhū shì jiān wú suǒ rǎn zhuó
愿一切众生得无比爪，于诸世间无所染著；

yuàn yī qiè zhòng shēng dé miào zhuāng yán zhǎo guāng míng pǔ zhào yī
愿一切众生得妙庄严爪，光明普照一

qiè shì jiān yuàn yī qiè zhòng shēng dé bú huài zhǎo qīng jìng wú quē
切世间；愿一切众生得不坏爪，清净无缺；

yuàn yī qiè zhòng shēng dé rù yī qiè fó fǎ fāng biàn xiàng zhǎo guǎng dà
愿一切众生得入一切佛法方便相爪，广大

zhì huì jiē xī qīng jìng yuàn yī qiè zhòng shēng dé shàn shēng zhǎo pú sà
智慧皆悉清净；愿一切众生得善生爪，菩萨

yè guǒ wú bú jìng miào yuàn yī qiè zhòng shēng dé yī qiè zhì dà dǎo shī
业果无不净妙；愿一切众生得一切智大导师

zhǎo fàng wú liàng sè miào guāng míng zàng shì wéi pú sà mó hē sà
爪，放无量色妙光明藏。’ 是为菩萨摩诃萨

wéi qiú fǎ gù shī lián ròu zhǎo jiǎ shí shàngēn huí xiàng wéi lìng zhòng shēng
为求法故施连肉爪甲时善根回向，为令众生

jù zú zhū fó yī qiè zhì zhǎo wú ài lì gù
具足诸佛一切智爪无碍力故。

fó zǐ pú sà mó hē sà qiú fó fǎ zàng gōng jìng zūn zhòng
“佛子！菩萨摩诃萨求佛法藏，恭敬尊重，

shēngnán dé xiǎng yǒunéngshuōzhě lái yǔ zhī yán ruònéngtóushēn
生难得想。有能说者来语之言：‘若能投身
qī rèn huǒkēng dāng shī rǔ fǎ pú sà wén yǐ huān xǐ yǒngyuè
七仞火坑，当施汝法。’ 菩萨闻已，欢喜踊跃，
zuò shì sī wéi wǒ wèi fǎ gù shàngyīng jiǔ zhù ā bí yù děng yī
作是思惟：‘我为法故，尚应久住阿鼻狱等一
qiè è qù shòu wú liàng kǔ hé kuàng cái rù rén jiān huǒkēng jí dé wén
切恶趣受无量苦，何况才入人间火坑即得闻
fǎ qí zāi zhèng fǎ shèn wéi yì dé bú shòu dì yù wú liàng chǔ
法？奇哉！正法甚为易得，不受地狱无量楚
dú dàn rù huǒkēng jí biàn dé wén dàn wèi wǒ shuō wǒ rù huǒkēng
毒，但入火坑即便得闻。但为我说，我入火坑。’
rú qiú shàn fǎ wáng pú sà jīn gāng sī wéi pú sà wèi qiú fǎ gù
如求善法王菩萨、金刚思惟菩萨，为求法故，
rù huǒkēng zhōng pú sà ěr shí yǐ cǐ shàngēn rú shì huí xiàng suǒ
入火坑中。菩萨尔时，以此善根如是回向，所
wèi yuàn yī qiè zhòng shēng zhù fó suǒ zhù yī qiè zhì fǎ yǒng bú
谓：‘愿一切众生住佛所住一切智法，永不
tuì zhuǎn wú shàng pú tí yuàn yī qiè zhòng shēng lí zhū xiǎn nàn shòu
退转无上菩提；愿一切众生离诸险难，受
fó ān lè yuàn yī qiè zhòng shēng dé wú wèi xīn lí zhū kǒng bù
佛安乐；愿一切众生得无畏心，离诸恐怖；
yuàn yī qiè zhòng shēng cháng yào qiú fǎ jù zú xǐ lè zhòng fǎ zhuāng
愿一切众生常乐求法，具足喜乐，众法庄
yán yuàn yī qiè zhòng shēng lí zhū è qù miè chú yī qiè sān dú chì huǒ
严；愿一切众生离诸恶趣，灭除一切三毒炽火；
yuàn yī qiè zhòng shēng cháng dé ān lè jù zú rú lái shèng miào lè shì
愿一切众生常得安乐，具足如来胜妙乐事；
yuàn yī qiè zhòng shēng dé pú sà xīn yǒng lí yī qiè tān huì chī
愿一切众生得菩萨心，永离一切贪、恚、痴
huǒ yuàn yī qiè zhòng shēng xī dé pú sà zhū sān mèi lè pǔ jiàn zhū fó
火；愿一切众生悉得菩萨诸三昧乐，普见诸佛，
xīn dà huān xǐ yuàn yī qiè zhòng shēng shàn shuō zhèng fǎ yú fǎ jiū
心大欢喜；愿一切众生善说正法，于法究
jìng cháng wú wàng shī yuàn yī qiè zhòng shēng jù zú pú sà shéntōng
竟，常无忘失；愿一切众生具足菩萨神通
miào lè jiū jìng ān zhù yī qiè zhǒng zhì shì wéi pú sà mó hē sà
妙乐，究竟安住一切种智。’ 是为菩萨摩诃萨

wèi qiú zhèng fǎ tóu huǒ kēng shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng lí
为求正法投火坑时善根回向；为令众生离
zhàng ài yè jiē dé jù zú zhì huì huǒ gù
障碍业，皆得具足智慧火故。

fó zǐ pú sà mó hē sà wèi qiú zhèng fǎ fēn bié yǎnshuō
“佛子！菩萨摩诃萨为求正法，分别演说，

kāi pú sà dào shì pú tí lù qù wú shàng zhì qín xiū shí lì
开菩萨道，示菩提路，趣无上智，勤修十力，

guǎng shì yī qiè zhì xīn huò wú ài zhì fǎ lìng zhòngshēng qīng jìng zhù
广示一切¹⁵智心，获无碍智法，令众生清净住

pú sà jìng jiè qín xiū dà zhì hù fó pú tí shí yǐ shēn jù shòu wú
菩萨境界。勤修大智护佛菩提时，以身具受无

liàng kǔ nǎo rú qiú shàn fǎ pú sà yǒngměngwáng pú sà jí yú
量苦恼，如求善法菩萨、勇猛王菩萨，及余

wú liàng zhū dà pú sà wèi qiú fǎ gù shòu wú liàng kǔ nǎi zhì shè
无量诸大菩萨。为求法故，受无量苦，乃至摄

qǔ fěi bàng zhèng fǎ è yè suǒ fù mó yè suǒ chí jí dà è rén
取诽谤正法、恶业所覆、魔业所持极大恶人；

bǐ suǒ yīng shòu yī qiè kǔ nǎo yǐ qiú fǎ gù xī jiē wèi shòu yǐ cǐ
彼所应受一切苦恼，以求法故，悉皆为受。以此

shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng yǒng lí yī
善根如是回向，所谓：‘愿一切众生永离一

qiè kǔ nǎo bī pò chéng jiù ān lè zì zài shéntōng yuàn yī qiè zhòng
切苦恼逼迫，成就安乐自在神通；愿一切众

shēng yǒng lí zhū kǔ dé yī qiè lè yuàn yī qiè zhòngshēng yǒng miè kǔ
生永离诸苦，得一切乐；愿一切众生永灭苦

yùn dé zhào xiàn shēn héng shòu ān lè yuàn yī qiè zhòngshēng chāo
蕴，得照现身，恒受安乐；愿一切众生超

chū kǔ yù chéng jiù zhì xíng yuàn yī qiè zhòngshēng jiàn ān wēn dào
出苦狱，成就智行；愿一切众生见安隐道，

lí zhū è qù yuàn yī qiè zhòngshēng dé fǎ xǐ lè yǒng duàn zhòng
离诸恶趣；愿一切众生得法喜乐，永断众

kǔ yuàn yī qiè zhòngshēng yǒng bá zhòng kǔ hù xiāng cí ài wú
苦；愿一切众生永拔众苦，互相慈爱，无

sǔn hài xīn yuàn yī qiè zhòngshēng dé zhū fó lè lí shēng sǐ kǔ
损害心；愿一切众生得诸佛乐，离生死苦；

¹⁵ 大正藏：广一切

yuàn yī qièzhòngshēngchéng jiù qīngjìng wú bǐ ān lè yī qiè kǔ nǎo
愿一切众生成就清净无比安乐，一切苦恼
wú néng sǔn hài yuàn yī qièzhòngshēng dé yī qiè shèng lè jiū jìng jù
无能损害；愿一切众生得一切胜乐，究竟具
zú fó wú ài lè shì wéi pú sà mó hē sà wèi qiú fǎ gù shòuzhòng
足佛无碍乐。’是为菩萨摩诃萨为求法故受众
kǔ shí shàngēn huí xiàng wèi yù jiù hù yī qièzhòngshēng lìng lí xiǎn
苦时善根回向；为欲救护一切众生，令离险
nàn zhù yī qiè zhì wú suǒzhàng ài jiě tuō chù gù
难，住一切智无所障碍解脱处故。

fó zǐ pú sà mó hē sà chǔ yú wángwèi qiú zhèng fǎ shí
“佛子！菩萨摩诃萨处于王位求正法时，
nǎi zhì dàn wèi yī wén yī zì yī jù yī yì shēngnán dé xiǎng
乃至但为一文、一字、一句、一义生难得想，
néng xī qìngshě hǎi nèi suǒyǒuruò jìn ruòyuǎnguó tǔ chéng yì rén mǐn
能悉罄舍海内所有若近若远国土、城邑、人民、
kù zàng yuán chí wū zhái shù lín huāguǒ nǎi zhì yī qièzhēn
库藏、园池、屋宅、树林、华果，乃至一切珍
qí miào wù gōngdiàn lóu gé qī zǐ juànshǔ jí yǐ wángwèi xī
奇妙物、宫殿楼阁、妻子眷属，及以王位，悉
néngshě zhī yú bù jiānzhōng qiú jiān gù fǎ wèi yù lì yì yī qièzhòng
能舍之。于不坚中求坚固法，为欲利益一切众
shēng qín qiú zhū fó wú ài jiě tuō jiū jìng qīngjìng yī qiè zhì dào rú
生，勤求诸佛无碍解脱究竟清净一切智道，如
dà shì dé pú sà shèng dé wáng pú sà jí yú wú liàngzhū dà pú sà
大势德菩萨、胜德王菩萨，及余无量诸大菩萨。
qín qiú zhèng fǎ nǎi zhì jí shǎo wèi yú yī zì wǔ tǐ tóu dì
勤求正法，乃至极少，为于一字，五体投地；
zhèngniànsān shì yī qiè fó fǎ ài yào xiū xí yǒng bù tānzhūmíng
正念三世一切佛法，爱乐修习；永不贪著名
wén lì yǎng shě zhū shì jiān zì zài wángwèi qiú fó zì zài fǎ wáng zhī
闻利养，舍诸世间自在王位，求佛自在法王之
wèi yú shì jiān lè xīn wú suǒzhù yǐ chū shì fǎ zhǎngyǎng qí xīn
位；于世间乐心无所著，以出世法长养其心；
yǒng lí shì jiān yī qiè xì lùn zhù yú zhū fó wú xì lùn fǎ pú sà ěr
永离世间一切戏论，住于诸佛无戏论法。菩萨尔
shí yǐ zhūshàngēn rú shì huíxiàng suǒwèi yuàn yī qièzhòngshēng
时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一切众生

chángyào huì shī yī qiè xī shě yuàn yī qiè zhòngshēng néng shě suǒ yǒu
常乐惠施，一切悉舍；愿一切众生能舍所有，
xīn wú zhōng huǐ yuàn yī qiè zhòngshēng cháng qiú zhèng fǎ bù xī shēn
心无中悔；愿一切众生常求正法，不惜身
mìng zī shēng zhī jù yuàn yī qiè zhòngshēng xī dé fǎ lì néng duàn
命、资生之具；愿一切众生悉得法利，能断
yī qiè zhòngshēng yí huò yuàn yī qiè zhòngshēng dé shàn fǎ yù xīn
一切众生疑惑；愿一切众生得善法欲，心
cháng xǐ yào zhū fó zhèng fǎ yuàn yī qiè zhòngshēng wèi qiú fó fǎ
常喜乐诸佛正法；愿一切众生为求佛法，
néng shě shēn mìng jí yǐ wáng wèi dà xīn xiū xí wú shàng pú tí yuàn
能舍身命及以王位，大心修习无上菩提；愿
yī qiè zhòngshēng zūn zhòng zhèng fǎ cháng shēn ài yào bù xī shēn mìng
一切众生尊重正法，常深爱乐，不惜身命；
yuàn yī qiè zhòngshēng hù chí zhū fó shèn nán dé fǎ cháng qín xiū xí
愿一切众生护持诸佛甚难得法，常勤修习；
yuàn yī qiè zhòngshēng jiē dé zhū fó pú tí guāng míng chéng pú tí xíng
愿一切众生皆得诸佛菩提光明，成菩提行，
bù yóu tā wù yuàn yī qiè zhòngshēng cháng néng guān chá yī qiè fó fǎ
不由他悟；愿一切众生常能观察一切佛法，
bá chú yí jiàn xīn dé ān wǎn shì wéi pú sà mó hē sà wèi qiú
拔除疑箭，心得安隐。’是为菩萨摩诃萨为求
zhèng fǎ shě guó chéng shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng zhī jiàn
正法舍国城时善根回向；为令众生知见
yuán mǎn cháng dé zhù yú ān wǎn dào gù
圆满，常得住于安隐道故。

fó zǐ pú sà mó hē sà zuò dà guó wáng yú fǎ zì zài
“佛子！菩萨摩诃萨作大国王，于法自在，
pǔ xíng jiào mìng lìng chú shā yè yán fú tí nèi chéng yì jù luò yī qiè
普行教命，令除杀业；阎浮提内城邑聚落一切
tú shā jiē lìng jìn duàn wú zú èr zú sì zú duō zú zhǒng
屠杀，皆令禁断；无足、二足、四足、多足，种
zhǒngshēng lèi pǔ shī wú wèi wú qī duó xīn guǎng xiū yī qiè pú sà
种生类，普施无畏无欺夺心，广修一切菩萨
zhū xíng rén cí lì wù bù xíng qīn nǎo fā miào bǎo xīn ān wǎn
诸行，仁慈莅物，不行侵恼，发妙宝心，安隐
zhòngshēng yú zhū fó suǒ lì shēn zhì yào cháng zì ān zhù sān zhǒng jìng
众生；于诸佛所立深志乐，常自安住三种净

jiè yì lìngzhòngshēng rú shì ān zhù pú sà mó hē sà lìng zhūzhòng
戒，亦令众生如是安住。菩萨摩诃萨令诸众
shēngzhù yú wǔ jiè yǒngduànshā yè yǐ cǐ shàngēn rú shì huíxiàng
生住于五戒，永断杀业；以此善根如是回向，
suǒ wèi yuàn yī qièzhòngshēng fā pú sà xīn jù zú zhì huì yǒng
所谓：‘愿一切众生发菩萨心，具足智慧，永
bǎoshòumìng wú yǒuzhōng jìn yuàn yī qièzhòngshēngzhù wú liàng jié
保寿命，无有终尽；愿一切众生住无量劫，
gòng yī qiè fó gōngjìng qín xiū gèngzēngshòumìng yuàn yī qièzhòng
供一切佛，恭敬勤修，更增寿命；愿一切众
shēng jù zú xiū xíng lí lǎo sǐ fǎ yī qiè zāi dú bú hài qí mìng
生具足修行，离老死法，一切灾毒不害其命；
yuàn yī qièzhòngshēng jù zú chéng jiù wú bìngnǎoshēn shòumìng zì zài
愿一切众生具足成就无病恼身，寿命自在，
néng suí yì zhù yuàn yī qièzhòngshēng dé wú jìn mìng qióngwèi lái jié
能随意住；愿一切众生得无尽命，穷未来劫
zhù pú sà xíng jiàohuàtiáo fú yī qièzhòngshēng yuàn yī qièzhòngshēng
住菩萨行，教化调伏一切众生；愿一切众生
wéishòumìngmén shí lì shàngēn yú zhōngzēngzhǎng yuàn yī qièzhòng
为寿命门，十力善根于中增长；愿一切众
shēngshàngēn jù zú dé wú jìn mìng chéngmǎn dà yuàn yuàn yī qiè
生善根具足，得无尽命，成满大愿；愿一切
zhòngshēng xī jiànzhū fó gòngyǎngchéng shì zhù wú jìn shòu xiū xí¹⁶
众生悉见诸佛供养承事，住无尽寿，修习¹⁶
shàngēn yuàn yī qièzhòngshēng yú rú lái chùshàn xué suǒ xué dé shèng
善根；愿一切众生于如来处善学所学，得圣
fǎ xǐ wú jìn shòumìng yuàn yī qièzhòngshēng dé bù lǎo bú bìng
法喜无尽寿命；愿一切众生得不老不病，
chángzhù mìnggēn yǒngměngjīng jìn rù fó zhì huì shì wéi pú
常住命根，勇猛精进，入佛智慧。’是为菩
sà mó hē sà zhù sān jù jìng jiè yǒngduànshā yè shàngēn huíxiàng wèi
萨摩诃萨住三聚净戒永断杀业善根回向，为
lìngzhòngshēng dé fó shí lì yuánmǎn zhì gù
令众生得佛十力圆满智故。

fó zǐ pú sà mó hē sà jiàn yǒuzhòngshēng xīn huáicán rěn
“佛子！菩萨摩诃萨见有众生心怀残忍，

¹⁶ 大正藏：集

sǔn zhū rén chù suǒ yǒu nán xíng lìng shēn quē jiǎn shòu zhū chǔ dú jiàn shì
 损诸人畜所有男形，令身缺减，受诸楚毒；见是
 shì yǐ qǐ dà cí bēi ér āi jiù zhī lìng yán fú tí yī qiè rén mín jiē
 事已，起大慈悲而哀救之，令阎浮提一切人民皆
 shě cǐ yè pú sà ěr shí yǔ qí rén yán rǔ hé suǒ wéi zuò shì
 舍此业。菩萨尔时，语其人言：‘汝何所为作是
 è yè wǒ yǒu kù zàng bǎi qiān wàn yì yī qiè lè jù xī jiē chōng
 恶业？我有库藏百千万亿，一切乐具悉皆充
 mǎn suí rǔ suǒ xū jìn dāng xiāng jǐ rǔ zhī suǒ zuò zhòng zuì yóu shēng
 满，随汝所须尽当相给。汝之所作，众罪由生，
 wǒ jīn quàn rǔ mò zuò shì shì rǔ suǒ zuò yè bù rú dào lǐ shè yǒu suǒ
 我今劝汝莫作是事。汝所作业不如道理，设有所
 huò yú hé kě yòng sǔn tā yì jǐ zhōng wú shì chù rú cǐ è
 获，于何可用？损他益己，终无是处。如此恶
 xíng zhū bú shàn fǎ yī qiè rú lái suǒ bù chēng tàn zuò shì yǔ
 行、诸不善法，一切如来所不称叹。’作是语
 yǐ jí yǐ suǒ yǒu yī qiè lè jù jìn jiē shī yǔ fù yǐ shàn yǔ wèi shuō
 已，即以所有一切乐具尽皆施与。复以善语为说
 miào fǎ lìng qí huānyuè suǒ wèi shì jì jìng fǎ lìng qí xìn shòu
 妙法，令其欢悦。所谓：示寂静法，令其信受，
 miè chú bú shàn xiū xíng jìng yè hù qǐ cí xīn bù xiāng sǔn hài
 灭除不善，修行净业，互起慈心，不相损害。
 bǐ rén wén yǐ yǒng shě zuì è pú sà ěr shí yǐ cǐ shàn gēn rú
 彼人闻已，永舍罪恶。菩萨尔时，以此善根如
 shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng shēng jù zhàng fū xíng chéng
 是回向，所谓：‘愿一切众生具丈夫形，成
 jiù rú lái mǎ yīn cáng xiàng yuàn yī qiè zhòng shēng jù nán zǐ xíng fā
 就如来马阴藏相；愿一切众生具男子形，发
 yǒng měng xīn xiū zhū fàn xíng yuàn yī qiè zhòng shēng jù yǒng měng lì
 勇猛心修诸梵行；愿一切众生具勇猛力，
 héng wéi zhǔ dǎo zhù wú ài zhì yǒng bú tuì zhuǎn yuàn yī qiè zhòng
 恒为主导，住无碍智，永不退转；愿一切众
 shēng jiē dé jù zú dà zhàng fū shēn yǒng lí yù xīn wú yǒu rǎn zhuó
 生皆得具足大丈夫身，永离欲心，无有¹⁷染著；
 yuàn yī qiè zhòng shēng xī dé chéng jiù shàn nán zǐ fǎ zhì huì zēng
 愿一切众生悉得成就善男子法，智慧增

¹⁷ 大正藏：所

zhǎng zhū fó suǒ tàn yuàn yī qiè zhòngshēng pǔ dé jù yú dà rén zhī
长，诸佛所叹；愿一切众生普得具于大人之
lì chángnéng xiū xí shí lì shàngēn yuàn yī qiè zhòngshēng yǒng bù
力，常能修习十力善根；愿一切众生永不
shī huàinán zǐ zhī xíng cháng xiū fú zhì wèicéng yǒu fǎ yuàn yī qiè
失坏男子之形，常修福智未曾有法；愿一切
zhòngshēng yú wǔ yù zhōng wú zhuó wú fù xīn dé jiě tuō yàn lí sān
众生于五欲中无著无缚，心得解脱，厌离三
yǒu zhù pú sà xíng yuàn yī qiè zhòngshēng chéng jiù dì yī zhì huì
有，住菩萨行；愿一切众生成就第一智慧
zhàng fū yī qiè zōng xìn fú cóng qí huà yuàn yī qiè zhòngshēng jù
丈夫，一切宗信，伏从其化；愿一切众生具
zú pú sà zhàng fū zhì huì bù jiǔ dāng chéng wú shàng dà xióng shì
足菩萨丈夫智慧，不久当成无上大雄。’是
wéi pú sà mó hē sà jìn jué yī qiè huǐ bài nán xíng shàngēn huí xiàng wèi
为菩萨摩诃萨禁绝一切毁败男形善根回向；为
lìng zhòngshēng jù zhàng fū xíng jiē néng shǒu hù zhū shàn zhàng fū shēng
令众生具丈夫形，皆能守护诸善丈夫，生
xián shèng jiā zhì huì jù zú cháng qín xiū xí zhàng fū shèng xíng yǒu
贤圣家，智慧具足，常勤修习丈夫胜行，有
zhàng fū yòng qiǎo néng xiǎn shì qī zhàng fū dào jù zú zhū fó shàn
丈夫用，巧能显示七丈夫道，具足诸佛善
zhàng fū zhǒng zhàng fū zhèng jiào zhàng fū yǒng měng zhàng fū jīng
丈夫种、丈夫正教、丈夫勇猛、丈夫精
jìn zhàng fū zhì huì zhàng fū qīng jìng pǔ lìng zhòngshēng jiū jìng jiē
进、丈夫智慧、丈夫清净，普令众生究竟皆
dé
得。

大方广佛华严经卷第二十七

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sānmǎnduō mò tuónán ā bō là dì hē duōzhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎshān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎhòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎訶.

jǔ zàn
举赞

shuài tuó tiānshàng huì rì shū guāng shí huí xiàng yì guǎng xuān
率陀天上.慧日舒光.十回向义广宣

yáng kǔ hǎi zuò jīn liáng huà rì shū cháng huā yǔ sàn tiān xiāng
扬.苦海作津梁.化日舒长.华雨散天香.

jǔ zì mǔ zàn
举字母赞

(一遍)

huāyán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōuxuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

huāyán zì mǔ

华严字母

(一遍)

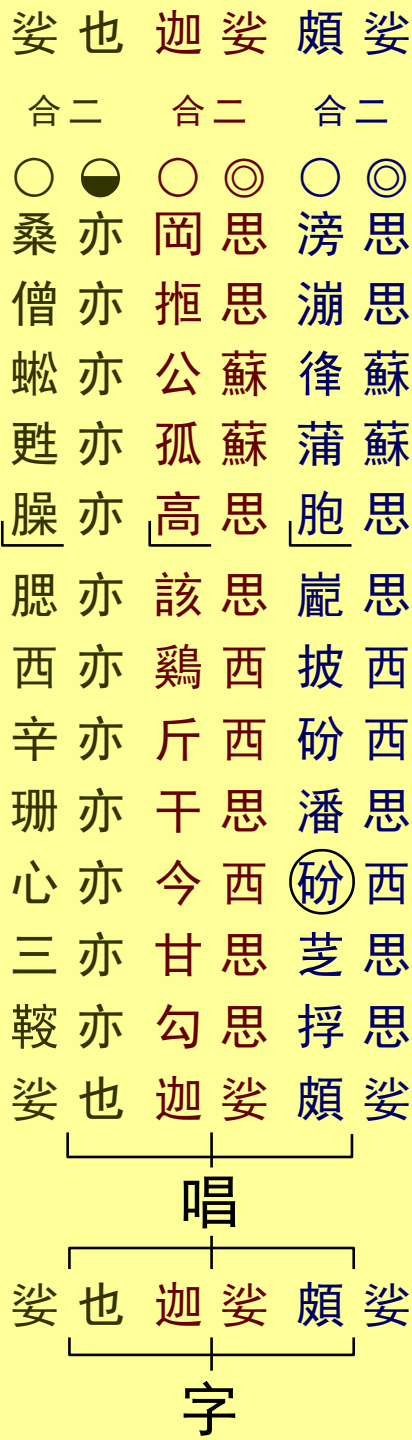
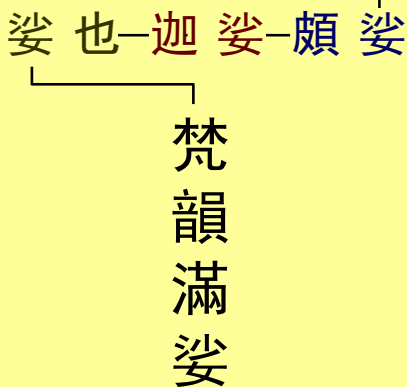
南無華嚴海會佛菩薩 三稱

四生九有同登華藏玄門八難三塗共入毗盧性海

婆功德大法界沐恩波

四十二字妙陀羅字字包含義理多

時普願法界眾生入般若波羅蜜門

37. 娑頤 (二合) 思滂 . 思湍 . 蘇徻 . 蘇蒲 . 思

胞 . 思巖 . 西披 . 西份 . 思潘 . 西份 . 思芝 . 思

桴 . 娑頤 唱 娑頤字時 . 普願法界眾生 .

rù bō rě bō luó mì mén
入般若波罗蜜门。

saogao si gang si geng su gong su gu si gao
38. 娑迦(二合) 思岡. 思掬. 蘇公. 蘇孤. 思高.

si gai si gi si jin si gan si jin si gan si gou saogao chàng
思該. 西鷄. 西斤. 思干. 西今. 思甘. 思勾. 娑迦 唱

saogao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì mén
娑迦字时. 普愿法界众生. 入般若波罗蜜门。

ye shao yi shang yi sheng yi shong yi shu yi
39. 也娑(二合) 亦桑. 亦僧. 亦崧. 亦甦. 亦

shao yi shai yi shi yi shin yi shan yi shin yi shan yi shou ye
臊. 亦腮. 亦西. 亦辛. 亦珊. 亦心. 亦三. 亦鞍. 也

shao chàng ye shao zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
娑 唱 也娑字时. 普愿法界众生. 入般若

bō luó mì mén
波罗蜜门。

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāohán yì lǐ duō saopao
四十二字妙陀罗. 字字包含义理多. 娑颇.

saogao ye shao fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn
娑迦. 也娑. 梵韵满娑婆. 功德大. 法界沐恩

bō
波。

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nán sān tú
四生九有. 同登华藏玄门. 八难三途.

gòng rù pí lú xìng hǎi
共入毗卢性海。

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南无华严海会佛菩萨 (合掌三称)

huí xiàng jì
回向偈

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòng chéng fó dào
我等与 众生 皆共成 佛道

dà fāngguǎng fó huā yán jīng juàn dì èr shí bā
大方广佛华严经卷第二十八

táng yú tiánguósānzàngshāmén shí chānántuó yì
唐于阗国三藏沙门实叉难陀译

shí huíxiàng pǐn dì èr shí wǔ zhī liù
十回向品第二十五之六

fó zǐ pú sà mó hē sà ruò jiàn rú lái chū xīng yú shì kāi
“佛子！菩萨摩诃萨若见如来出兴于世开

yǎnzhèng fǎ yǐ dà yīn shēng pǔ gào yī qiè rú lái chū shì rú
演正法，以大音声普告一切：‘如来出世！如

lai chū shì lǐng zhūzhòngshēng dé wén fó míng shě lí yī qiè wǒ
来出世！’令诸众生得闻佛名，舍离一切我

màn xì lùn fù gèngquàndǎo lìng sù jiàn fó lìng yì niàn fó
慢、戏论；复更劝导，令速见佛，令忆念佛，

lìng guī xiàng fó lìng pānyuán fó lìng guānchá fó lìng zàn tàn fó
令归向佛，令攀缘佛，令观察佛，令赞叹佛；

fù wèiguǎngshuō fó nán zhí yù qiānwàn yì jié shí nǎi yī chū zhòng
复为广说佛难值遇，千万亿劫时乃一出。众

shēngyóu cǐ dé jiàn yú fó shēngqīngjìng xìn yǒngyuèhuān xǐ zūn
生由此得见于佛，生清净信，踊跃欢喜，尊

zhònggòngyǎng fù yú fó suǒwénzhū fó míng zhuǎngèng zhí yù wú shù
重供养；复于佛所闻诸佛名，转更值遇无数

zhū fó zhí zhūshànběn xiū xí zēngzhǎng ěr shí wú shù bǎiqiān
诸佛，植诸善本，修习增长。尔时，无数百千

wàn yì nà yóu tā zhòngshēng yīn jiàn fó gù jiē dé qīngjìng jiū jìng tiáo
万亿那由他众生，因见佛故，皆得清净究竟调

fú bǐ zhūzhòngshēng yú pú sà suǒ jiē shēng zuì shàngshàn zhī shí
伏。彼诸众生于菩萨所，皆生最上善知识

xiǎng yīn pú sà gù chéng jiù fó fǎ yǐ wú shù jié suǒzhòngshàn
想；因菩萨故，成就佛法，以无数劫所种善

gēn pǔ yú shì jiān shī zuò fó shì fó zǐ pú sà mó hē sà kāi shì
根，普于世间施作佛事。佛子！菩萨摩诃萨开示

zhòngshēng lìng jiàn fó shí yǐ zhūshàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi
众生令见佛时，以诸善根如是回向，所谓：

yuàn yī qiè zhòngshēng bú dài quàn yòu zì wǎng jiàn fó chéng shì
‘愿一切众生不待劝诱，自往见佛，承事
gòngyǎng jiē lìng huān xǐ yuàn yī qiè zhòngshēng cháng yào jiàn fó
供养，皆令欢喜；愿一切众生常乐见佛，
xīn wú fèi shě yuàn yī qiè zhòngshēng cháng qín xiū xí guǎng dà zhì huì
心无废舍；愿一切众生常勤修习广大智慧，
shòu chí yī qiè zhū fó fǎ zàng yuàn yī qiè zhòngshēng suí suǒ wén shēng
受持一切诸佛法藏；愿一切众生随所闻声
jiē wù fó fǎ yú wú liàng jié xiū pú sà xíng yuàn yī qiè zhòngshēng
皆悟佛法，于无量劫修菩萨行；愿一切众生
ān zhù zhèng niàn héng yǐ zhì yǎn jiàn fó chū xīng yuàn yī qiè zhòngshēng
安住正念，恒以智眼见佛出兴；愿一切众生
bú niàn yì yè cháng yì jiàn fó qín xiū shí lì yuàn yī qiè zhòng
不念异业，常忆见佛，勤修十力；愿一切众
shēng yú yī qiè chù cháng jiàn zhū fó liǎo dá rú lái biàn xū kōng jiè
生于一切处常见诸佛，了达如来遍虚空界；
yuàn yī qiè zhòngshēng jiē dé jù zú fó zì zài shēn pǔ yú shí fāng
愿一切众生皆得具足佛自在身，普于十方
chéng dào shuō fǎ yuàn yī qiè zhòngshēng yù shàn zhī shí cháng wén fó
成道说法；愿一切众生遇善知识，常闻佛
fǎ yú zhū rú lái dé bù huài xìn yuàn yī qiè zhòngshēng xī néng chēng
法，于诸如来得不坏信；愿一切众生悉能称
tàn zhū fó chū xīng lìng qí jiàn zhě pǔ dé qīng jìng shì wéi pú sà mó
叹诸佛出兴，令其见者普得清净。’是为菩萨摩
hē sà tàn fó chū shì shàn gēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng jiàn yī qiè fó
诃萨叹佛出世善根回向；为令众生见一切佛
gòngyǎng chéng shì yú wú shàng fǎ jiū jìng qīng jìng gù
供养承事，于无上法究竟清净故。

fó zǐ pú sà mó hē sà shě yú dà dì huò shī zhū fó
“佛子！菩萨摩诃萨舍于大地，或施诸佛，
zào lì jīng shè huò shī pú sà jí shàn zhī shí suí yì suǒ yòng huò shī
造立精舍；或施菩萨及善知识，随意所用；或施
zhòng sēng yǐ wéi zhù chù huò shī fù mǔ huò shī bié rén shēng wén
众僧，以为住处；或施父母，或施别人、声闻、
dú jué zhǒng zhǒng fú tián nǎi zhì yī qiè pín qióng gū lù jí yú sì
独觉种种福田，乃至一切贫穷、孤露及余四
zhòng suí yì xī yǔ lìng wú suǒ fá huò shī zào lì rú lái tā miào
众，随意悉与，令无所乏；或施造立如来塔庙。

yú rú shì děngzhū chù zhī zhōng xī wèi bàn jù zī shēng shí wù lìng suí
于如是等诸处之中，悉为办具资生什物，令随
yì yòng wú suǒ kǒng jù pú sà mó hē sà suí hé fāng suǒ bù shī dì
意用，无所恐惧。菩萨摩诃萨随何方所布施地
shí yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng shēng
时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一切众生
jù zú qīng jìng yī qiè zhì dì xī dào pǔ xián zhòng xíng bǐ àn yuàn yī
具足清净一切智地，悉到普贤众行彼岸；愿一
qiè zhòng shēng dé zǒng chí dì zhèng niàn shòu chí yī qiè fó fǎ yuàn yī
切众生得总持地，正念受持一切佛法；愿一
qiè zhòng shēng dé zhù chí lì cháng néng shǒu hù yī qiè fó jiào yuàn yī
切众生得住持力，常能守护一切佛教；愿
yī qiè zhòng shēng dé rú dì xīn yú zhū zhòng shēng yì cháng qīng jìng
一切众生得如地心，于诸众生，意常清净，
wú yǒu è niàn yuàn yī qiè zhòng shēng chí zhū fó zhǒng chéng jiù pú
无有恶念；愿一切众生持诸佛种，成就菩
sà zhū dì cì dì wú yǒu duàn jué yuàn yī qiè zhòng shēng pǔ wéi yī
萨诸地次第，无有断绝；愿一切众生普为一
qiè zuò ān wěn chù xī lìng tiáo fú zhù qīng jìng dào yuàn yī qiè zhòng
切作安隐处，悉令调伏，住清净道；愿一切众
shēng tóng zhū rú lái lì yì shì jiān pǔ shǐ qín xiū ān zhù fó lì yuàn
生同诸如来利益世间，普使勤修安住佛力；愿
yī qiè zhòng shēng pǔ wéi shì jiān zhī suǒ ài yào xī lìng ān zhù wú shàng
一切众生普为世间之所爱乐，悉令安住无上
fó lè yuàn yī qiè zhòng shēng huò shàn fāng biàn zhù fó zhū lì wú
佛乐；愿一切众生获善方便，住佛诸力、无
wèi fǎ zhōng yuàn yī qiè zhòng shēng dé rú dì zhì zì zài xiū xíng yī
畏法中；愿一切众生得如地智，自在修行一
qiè fó fǎ shì wéi pú sà mó hē sà shī dà dì shí shàngēn huí xiàng
切佛法。’是为菩萨摩诃萨施大地时善根回向，
wèi lìng zhòng shēng jiē dé jiū jìng yī qiè rú lái qīng jìng dì gù
为令众生皆得究竟一切如来清净地故。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī tóng pú gòng yǎng yī qiè
“佛子！菩萨摩诃萨布施僮仆，供养一切
zhū fó pú sà zhēn shàn zhī shí huò shī sēng bǎo huò fèng fù mǔ
诸佛、菩萨、真善知识，或施僧宝，或奉父母
zūn shèng fú tián huò fù jǐ shī bìng kǔ zhòng shēng lìng wú quē fá
尊胜福田；或复给施病苦众生，令无阙乏，

yǐ cún qí mìng huò fù shī yǔ pín qióng gū lù jí yú yī qiè wú
以存其命；或复施与贫穷、孤露，及余一切无
zhān shì zhě huò wèi shǒu hù rú lái tā miào huò wèi shū chí zhū fó zhèng
瞻侍者；或为守护如来塔庙，或为书持诸佛正
fǎ yǐ bǎi qiān yì nà yóu tā pú shǐ suí shí jǐ shī qí zhū pú shǐ
法，以百千亿那由他仆使，随时给施。其诸仆使
jiē cōng huì shàn qiǎo xìng zì tiáo shùn cháng qín jīng jìn wú yǒu xiè
皆聪慧善巧，性自调顺，常勤精进，无有懈
duò jù zhì zhí xīn ān lè xīn lì yì xīn rén cí xīn gōng kè
惰，具质直心、安乐心、利益心、仁慈心、恭恪
xīn wú yuàn hèn xīn wú chóu dí xīn néng suí shòu zhě fāng sù suǒ yí
心无怨恨心、无讎敌心，能随受者方俗所宜，
yú bǐ bǐ zhōng zuò zhū lì yì yòu jiē cóng pú sà jìng yè suǒ gǎn cái
于彼彼中作诸利益；又皆从菩萨净业所感，才
néng jì yì gōng qiǎo suàn shù mǐ bù tōng dá shàn néng gòng shì
能、技艺、工巧、算数靡不通达，善能供侍
yuè kě qí xīn pú sà ěr shí yǐ zhū shàn gēn rú shì huí xiàng suǒ
悦可其心。菩萨尔时，以诸善根如是回向，所
wèi yuàn yī qiè zhòng shēng dé tiáo shùn xīn yī qiè fó suǒ xiū xí
谓：‘愿一切众生得调顺心，一切佛所修习
shàn gēn yuàn yī qiè zhòng shēng suí shùn gòng yǎng yī qiè zhū fó yú fó
善根；愿一切众生随顺供养一切诸佛，于佛
suǒ shuō xī néng tīng shòu yuàn yī qiè zhòng shēng dé fó shè shòu cháng
所说悉能听受；愿一切众生得佛摄受，常
guān rú lái gèng wú yú niàn yuàn yī qiè zhòng shēng bú huài fó zhǒng
观如来，更无余念；愿一切众生不坏佛种，
qín xiū yī qiè shùn fó shàn gēn yuàn yī qiè zhòng shēng cháng qín gòng
勤修一切顺佛善根；愿一切众生常勤供
yǎng yī qiè zhū fó wú kōng guò shí yuàn yī qiè zhòng shēng shè chí yī
养一切诸佛，无空过时；愿一切众生摄持一
qiè zhū fó miào yì yán cí qīng jìng yóu xíng wú wèi yuàn yī qiè zhòng
切诸佛妙义，言词¹⁸清净，游行无畏；愿一切众
shēng cháng yào jiàn fó xīn wú yàn zú yú zhū fó suǒ bù xī shēn mìng
生常乐见佛，心无厌足，于诸佛所不惜身命；
yuàn yī qiè zhòng shēng dé jiàn zhū fó xīn wú rǎn zhuó lí shì suǒ yī
愿一切众生得见诸佛，心无染著，离世所依；

¹⁸ 大正藏：辞

yuàn yī qiè zhòngshēng dàn guī yú fó yǒng lí yī qiè xié guī yī chù
愿一切众生但归于佛，永离一切邪归依处；
yuàn yī qiè zhòngshēng suí shùn fó dào xīn cháng yào guān wú shàng fó
愿一切众生随顺佛道，心常乐观无上佛
fǎ 。’ shì wéi pú sà mó hē sà shī pú shǐ shí shàngēn huí xiàng wèi
法。’ 是为菩萨摩诃萨施仆使时善根回向；为
lìng zhòngshēng yuǎn lí chén gù jìng zhì fó dì néng xiàn rú lái zì zài
令众生远离尘垢，净治佛地，能现如来自在
shēn gù
身故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shēn bù shī zhū lái qǐ zhě
“佛子！菩萨摩诃萨以身布施诸来乞者，
bù shī zhī shí shēng qiān xià xīn shēng rú dì xīn shēng rěn shòu zhòng
布施之时，生谦下心，生如地心，生忍受众
kǔ wú biàn dòng xīn shēng jǐ shì zhòngshēng bù pí yàn xīn shēng yú
苦无变动心，生给侍众生不疲厌心，生于
zhū zhòngshēng yóu rú cí mǔ suǒ yǒu zhòngshàn xī huí yǔ xīn shēng yú
诸众生犹如慈母所有众善悉回与心，生于
zhū yú xiǎn jí è zhòngshēng zhǒng zhǒng qīn líng jiē kuān yòu xīn ān zhù
诸愚险极恶众生种种侵陵皆宽宥心，安住
shàngēn jīng qín jǐ shì pú sà ěr shí xī yǐ shàngēn rú shì huí xiàng
善根，精勤给事。菩萨尔时，悉以善根如是回向，
suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng suí qí suǒ xū cháng wú quē fá xiū
所谓：‘愿一切众生随其所须常无阙乏，修
pú sà xíng héng bù jiàn duàn bù shě yī qiè pú sà yì lì shàn zhù pú
菩萨行恒不间断，不舍一切菩萨义利，善住菩
sà suǒ xíng zhī dào liǎo dá pú sà píng děng fǎ xìng dé zài rú lái zhǒng
萨所行之道，了达菩萨平等法性，得在如来种
zú zhī shù zhù zhēn shí yǔ chí pú sà xíng lìng zhū shì jiān dé jìng fó
族之数，住真实语，持菩萨行，令诸世间得净佛
fǎ shēn xīn xìn jiě zhèng fǎ jiū jìng lìng zhū zhòngshēng chū shēng qīng
法，深信信解，证法究竟；令诸众生出清
jìng zēng shàng shàngēn zhù dà gōng dé jù yī qiè zhì yòu yǐ cǐ shàn
净增上善根，住大功德，具一切智。又以此善
gēn lìng yī qiè zhòngshēng cháng dé gòng yǎng yī qiè zhū fó jiě yī qiè
根，令一切众生常得供养一切诸佛，解一切
fǎ shòu chí dú sòng bú wàng bù shī bú huài bú sàn xīn shàn
法，受持读诵不忘、不失、不坏、不散，心善

tiáo fú bù tiáo lìng tiáo yǐ jì jìng fǎ ér tiáo xí zhī lìng bǐ zhòng
调伏，不调令调，以寂静法而调习之。令彼众
shēng yú zhū fó suǒ zhù rú shì shì yòu yǐ cǐ shàn gēn lìng yī qiè zhòng
生于诸佛所住如是事。又以此善根，令一切众
shēng zuò dì yī tǎ yīng shòu shì jiān zhǒng zhǒng gòng yǎng lìng yī qiè
生作第一塔，应受世间种种供养；令一切
zhòng shēng chéng zuì shàng fú tián dé fó zhì huì kāi wù yī qiè lìng
众生成最上福田，得佛智慧，开悟一切；令
yī qiè zhòng shēng zuò zuì shàng shòu zhě pǔ néng ráo yì yī qiè zhòng
一切众生作最上受者，普能饶益一切众
shēng lìng yī qiè zhòng shēng chéng zuì shàng fú lì néng shǐ jù zú yī
生；令一切众生成最上福利，能使具足一
qiè shàn gēn lìng yī qiè zhòng shēng chéng dì yī hào shī chù néng shǐ huò
切善根；令一切众生成第一好施处，能使获
dé wú liàng fú bào lìng yī qiè zhòng shēng yú sān jiè zhōng jiē dé chū lí
得无量福报；令一切众生于三界中皆得出离；
lìng yī qiè zhòng shēng zuò dì yī dǎo shī néng wèi shì jiān shì rú shí dào
令一切众生作第一导师，能为世间示如实道；
lìng yī qiè zhòng shēng dé miào zǒng chí jù chí yī qiè zhū fó zhèng fǎ
令一切众生得妙总持，具持一切诸佛正法；
lìng yī qiè zhòng shēng zhèng dé wú liàng dì yī fǎ jiè jù zú xū kōng
令一切众生证得无量第一法界，具足虚空
wú ài zhèng dào shì wéi pú sà mó hē sà shī zì jǐ shēn shàn gēn
无碍正道。’是为菩萨摩诃萨施自己身善根
huí xiàng wèi lìng zhòng shēng jiē dé yīng gòng wú liàng zhì shēn gù
回向，为令众生皆得应供无量智身故。

fó zǐ pú sà mó hē sà wén fǎ xǐ yuè shēng jìng xìn xīn
“佛子！菩萨摩诃萨闻法喜悦，生净信心，
néng yǐ qí shēng gòng yǎng zhū fó xīn yào xìn jiě wú shàng fǎ bǎo yú
能以其身供养诸佛，欣乐信解无上法宝，于
zhū fó suǒ shēng fù mǔ xiǎng dú sòng shòu chí wú ài dào fǎ pǔ rù wú
诸佛所生父母想；读诵受持无碍道法，普入无
shù nà yóu tā fǎ dà zhì huì bǎo zhū shàn gēn mén xīn cháng yì niàn
数那由他法、大智慧宝、诸善根门；心常忆念
wú liàng zhū fó rù fó jìng jiè shēn yuǎn yì lǐ néng yǐ rú lái wēi
无量诸佛，入佛境界，深远¹⁹义理；能以如来微

¹⁹ 大正藏：达

mì fàn yīn xīng fó fǎ yún yù fó fǎ yǔ yǒngměng zì zài néng
密梵音，兴佛法云，雨佛法雨，勇猛自在；能
fēn bié shuō yī qiè zhì rén dì yī zhī dì jù zú chéng jiù sà pó rě
分别说一切智人第一之地，具足成就萨婆若
shèng yǐ wú liàng bǎi qiān yì nà yóu tā dà fǎ chéng mǎn zhū gēn fó
乘，以无量百千亿万那由他大法成满诸根。佛
zǐ pú sà mó hē sà yú zhū fó suǒ wén rú shì fǎ huān xǐ wú liàng
子！菩萨摩訶萨于诸佛所闻如是法，欢喜无量，
ān zhù zhèng fǎ zì duàn yí huò yì lìng tā duàn xīn héng yí chàng
安住正法；自断疑惑，亦令他断；心恒怡畅，
gōng dé chéng mǎn shàngēn jù zú yì héng xiāng xù lì yì zhòng
功德成满；善根具足，意恒相续；利益众
shēng xīn cháng bú kuì huò zuì shèng zhì chéng jīn gāng zàng qīn
生，心常不匮；获最胜智，成金刚藏；亲
jìn zhū fó jìng zhū fó chà cháng qín gòng yǎng yī qiè rú lái pú sà
近诸佛，净诸佛刹，常勤供养一切如来。菩萨
ěr shí yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng
尔时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿一切众
shēng jiē dé yuán mǎn zuì shèng zhī shēn yī qiè zhū fó zhī suǒ shè shòu
生皆得圆满最胜之身，一切诸佛之所摄受；
yuàn yī qiè zhòng shēng cháng jìn zhū fó yī zhū fó zhù héng dé jìn
愿一切众生常近诸佛，依诸佛住，恒得覲
yǎng wèi céng yuǎn lí yuàn yī qiè zhòng shēng jiē dé qīng jìng bú huài
仰，未曾远离；愿一切众生皆得清净不坏
zhī shēn jù zú yī qiè gōng dé zhì huì yuàn yī qiè zhòng shēng cháng
之身，具足一切功德智慧；愿一切众生常
qín gòng yǎng yī qiè zhū fó xíng wú suǒ dé jiū jìng fàn xíng yuàn yī qiè
勤供养一切诸佛，行无所得究竟梵行；愿一切
zhòng shēng dé wú wǒ shēn lí wǒ wǒ suǒ yuàn yī qiè zhòng shēng
众生得无我身，离我、我所；愿一切众生
xī néng fēn shēn biàn shí fāng chà yóu rú yǐng xiàn ér wú lái wǎng yuàn
悉能分身遍十方刹，犹如影现而无来往；愿
yī qiè zhòng shēng dé zì zài shēn pǔ wǎng shí fāng wú wǒ wú shòu yuàn
一切众生得自在身，普往十方无我无受；愿
yī qiè zhòng shēng cóng fó shēn shēng chǔ zài rú lái wú shàng shēn jiā
一切众生从佛身生，处在如来无上身家；
yuàn yī qiè zhòng shēng dé fǎ lì shēn rěn rǔ dà lì wú néng huài zhě
愿一切众生得法力身，忍辱大力无能坏者；

yuàn yī qièzhòngshēng dé wú bǐ shēn chéng jiù rú lái qīngjìng fǎ shēn
愿一切众生得无比身，成就如来清净法身；

yuàn yī qièzhòngshēngchéng jiù chū shì gōng dé zhī shēn shēng wú suǒ
愿一切众生成就出世功德之身，生无所

dé qīngjìng fǎ jiè shì wéi pú sà mó hē sà yǐ shēngòng fó shàngēn
得清净法界。’是为菩萨摩诃萨以身供佛善根

huí xiàng wèi lìng zhòngshēng yǒngzhù sān shì zhū fó jiā gù
回向，为令众生永住三世诸佛家故。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ shēn bù shī yī qièzhòngshēng
“佛子！菩萨摩诃萨以身布施一切众生，

wèi yù pǔ lìng chéng jiù shàngēn yì niànshàngēn pú sà mó hē sà zì
为欲普令成就善根，忆念善根，菩萨摩诃萨自

yuàn qí shēnwéi dà míngdēng pǔ néngzhào yào yī qièzhòngshēng wéi
愿其身为大明灯，普能照耀一切众生；为

zhòng lè jù pǔ néngshèshòu yī qièzhòngshēng wéimiào fǎ zàng
众乐具，普能摄受一切众生；为妙法藏，

pǔ néng rèn²⁰ chí yī qièzhòngshēng wéi jìng guāng míng pǔ néng kāi xiǎo
普能任²⁰持一切众生；为净光明，普能开晓

yī qièzhòngshēng wéi shì guāng yǐng pǔ lìng zhòngshēng cháng dé dǔ jiàn
一切众生；为世光影，普令众生常得睹见；

wéishàngēn yīn yuán pǔ lìng zhòngshēng cháng dé zhí yù wéizhēnshàn
为善根因缘，普令众生常得值遇；为真善

zhī shí lìng yī qièzhòngshēng xī méngjiào yòu wéipíngtǎn dào lìng
知识，令一切众生悉蒙教诱；为平坦道，令

yī qièzhòngshēng jiē dé lǚ jiàn wéi wú yǒushàng jù zú ān lè lìng
一切众生皆得履践；为无有上具足安乐，令

yī qièzhòngshēng lí kǔ qīngjìng wéimíngjìng rì pǔ zuò shì jiānpíng
一切众生离苦清净；为明净日，普作世间平

děng lì yì pú sà ěr shí yǐ zhūshàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi
等利益。菩萨尔时，以诸善根如是回向，所谓：

yuàn yī qièzhòngshēng cháng qīn jìn fó rù fó zhì dì yuàn yī qiè
‘愿一切众生常亲近佛，入佛智地；愿一切

zhòngshēng dé suí shùn zhì zhù wú shàngjué yuàn yī qièzhòngshēng
众生得随顺智，住无上觉；愿一切众生

chángchǔ fó huì yì shàntiáo fú yuàn yī qièzhòngshēng suǒ xíng yǒu zé
常处佛会，意善调伏；愿一切众生所行有则，

²⁰ 龙藏：住；永乐北藏：任；大正藏：任

jù fó wēi yí yuàn yī qièzhòngshēng xī dé nièpán shēn jiě fǎ yì
具佛威仪；愿一切众生悉得涅槃，深解法义；
yuàn yī qièzhòngshēng jù zhī zú xíng shēng rú lái jiā yuàn yī qiè
愿一切众生具知足行，生如来家；愿一切
zhòngshēngshě wú míng yù zhù fó zhì yào yuàn yī qièzhòngshēngshēng
众生舍无明欲，住佛志乐；愿一切众生
shèngshàngēn zuò pú tí shù yuàn yī qièzhòngshēngshā fán nǎo zéi
胜善根，坐菩提树；愿一切众生杀烦恼贼，
lí yuàn hài xīn yuàn yī qièzhòngshēng jù zú hù chí yī qiè fó fǎ
离怨害心；愿一切众生具足护持一切佛法。
shì wéi pú sà mó hē sà yǐ shēn bù shī yī qièzhòngshēngshàngēn huí
是为菩萨摩诃萨以身布施一切众生善根回
xiàng wèi yù lì yī yī qièzhòngshēng lìng dé wú shàng ān wēnchù
向；为欲利益一切众生，令得无上安隐处
gù
故。

fó zǐ pú sà mó hē sà zì yǐ qí shēn jǐ shì zhū fó
“佛子！菩萨摩诃萨自以其身给侍诸佛，
yú zhū fó suǒniàn bào zhòng ēn rú fù mǔxiǎng yú zhū rú lái qǐ shēn
于诸佛所念报重恩如父母想，于诸如来起深
xìn yào yǐ qīngjìng xīn hù fó pú tí zhù zhū fó fǎ lí shì jiān
信乐；以清净心，护佛菩提，住诸佛法；离世间
xiǎng shēng rú lái jiā suí shùn zhū fó lí mó jìng jiè liǎo dá yī
想，生如来家；随顺诸佛，离魔境界；了达一
qiè zhū fó suǒ xíng chéng jiù yī qiè zhū fó fǎ qì pú sà ěr shí
切诸佛所行，成就一切诸佛法器。菩萨尔时，
yǐ cǐ shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qièzhòngshēng dé
以此善根如是回向，所谓：‘愿一切众生得
qīngjìng xīn yī qiè zhì bǎo ér zì zhuāng yán yuàn yī qièzhòngshēngzhù
清净心，一切智宝而自庄严；愿一切众生住
shàntiáo fú yuǎn lí yī qiè zhū bú shàn yè yuàn yī qièzhòngshēng dé
善调伏，远离一切诸不善业；愿一切众生得
bù kě huàijiān gù juànshǔ pǔ néngshèshòuzhū fó zhèng fǎ yuàn yī
不可坏坚固眷属，普能摄受诸佛正法；愿一
qièzhòngshēngwéi fó dì zǐ dào yú pú sà guàndǐng zhī dì yuàn yī
切众生为佛弟子，到于菩萨灌顶之地；愿一
qièzhòngshēngchángwéizhū fó zhī suǒshèshòu yǒng lí yī qiè bú shàn
切众生常为诸佛之所摄受，永离一切不善

zhī fǎ yuàn yī qiè zhòngshēng suí shùn zhū fó xiū xíng pú sà zuì shèng
之法；愿一切众生随顺诸佛，修行菩萨最胜

zhī fǎ yuàn yī qiè zhòngshēng rù fó jìng jiè xī jiē dé shòu yī qiè
之法；愿一切众生入佛境界，悉皆得授一切

zhì jì yuàn yī qiè zhòngshēng yǔ zhū rú lái jīe xī píngděng yī qiè
智记；愿一切众生与诸如来皆悉平等，一切

fó fǎ wú bú zì zài yuàn yī qiè zhòngshēng xī wéi zhū fó zhī suǒ shè
佛法无不自在；愿一切众生悉为诸佛之所摄

shòu chángnéng xiū xíng wú qǔ zhuó yè yuàn yī qiè zhòngshēng cháng wéi
受，常能修行无取著业；愿一切众生常为

zhū fó dì yī shì zhě yī qiè fó suǒ xiū zhì huì xíng shì wéi pú sà
诸佛第一侍者，一切佛所修智慧行。’是为菩萨

mó hē sà jī shì zhū fó shàngēn huí xiàng wèi yù zhèng dé zhū fó pú
摩诃萨给侍诸佛善根回向；为欲证得诸佛菩

tí wèi yù jiù hù yī qiè zhòngshēng wèi yù chū lí yī qiè sān jiè
提，为欲救护一切众生，为欲出离一切三界，

wèi yù chéng jiù mó sǔn nǎo xīn wèi dé wú liàng guǎng dà pú tí wèi yù
为欲成就无损恼心，为得无量广大菩提，为欲

chéng jiù zhào fó fǎ zhì wèi yù cháng méng zhū fó shè shòu wèi dé zhū
成就照佛法智，为欲常蒙诸佛摄受，为得诸

fó zhī suǒ hù chí wèi yù xìn jiě yī qiè fó fǎ wèi yù chéng jiù yǔ
佛之所护持，为欲信解一切佛法，为欲成就与

sān shì fó píngděng shàngēn wèi yù yuán mǎn wú huǐ hèn xīn zhèng dé
三世佛平等善根，为欲圆满无悔恨心，证得

yī qiè zhū fó fǎ gù
一切诸佛法故。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī guó tǔ yī qiè zhū wù nǎi
“佛子！菩萨摩诃萨布施国土一切诸物，乃

zhì wáng wèi xī yì néng shě yú zhū shì shì xīn dé zì zài wú xì
至王位悉亦能舍；于诸世事，心得自在，无系、

wú fù wú suǒ liàn zhuó yuǎn lí è yè ráo yì zhòngshēng bù
无缚、无所恋著；远离恶业，饶益众生；不

zhuó yè guǒ bú yào shì fǎ bú fù tān rǎn zhū yǒu shēng chù suī zhù
著业果，不乐世法，不复贪染诸有生处；虽住

shì jiān fēi cǐ chù shēng xīn bù zhí zhuó yùn jiè chù fǎ yú
世间，非此处生；心不执著蕴、界、处法，于

nèi wài fǎ xīn wú yī zhù cháng bú wàng shī zhū pú sà xíng wèi céng
内外法心无依住；常不忘失诸菩萨行，未曾

yuǎn lí zhūshàn zhī shí chí zhū pú sà guǎng dà xíngyuàn chángyào
远离诸善知识；持诸菩萨广大行愿，常乐
chéng shì yī qièshànyǒu pú sà ěr shí yǐ cǐ shàngēn rú shì huíxiàng
承事一切善友。菩萨尔时，以此善根如是回向，
suǒ wèi yuàn yī qièzhòngshēngwéi dà fǎ wáng yú fǎ zì zài
所谓：‘愿一切众生为大法王，于法自在，
dào yú bǐ àn yuàn yī qièzhòngshēngchéng fó fǎ wáng cuī miè yī
到于彼岸；愿一切众生成佛法王，摧灭一
qiè fán nǎoyuàn zéi yuàn yī qièzhòngshēngzhù fó wángwèi dé rú lái
切烦恼怨贼；愿一切众生住佛王位，得如来
zhì kāi yǎn fó fǎ yuàn yī qièzhòngshēngzhù fó jìng jiè néngzhuàn
智，开演佛法；愿一切众生住佛境界，能转
wú shàng zì zài fǎ lún yuàn yī qièzhòngshēngshēng rú lái jiā yú fǎ
无上自在法轮；愿一切众生生如来家，于法
zì zài hù chí fó zhǒng yǒng shǐ bù jué yuàn yī qièzhòngshēng kāi
自在，护持佛种，永使不绝；愿一切众生开
shì wú liàng fǎ wángzhèng fǎ chéng jiù wú biānzhū dà pú sà yuàn yī
示无量法王正法，成就无边诸大菩萨；愿一
qièzhòngshēngzhù jìng fǎ jiè wéi dà fǎ wáng xiàn fó chūxīng xiāng
切众生住净法界，为大法王，现佛出兴，相
jì bú duàn yuàn yī qièzhòngshēng yú zhū shì jiè zuò zhì huì wáng huà
继不断；愿一切众生于诸世界作智慧王，化
dǎoqúnshēng wú shí zànshě yuàn yī qièzhòngshēng pǔ wèi fǎ jiè xū
导群生无时暂舍；愿一切众生普为法界、虚
kōng jiè děngzhū shì jiè zhōng yī qièzhòngshēngzuò fǎ shī zhǔ shǐ qí
空界等诸世界中一切众生作法施主，使其
xián dé zhù yú dà shèng yuàn yī qièzhòngshēng dé chéng jù zú zhòng
咸得住于大乘；愿一切众生得成具足众
shàn zhī wáng yǔ sān shì fó shàngēn qí děng shì wéi pú sà mó hē
善之王，与三世佛善根齐等。’是为菩萨摩诃
sà bù shī wángwèishàngēn huíxiàng wèi yù lìng bǐ yī qièzhòngshēng
萨布施王位善根回向；为欲令彼一切众生，
jiū jìng zhù yú ān wěnchù gù
究竟住于安隐处故。

fó zǐ pú sà mó hē sà jiànyǒurén lái qǐ wángjīng dū
“佛子！菩萨摩诃萨见有人来乞王京都、

yán lì dà chéng jí yǐ guānfángsuǒyǒushūshuì jìn jiē shī yǔ xīn wú
严丽大城及以关防所有输税，尽皆施与，心无

lìn xī zhuānxiàng pú tí fā dà shì yuàn zhù yú dà cí xíng yú dà
吝惜；专 向 菩提发大誓愿，住于大慈，行于大
bēi zhì yì huānyuè lì yì zhòngshēng yǐ guǎng dà zhì jiě liǎoshēn
悲，志意欢悦，利益众 生；以 广 大智解了深
fǎ ān zhù zhū fó píngděng fǎ xìng fā xīn wèi qiú yī qiè zhì gù yú
法，安住诸佛平 等 法性；发心为求一切智故，于
zì zài fǎ qǐ shēnyào gù yú zì zài zhì qiú zhèng dé gù jìng xiū yī
自在法起深乐故，于自在智求 证 得故，净修一
qiè zhū gōng dé gù zhù yú jiān gù guǎng dà zhì gù guǎng jí yī qiè zhū
切诸功德故，住于坚固 广 大智故，广 集一切诸
shàngēn gù xiū xíng yī qiè fó fǎ yuàn gù zì rán jué wù dà zhì fǎ gù
善根故，修行一切佛法愿 故，自然觉悟大智法故，
ān zhù pú tí xīn wú tuì gù xiū xí yī qiè pú sà xíng yuàn yī qiè
安住菩提心无退故，修习一切菩萨行愿、一切
zhǒng zhì jìn jiū jìng gù ér xíng bù shī yǐ cǐ shàngēn rú shì huí xiàng
种 智尽究竟故，而行布施。以此善根如是回向，
suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng xī néng yán jìng wú liàng chà tǔ fèng
所谓：‘愿一切众 生 悉能严净无量刹土，奉
shī zhū fó yǐ wéi zhù chù yuàn yī qiè zhòngshēng cháng yào jū zhǐ ā
施诸佛以为住处；愿一切众 生 常乐居止阿
lán rě chù jì jìng bú dòng yuàn yī qiè zhòngshēng yǒng bù yī zhǐ wáng
兰若处，寂静不动；愿一切众 生 永不依止王
dū jù luò xīn yào jì jìng yǒng dé jiū jìng yuàn yī qiè zhòngshēng
都聚落，心乐寂静，永得究竟；愿一切众 生
yǒng bú yào zhuó yī qiè shì jiān yú shì yǔ yán cháng yào yuǎn lí yuàn
永不乐著一切世间，于世语言常乐远离；愿
yī qiè zhòngshēng dé lí tān xīn shī zhū suǒ yǒu xīn wú zhōng huǐ
一切众 生 得离贪心，施诸所有，心无中悔；
yuàn yī qiè zhòngshēng dé chū lí xīn shě zhū jiā yè yuàn yī qiè zhòng
愿一切众 生 得出离心，舍诸家业；愿一切众
shēng dé wú lìn xīn cháng xíng huì shī yuàn yī qiè zhòngshēng dé bù
生 得无吝心，常行惠施；愿一切众 生 得不
zhuó xīn lí jū jiā fǎ yuàn yī qiè zhòngshēng dé lí zhòng kǔ chú
著心，离居家法；愿一切众 生 得离众苦，除
miè yī qiè zāi hèng bù wèi yuàn yī qiè zhòngshēng yán jìng shí fāng yī qiè
灭一切灾横怖畏；愿一切众 生 严净十方一切
shì jiè fèng shī zhū fó shì wéi pú sà mó hē sà bù shī wáng dū
世界，奉施诸佛。’ 是为菩萨摩诃萨布施王都

shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng xī néng yán jìng zhū fó chà gù
善根回向，为令众生悉能严净诸佛刹故。

fó zǐ pú sà mó hē sà suǒ yǒu yī qiè nèi gōng juàn shǔ
“佛子！菩萨摩诃萨所有一切内宫眷属、

jī shì zhòng nǚ jīe yánmào duānzhèng cái néng jù zú tán xiào gē
妓侍众女，皆颜貌端正、才能具足，谈笑歌

wǔ xī jiē qiǎo miào zhǒngzhǒng yī fú zhǒngzhǒng huā xiāng ér yǐ yán
舞悉皆巧妙，种种衣服、种种华香而以严

shēn jiàn zhě huān xǐ qíng wú yàn zú rú shì bǎo nǚ bǎi qiān wàn yì
身，见者欢喜，情无厌足。如是宝女百千万亿

nà yóu tā shù jiē yóu pú sà shàn yè suǒ shēng suí yì zì zài jìng
那由他数，皆由菩萨善业所生，随意自在，敬

shùn wú shī jìn yǐ bù shī zhū lái qǐ zhě ér yú qí zhōng wú ài yào
顺无失；尽以布施诸来乞者，而于其中无爱乐

xīn wú gù liàn xīn wú dān zhuó xīn wú xì fù xīn wú zhí qǔ xīn
心无顾恋心无耽著心无系缚心无执取心、

wú tān rǎn xīn wú fēn bié xīn wú suí zhú xīn wú qǔ xiàng xīn wú
无贪染心、无分别心、无随逐心、无取相心、无

yào yù xīn pú sà ěr shí guān zhū shàngēn wèi yù lìng yī qiè zhòng
乐欲心。菩萨尔时，观诸善根，为欲令一切众

shēng xián dé chū lí gù huí xiàng dé fó fǎ xǐ gù huí xiàng yú bù jiān
生咸得出离故回向，得佛法喜故回向，于不坚

gù zhōng ér dé jiān gù gù huí xiàng dé jīn gāng zhì bù kě huài xīn gù
固中而得坚固故回向，得金刚智不可坏心故

huí xiàng rù fó dào chǎng gù huí xiàng dào yú bǐ àn gù huí xiàng
回向，入佛道场故回向，到于彼岸故回向，

dé wú shàng pú tí xīn gù huí xiàng néng yǐ zhì huì liǎo dá zhū fǎ gù
得无上菩提心故回向，能以智慧了达诸法故

huí xiàng chū shēng yī qiè shàngēn gù huí xiàng rù sān shì zhū fó jiā gù
回向，出生一切善根故回向，入三世诸佛家故

huí xiàng fó zǐ pú sà mó hē sà zhù rú shì fǎ shēng rú lái jiā
回向。佛子！菩萨摩诃萨住如是法，生如来家；

zēng zhǎng zhū fó qīng jìng shèng yīn chū shēng zuì shèng yī qiè zhì dào
增长诸佛清净胜因，出生最胜一切智道；

shēn rù pú sà guǎng dà zhì yè miè chú yī qiè shì jiān gù nǎo cháng
深入菩萨广大智业，灭除一切世间垢恼，常

néng gòng shī gōng dé fú tián wèi zhū zhòngshēng xuān shuō miào fǎ shàn
能供施功德福田；为诸众生宣说妙法，善

qiǎo ān lì lìng qí xiū xí zhū qīng jìng xíng cháng qín shè qǔ yī qiè shàn
巧安立，令其修习诸清净行，常勤摄取一切善
gēn pú sà ěr shí yǐ zhū shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn
根。菩萨尔时，以诸善根如是回向，所谓：‘愿
yī qiè zhòng shēng cháng dé wú liàng sān mèi juàn shǔ pú sà shèng dìng
一切众生常得无量三昧眷属，菩萨胜定
xiāng xù bú duàn yuàn yī qiè zhòng shēng cháng yào jiàn fó xī rù zhū
相续不断；愿一切众生常乐见佛，悉入诸
fó zhuāng yán sān mèi yuàn yī qiè zhòng shēng chéng jiù pú sà bù sī yì
佛庄严三昧；愿一切众生成就菩萨不思議
dìng zì zài yóu xì wú liàng shén tōng yuàn yī qiè zhòng shēng rù rú shí
定，自在游戏无量神通；愿一切众生入如实
dìng dé bú huài xīn yuàn yī qiè zhòng shēng jìn huò pú sà shēn shēn sān
定，得不坏心；愿一切众生尽获菩萨甚深三
mèi yú zhū chán dìng ér dé zì zài yuàn yī qiè zhòng shēng dé jiě tuō
昧，于诸禅定而得自在；愿一切众生得解脱
xīn chéng jiù yī qiè sān mèi juàn shǔ yuàn yī qiè zhòng shēng zhǒng zhǒng
心，成就一切三昧眷属；愿一切众生种种
sān mèi jiē dé shàn qiǎo xī néng shè qǔ zhū sān mèi xiàng yuàn yī qiè
三昧皆得善巧，悉能摄取诸三昧相；愿一切
zhòng shēng dé shèng zhì sān mèi pǔ néng xué xí zhū sān mèi mén yuàn yī
众生得胜智三昧，普能学习诸三昧门；愿一
qiè zhòng shēng dé wú ài sān mèi rù shēn chán dìng zhōng bú tuì shī
切众生得无碍三昧，入深禅定终不退失；
yuàn yī qiè zhòng shēng dé wú zhuó sān mèi xīn héng zhèng shòu bù qǔ
愿一切众生得无著三昧，心恒²¹正受，不取
èr fǎ shì wéi pú sà mó hē sà bù shī yī qiè nèi gōng juàn shǔ shí
二法。’是为菩萨摩诃萨布施一切内宫眷属时
shàngēn huí xiàng wèi yù lìng yī qiè zhòng shēng jiē dé bú huài qīng jìng juàn
善根回向；为欲令一切众生皆得不坏清净眷
shǔ gù wèi yù lìng yī qiè zhòng shēng jiē dé pú sà juàn shǔ gù wèi yù
属故；为欲令一切众生皆得菩萨眷属故；为欲
lìng yī qiè zhòng shēng xī dé mǎn zú fó fǎ gù wèi yù lìng yī qiè zhòng
令一切众生悉得满足佛法故；为欲令一切众
shēng mǎn zú yī qiè zhì lì gù wèi yù lìng yī qiè zhòng shēng zhèng yú
生满足一切智力故；为欲令一切众生证于

²¹ 龙藏：但；永乐北藏：恒；大正藏：恒

wú shàng zhì huì gù wèi yù lìng yī qiè zhòngshēng dé yú suí shùn juàn shǔ
无上智慧故；为欲令一切众生得于随顺眷属
gù wèi yù lìng yī qiè zhòngshēng dé tóng zhì xíng rén gòng jū gù wèi yù
故；为欲令一切众生得同志行人共居故；为欲
lìng yī qiè zhòngshēng jù zú yī qiè fú zhì gù wèi yù lìng yī qiè zhòng
令一切众生具足一切福智故；为欲令一切众
shēng chéng jiù qīng jìng shàngēn gù wèi yù lìng yī qiè zhòngshēng dé shàn
生成就清净善根故；为欲令一切众生得善
hé juàn shǔ gù wèi yù lìng yī qiè zhòngshēng chéng jiù rú lái qīng jìng fǎ
和眷属故；为欲令一切众生成就如来清净法
shēn gù wèi yù lìng yī qiè zhòngshēng chéng jiù cì dì rú lǐ biàn cái
身故；为欲令一切众生成就次第如理辩才，
shàn shuō zhū fó wú jìn fǎ zàng gù wèi yù lìng yī qiè zhòngshēng yǒng shě
善说诸佛无尽法藏故；为欲令一切众生永舍
yī qiè shì sù shàngēn tóng xiū chū shì qīng jìng shàngēn gù wèi yù lìng
一切世俗善根，同修出世清净善根故；为欲令
yī qiè zhòngshēng jìng yè yuán mǎn chéng jiù yī qiè qīng jìng fǎ gù wèi
一切众生净业圆满，成就一切清净法故；为
yù lìng yī qiè zhòngshēng yī qiè fó fǎ jiē xī xiàn qián yǐ fǎ guāng
欲令一切众生一切佛法皆悉现前，以法光
míng pǔ yán jìng gù
明普严净故。

fó zǐ pú sà mó hē sà néng yǐ suǒ ài qī zǐ bù shī
“佛子！菩萨摩诃萨能以所爱妻子布施，

yóu rú wǎng xī xū dá ná tài zǐ xiàn zhuāng yán wáng pú sà jí yú
犹如往昔须达拏太子、现庄严王菩萨，及余
wú liàng zhū pú sà děng pú sà ěr shí chéng sà pó rě xīn xíng yī
无量诸菩萨等。菩萨尔时，乘萨婆若心，行一
qiè shī jìng xiū pú sà bù shī zhī dào qí xīn qīng jìng wú yǒu zhōng
切施，净修菩萨布施之道。其心清净，无有中
huǐ qīng shě suǒ zhēn qiú yī qiè zhì lìng zhū zhòngshēng jìng shēn zhì
悔，罄舍所珍，求一切智；令诸众生净深志
yào chéng pú tí xíng guān pú sà dào niàn fó pú tí zhù fó zhǒng
乐，成菩提行，观菩萨道，念佛菩提，住佛种
xìng pú sà mó hē sà chéng bàn rú shì bù shī xīn yǐ jué dìng zhì qiú
性。菩萨摩诃萨成办如是布施心已，决定志求

rú lái zhī shēn zì guān jǐ shēn xì shǔ yī qiè bù dé zì zài
如来之身；自观己身，系²²属一切，不得自在；
yòu yǐ qí shēn pǔ shè zhòng shēng yóu rú bǎo zhōu jǐ shī yī qiè wèi
又以其身普摄众生，犹如宝洲给施一切，未
mǎn zú zhě lìng qí mǎn zú pú sà rú shì hù niàn zhòng shēng yù lìng
满足者令其满足。菩萨如是护念众生，欲令
zì shēn zuò dì yī tǎ pǔ shǐ yī qiè jiē shēng huān xǐ yù yú shì jiān
自身作第一塔，普使一切皆生欢喜；欲于世间
shēng píng dēng xīn yù wèi zhòng shēng zuò qīng liáng chí yù yǔ zhòng shēng
生平等心；欲为众生作清凉池；欲与众生
yī qiè ān lè yù wèi zhòng shēng zuò dà shī zhǔ zhì huì zì zài liǎo
一切安乐；欲为众生作大施主；智慧自在，了
zhī pú sà suǒ xíng zhī xíng ér néng rú shì dà shì zhuāng yán qù yī qiè
知菩萨所行之行，而能如是大誓庄严；趣一切
zhì yuàn chéng wú shàng zhì huì fú tián pǔ niàn zhòng shēng cháng suí
智，愿成无上智慧福田；普念众生，常随
shǒu hù ér néng chéng bàn zì shēn lì yì zhì huì guāng míng pǔ zhào
守护，而能成办自身利益；智慧光明普照
yú shì cháng qín yì niàn pú sà shī xīn héng yào guān chá rú lái jìng jiè
于世，常勤忆念菩萨施心，恒乐观察如来境界。
fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ wú fù wú zhuó jiě tuō xīn bù shī qī zǐ
佛子！菩萨摩诃萨以无缚无著解脱心布施妻子
suǒ jí shàn gēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòng shēng
所集善根，如是回向，所谓：‘愿一切众生
zhù fó pú tí qǐ biàn huà shēn zhōu biàn fǎ jiè zhuàn bú tuì lún yuàn
住佛菩提，起变化身，周遍法界转不退轮；愿
yī qiè zhòng shēng dé wú zhuó shēn yuàn lì zhōu xíng yī qiè fó chà yuàn
一切众生得无著身，愿力周行一切佛刹；愿
yī qiè zhòng shēng shě ài zēng xīn duàn tān huì jié yuàn yī qiè zhòng
一切众生舍爱憎心，断贪恚结；愿一切众
shēng wéi zhū fó zǐ suí fó suǒ xíng yuàn yī qiè zhòng shēng yú zhū fó
生为诸佛子，随佛所行；愿一切众生于诸佛
suǒ shēng zì jǐ xīn bù kě jǔ huài yuàn yī qiè zhòng shēng cháng
所，生自己心，不可沮坏；愿一切众生常
wéi fó zǐ cóng fǎ huà shēng yuàn yī qiè zhòng shēng dé jiū jìng chù
为佛子，从法化生；愿一切众生得究竟处，

²² 大正藏：继

chéng jiù rú lái zì zài zhì huì yuàn yī qiè zhòngshēngzhèng fó pú tí
成就如来自在智慧；愿一切众生证佛菩提，
yǒng lí fán nǎo yuàn yī qiè zhòngshēngnéng jù yǎnshuō fó pú tí dào
永离烦恼；愿一切众生能具演说佛菩提道，
chángyào xiū xíng wú shàng fǎ shī yuàn yī qiè zhòngshēng dé zhèngdìng
常乐修行无上法施；愿一切众生得正定
xīn bú wéi yī qiè zhū yuán suǒ huài yuàn yī qiè zhòngshēng zuò pú tí
心，不为一切诸缘所坏；愿一切众生坐菩提
shù chéng zuì zhèng jué kāi shì wú liàng cóng fǎ huà shēng zhū shàn nán
树，成最正觉，开示无量从法化生诸善男
nǚ shì wéi pú sà mó hē sà bù shī qī zǐ shàngēn huí xiàng wèi
女。’是为菩萨摩诃萨布施妻子善根回向，为
lǐng zhòngshēng jiē xī zhèng dé wú ài jiě tuō wú zhuó zhì gù
令众生皆悉证得无碍解脱无著智故。

fó zǐ pú sà mó hē sà zhuāngyánshèzhái jí zhū zī jù
“佛子！菩萨摩诃萨庄严舍宅及诸资具，
suí yǒu qǐ qiú yī qiè shī yǔ xíng bù shī fǎ yú jiā wú zhuó yuǎn
随有乞求，一切施与，行布设法；于家无著，远
lí yī qiè jū jiā jué guān yàn wù jiā yè zī shēng zhī jù bù tān
离一切居家觉观，厌恶家业、资生之具，不贪
bú wèi xīn wú xì zhuó zhī jiā yì huài xīn héng yàn shě dōu yú
不味，心无系著；知家易坏，心恒厌舍，都于
qí zhōng wú suǒ ài lè dàn yù chū jiā xiū pú sà xíng yǐ zhū fó fǎ
其中无所爱乐；但欲出家修菩萨行，以诸佛法
ér zì zhuāngyán yī qiè xī shě xīn wú zhōng huǐ cháng wéi zhū fó
而自庄严；一切悉舍，心无中悔，常为诸佛
zhī suǒ zàn tàn shèzhái cái wù suí chù suǒ yǒu xī yǐ huì shī
之所赞叹；舍宅、财物，随处所有，悉以惠施，
xīn wú liàn zhuó jiàn yǒu qǐ qiú xīn shēng xǐ qìng pú sà ěr shí
心无恋著；见有乞求，心生喜庆。菩萨尔时，
yǐ cǐ shàngēn rú shì huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng shě
以此善根如是回向，所谓：‘愿一切众生舍
lí qī zǐ chéng jiù chū jiā dì yī zhī lè yuàn yī qiè zhòngshēng jiě
离妻子，成就出家第一之乐；愿一切众生解
tuō jiā fù rù yú fēi jiā zhū fó fǎ zhōng xiū xíng fàn xíng yuàn yī
脱家缚，入于非家，诸佛法中修行梵行；愿一
qiè zhòngshēng shě lí qiāngòu lè yī qiè shī xīn wú tuì zhuǎn yuàn
切众生舍离悭垢，乐一切施，心无退转；愿

yī qiè zhòng shēng yǒng lí jiā fǎ shǎo yù zhī zú wú suǒ cáng jī
一切众 生 永 离 家 法， 少 欲 知 足， 无 所 藏 积；
yuàn yī qiè zhòng shēng chū shì sù jiā zhù rú lái jiā yuàn yī qiè zhòng
愿 一 切 众 生 出 世 俗 家， 住 如 来 家； 愿 一 切 众
shēng dé wú ài fǎ miè chú yī qiè zhàng ài zhī dào yuàn yī qiè zhòng
生 得 无 碍 法， 灭 除 一 切 障 碍 之 道； 愿 一 切 众
shēng lí jiā shǔ ài suī xiàn jū jiā xīn wú suǒ zhuó yuàn yī qiè zhòng
生 离 家 属 爱， 虽 现 居 家， 心 无 所 著； 愿 一 切 众
shēng shàn néng huà yòu bù lí jiā fǎ shuō fó zhì huì yuàn yī qiè
生 善 能 化 诱， 不 离 家 法， 说 佛 智 慧； 愿 一 切
zhòng shēng shēn xiàn zài jiā xīn cháng suí shùn fó zhì ér zhù yuàn yī
众 生 身 现 在 家， 心 常 随 顺 佛 智 而 住； 愿 一
qiè zhòng shēng zài jū jiā dì zhù yú fó dì pǔ lìng wú liàng wú biān
切 众 生 在 居 家 地， 住 于 佛 地， 普 令 无 量 无 边
zhòng shēng fā huān xǐ xīn shì wéi pú sà mó hē sà bù shī shè zhái
众 生 发 欢 喜 心。’ 是 为 菩 萨 摩 诃 萨 布 施 舍 宅
shí shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòng shēng chéng jiù pú sà zhǒng zhǒng xíng
时 善 根 回 向， 为 令 众 生 成 就 菩 萨 种 种 行
yuàn shén tōng zhì gù
愿 神 通 智 故。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī zhǒng zhǒng yuán lín tái
“佛 子！ 菩 萨 摩 诃 萨 布 施 种 种 园 林、 台

xiè yóu xì kuài lè zhuāng yán zhī chù zuò shì niàn yán wǒ dāng wèi
榭、 游 戏 快 乐 庄 严 之 处， 作 是 念 言： ‘我 当 为
yī qiè zhòng shēng zuò hǎo yuán lín wǒ dāng wèi yī qiè zhòng shēng shì xiàn
一 切 众 生 作 好 园 林， 我 当 为 一 切 众 生 示 现
fǎ lè wǒ dāng shī yī qiè zhòng shēng huān xǐ zhī yì wǒ dāng shī yī
法 乐， 我 当 施 一 切 众 生 欢 喜 之 意， 我 当 示 一
qiè zhòng shēng wú biān xǐ lè wǒ dāng wèi yī qiè zhòng shēng kāi jìng fǎ
切 众 生 无 边 喜 乐， 我 当 为 一 切 众 生 开 净 法
mén wǒ dāng lìng yī qiè zhòng shēng fā huān xǐ xīn wǒ dāng lìng yī qiè
门， 我 当 令 一 切 众 生 发 欢 喜 心， 我 当 令 一 切
zhòng shēng dé fó pú tí wǒ dāng lìng yī qiè zhòng shēng chéng mǎn dà
众 生 得 佛 菩 提， 我 当 令 一 切 众 生 成 满 大
yuàn wǒ dāng yú yī qiè zhòng shēng yóu rú cí fù wǒ dāng lìng yī qiè
愿， 我 当 于 一 切 众 生 犹 如 慈 父， 我 当 令 一 切
zhòng shēng zhì huì guān chá wǒ dāng shī yī qiè zhòng shēng zī shēng zhī
众 生 智 慧 观 察， 我 当 施 一 切 众 生 资 生 之

jù wǒ dāng yú yī qiè zhòngshēng yóu rú cí mǔ shēngzhǎng yī qiè
具，我当于一切众生犹如慈母，生长一切
shàngēn dà yuàn 。 fó zǐ ! pú sà mó hē sà rú shì xiū xíng zhū shàn
善根大愿。’ 佛子！菩萨摩诃萨如是修行诸善
gēn shí yú è zhòngshēng bù shēng pí yàn yì bú wù qǐ qì shě zhī xīn
根时，于恶众生不生疲厌，亦不误起弃舍之心。
shè mǎn shì jiān yī qiè zhòngshēng xī bù zhī ēn pú sà yú bǐ chū wú
设满世间一切众生悉不知恩，菩萨于彼，初无
xiánhèn bù shēng yī niàn qiú fǎn bào xīn dàn yù miè qí wú liàng kǔ nǎo
嫌恨，不生一念求反报心，但欲灭其无量苦恼；
yú zhū shì jiān xīn rú xū kōng wú suǒ rǎn zhuó pǔ guān zhū fǎ zhēn
于诸世间，心如虚空，无所染著，普观诸法真
shí zhī xiàng fā dà shì yuàn miè zhòngshēng kǔ yǒng bú yàn shě dà
实之相；发大誓愿，灭众生苦，永不厌舍大
shèng zhì yuàn miè yī qiè jiàn xiū zhū pú sà píngděng xíng yuàn fó
乘志愿；灭一切见，修诸菩萨平等行愿。佛
zǐ ! pú sà mó hē sà rú shì guān chá yǐ shè zhū shàngēn xī yǐ
子！菩萨摩诃萨如是观察已，摄诸善根，悉以
huí xiàng suǒ wèi yuàn yī qiè zhòngshēng niàn niàn zī shēng wú liàng
回向，所谓：‘愿一切众生念念滋生无量
shàn fǎ chéng jiù wú shàng yuán lín zhī xīn yuàn yī qiè zhòngshēng dé
善法，成就无上园林之心；愿一切众生得
bú dòng fǎ jiàn yī qiè fó jiē lìng huān xǐ yuàn yī qiè zhòngshēng yào
不动法，见一切佛皆令欢喜；愿一切众生乐
fǎ yuán yuàn dé zhū fó chà yuán yuàn miào lè yuàn yī qiè zhòngshēng
法园苑，得诸佛刹园苑妙乐；愿一切众生
dé jìng miào xīn cháng jiàn rú lái shén zú yuán lín yuàn yī qiè zhòng
得净妙心，常见如来神足园林；愿一切众
shēng dé fó xì lè cháng shàn yóu xì zhì huì jìng jiè yuàn yī qiè zhòng
生得佛戏乐，常善游戏智慧境界；愿一切众
shēng dé yóu xì lè pǔ yì fó chà dào chǎng zhòng huì yuàn yī qiè
生得游戏乐，普诣佛刹道场众会；愿一切
zhòngshēng chéng jiù pú sà jiě tuō yóu xì jìn wèi lái jié xíng pú sà
众生成就菩萨解脱游戏，尽未来劫，行菩萨
xíng xīn wú pí juàn yuàn yī qiè zhòngshēng jiàn yī qiè fó chōng mǎn fǎ
行，心无疲倦；愿一切众生见一切佛充满法
jiè fā guǎng dà xīn zhù fó yuán lín yuàn yī qiè zhòngshēng xī néng
界，发广大心，住佛园林；愿一切众生悉能

biànwǎng yī qiè fó chà yī yī chàzhōnggòngyǎngzhū fó yuàn yī qiè
遍 往 一 切 佛 刹， 一 一 刹 中 供 养 诸 佛； 愿 一 切
zhòngshēng dé shàn yù xīn qīngjìngzhuāngyán yī qiè fó chà shì wéi
众 生 得 善 欲 心， 清 净 庄 严 一 切 佛 刹。’ 是 为
pú sà mó hē sà bù shī yī qiè yuán lín tái xiè shàngēn huí xiàng wèi
菩 萨 摩 诃 萨 布 施 一 切 园 林、 台 榭 善 根 回 向； 为
lìngzhòngshēngjiàn yī qiè fó yóu xì yī qiè fó yuán lín gù
令 众 生 见 一 切 佛， 游 戏 一 切 佛 园 林 故。

fó zǐ pú sà mó hē sà zuò bǎiqiān yì nà yóu tā wú liàng
“佛 子！ 菩 萨 摩 诃 萨 作 百 千 亿 那 由 他 无 量

wú shù guǎng dà shī huì yī qiè qīngjìng zhū fó yìn kě zhōng bù sǔn
无 数 广 大 施 会， 一 切 清 净， 诸 佛 印 可， 终 不 损

nǎo yú yī zhòngshēng pǔ lìngzhòngshēngyuǎn lí zhòng è jìng sān yè
恼 于 一 众 生； 普 令 众 生 远 离 众 恶， 净 三 业

dào chéng jiù zhì huì kāi zhì wú liàng bǎiqiān yì nà yóu tā ā sēng qí
道， 成 就 智 慧； 开 置 无 量 百 千 亿 那 由 他 阿 僧 祇

qīngjìng jìng jiè jī jí wú liàng bǎiqiān yì nà yóu tā ā sēng qí zī
清 净 境 界， 积 集 无 量 百 千 亿 那 由 他 阿 僧 祇 资

shēngmiào wù fā shènnán dé pú tí zhī xīn xíng wú xiàn shī lìng zhū
生 妙 物， 发 甚 难 得 菩 提 之 心， 行 无 限 施， 令 诸

zhòngshēngzhù qīngjìng dào chū zhōng hòushàn shēngjìng xìn jiě
众 生 住 清 净 道， 初、 中、 后 善， 生 净 信 解；

suí bǎiqiān yì wú liàngzhòngshēng xīn zhī suǒ yào xī lìng huān xǐ yǐ
随 百 千 亿 无 量 众 生 心 之 所 乐， 悉 令 欢 喜， 以

dà cí bēi jiù hù yī qiè chéng shì gòngyǎngsān shì zhū fó wèi yù
大 慈 悲 救 护 一 切， 承 事 供 养 三 世 诸 佛； 为 欲

chéng jiù yī qiè fó zhǒng xiū xíng bù shī xīn wú zhōng huǐ zēngzhǎng
成 就 一 切 佛 种， 修 行 布 施， 心 无 中 悔， 增 长

xìn gēn chéngmǎnshèngxíng niànniànzēng jìn tán bō luó mì pú sà
信 根， 成 满 胜 行， 念 念 增 进 檀 波 罗 蜜。 菩 萨

ěr shí yǐ zhūshàngēn rú shì huíxiàng suǒ wèi yuàn yī qièzhòng
尔 时， 以 诸 善 根 如 是 回 向， 所 谓： ‘愿 一 切 众

shēng fā dà shèng xīn xī dé chéng jiù mó hē yǎn shī yuàn yī qièzhòng
生 发 大 乘 心， 悉 得 成 就 摩 诃 衍 施； 愿 一 切 众

shēng jiē xī néng xíng dà huì shī jìn shī shàn shī zuì shèng shī
生 皆 悉 能 行 大 会 施、 尽 施、 善 施、 最 胜 施、

wú shàng shī zuì wú shàng shī wú děngděng shī chāozhū shì jiān shī
无 上 施 最 无 上 施 无 等 等 施 超 诸 世 间 施、

yī qiè zhū fó suǒ chēng tàn shī yuàn yī qiè zhòng shēng zuò dì yī shī zhǔ
一切诸佛所 称 叹施；愿 一切 众 生 作 第一 施主，
yú zhū è qù miǎn²³ jì zhòng shēng jiē lìng dé rù wú ài zhì dào xiū
于 诸 恶 趣 勉²³ 济 众 生，皆 令 得 入 无 碍 智 道，修
píngděng yuàn rú shí shàngēn dé wú chā bié zhèng zì jìng zhì yuàn yī
平 等 愿 如 实 善 根，得 无 差 别 证 自 境 智；愿 一
qiè zhòng shēng ān zhù jì jìng zhū chán dìng zhì rù bù sǐ dào jiū jìng
切 众 生 安 住 寂 静 诸 禅 定 智，入 不 死 道，究 竟
yī qiè shéntōng zhì huì yǒng měng jīng jìn jù zú zhū dì zhuāng yán
一 切 神 通 智 慧，勇 猛 精 进，具 足 诸 地，庄 严
fó fǎ dào yú bǐ àn yǒng bú tuì zhuǎn yuàn yī qiè zhòng shēng shè
佛 法，到 于 彼 岸，永 不 退 转；愿 一 切 众 生 设
dà shī huì zhōng bù pí yàn jǐ jì zhòng shēng wú yǒu xiū xi
大 施 会，终 不 疲 厌，给 济 众 生，无 有 休 息，
jiū jìng wú shàng yī qiè zhǒng zhì yuàn yī qiè zhòng shēng héng qín zhòng
究 竟 无 上 一 切 种 智；愿 一 切 众 生 恒 勤 种
zhí yī qiè shàngēn dào yú wú liàng gōng dé bǐ àn yuàn yī qiè zhòng
植 一 切 善 根，到 于 无 量 功 德 彼 岸；愿 一 切 众
shēng cháng méng zhū fó zhī suǒ chēng tàn pǔ wèi shì jiān zuò dà shī zhǔ
生 常 蒙 诸 佛 之 所 称 叹，普 为 世 间 作 大 施 主，
gōng dé jù zú chōng mǎn fǎ jiè biàn zhào shí fāng shī wú shàng lè
功 德 具 足，充 满 法 界，遍 照 十 方，施 无 上 乐；
yuàn yī qiè zhòng shēng shè dà shī huì guǎng jí shàngēn děng shè zhòng
愿 一 切 众 生 设 大 施 会，广 集 善 根，等 摄 众
shēng dào yú bǐ àn yuàn yī qiè zhòng shēng chéng zuì shèng shī pǔ
生，到 于 彼 岸；愿 一 切 众 生 成 最 胜 施，普
lìng zhòng shēng zhù dì yī shèng yuàn yī qiè zhòng shēng wéi yìng shí shī
令 众 生 住 第 一 乘；愿 一 切 众 生 为 应 时 施，
yǒng lí fēi shí dà shī jiū jìng yuàn yī qiè zhòng shēng chéng jiù shàn shī
永 离 非 时，大 施 究 竟；愿 一 切 众 生 成 就 善 施，
dào fó zhàng fū dà shī bǐ àn yuàn yī qiè zhòng shēng jiū jìng cháng xíng
到 佛 丈 夫 大 施 彼 岸；愿 一 切 众 生 究 竟 常 行
dà zhuāng yán shī jìn yǐ yī qiè zhū fó wéi shī xī jiē qīn jìn xīng
大 庄 严 施，尽 以 一 切 诸 佛 为 师，悉 皆 亲 近，兴
dà gòng yǎng yuàn yī qiè zhòng shēng zhù qīng jìng shī jí děng fǎ jiè wú
大 供 养；愿 一 切 众 生 住 清 净 施，集 等 法 界 无

²³ 大正藏：免

liàng fú dé dào yú bǐ àn yuàn yī qiè zhòngshēng yú zhū shì jiān wéi
量福德，到于彼岸；愿一切众生于诸世间为
dà shī zhǔ shì dù qún pǐn zhù rú lái dì shì wéi pú sà mó hē
大施主，誓度群品，住如来地。’是为菩萨摩诃
sà shè dà shī huì shàngēn huí xiàng wèi lìng zhòngshēng xíng wú shàng shī
萨设大施会善根回向，为令众生行无上施、
jiū jìng fó shī chéng jiù shàn shī bù kě huài shī gòng zhū fó shī
究竟佛施、成就善施、不可坏施、供诸佛施、
wú huì hèn shī jiù zhòngshēng shī chéng yī qiè zhì shī cháng jiàn zhū
无恚恨施、救众生施、成一切智施、常见诸
fó shī shàn jīng jìn shī chéng jiù yī qiè pú sà gōng dé zhū fó zhì huì
佛施、善精进施、成就一切菩萨功德诸佛智慧
guǎng dà shī gù
广大施故。

fó zǐ pú sà mó hē sà bù shī yī qiè zī shēng zhī wù
“佛子！菩萨摩诃萨布施一切资生之物，
xīn wú tān xī bù qiú guǒ bào yú shì fù lè wú suǒ xī wàng lí wàng
心无贪惜，不求果报；于世富乐无所希望，离妄
xiǎng xīn shàn sī wéi fǎ wèi yù lì yī qiè zhòngshēng shěn guān
想心，善思惟法；为欲利益一切众生，审观
yī qiè zhū fǎ shí xìng suí zhū zhòngshēng zhǒng zhǒng bù tóng suǒ yòng
一切诸法实性；随诸众生种种不同，所用
suǒ qiú gè gè chā bié chéng bàn wú liàng zī shēng zhī jù suǒ yǒu yán shì
所求各各差别，成办无量资生之具，所有严饰
xī jiē miào hǎo xíng wú biān shī xíng yī qiè shī jìn nèi wài shī xíng
悉皆妙好；行无边施，行一切施，尽内外施；行
cǐ shī shí zēng zhì yào lì huò dà gōng dé chéng jiù xīn bǎo cháng
此施时，增志乐力，获大功德，成就心宝；常
néng shǒu hù yī qiè zhòngshēng jiē lìng fā shēng shū shèng zhì yuàn chū
能守护一切众生，皆令发生殊胜志愿，初
wèi céng yǒu qiú fǎn bào xīn suǒ yǒu shàngēn děng sān shì fó xī yǐ yuán
未曾有求反报心；所有善根等三世佛，悉以圆
mǎn yī qiè zhǒng zhì fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ cǐ bù shī suǒ yǒu
满一切种智。佛子！菩萨摩诃萨以此布施所有
shàngēn huí xiàng zhòngshēng yuàn yī qiè zhòngshēng qīng jìng tiáo fú
善根回向众生：‘愿一切众生清净调伏；
yuàn yī qiè zhòngshēng miè chú fán nǎo yán jìng yī qiè zhū fó chà tǔ
愿一切众生灭除烦恼，严净一切诸佛刹土；

yuàn yī qièzhòngshēng yǐ qīngjìng xīn yú yī niànzhōngzhōubiàn fǎ jiè
愿一切众生以清净心，于一念中周遍法界；
yuàn yī qièzhòngshēng zhì huì chōngmǎn xū kōng fǎ jiè yuàn yī qiè
愿一切众生智慧充满虚空法界；愿一切
zhòngshēng dé yī qiè zhì pǔ rù sān shì tiáo fú zhòngshēng yú yī qiè
众生得一切智，普入三世调伏众生，于一切
shí chángzhuǎnqīngjìng bú tuì fǎ lún yuàn yī qièzhòngshēng jù yī qiē
时常转清净不退法轮；愿一切众生具一切
zhì shànnéng shì xiàns héntōngfāngbiàn ráo yì zhòngshēng yuàn yī
智，善能示现神通方便，饶益众生；愿一
qièzhòngshēng xī néng wù rù zhū fó pú tí jìn wèi lái jié yú shí fāng
切众生悉能悟入诸佛菩提，尽未来劫，于十方
shì jiè²⁴ chángshuōzhèng fǎ céng wú xiū xī lìng zhūzhòngshēng pǔ
世界²⁴，常说正法，曾无休息，令诸众生普
dé wén zhī yuàn yī qièzhòngshēng yú wú liàng jié xiū pú sà xíng xī
得闻知；愿一切众生于无量劫修菩萨行，悉
dé yuánmǎn yuàn yī qièzhòngshēng yú yī qiè shì jiè ruò rǎn ruò jìng
得圆满；愿一切众生于一切世界若染若净、
ruòxiǎo ruò dà ruò cū ruò xì ruò fù ruò yǎng huò yī zhuāng
若小、若大、若粗、若细、若覆、若仰，或一庄
yán huòzhǒngzhǒngzhuāngyán suǒ kě yǎnshuō zài shì jiè shù zhū shì jiè
严，或种种庄严所可演说，在世界数诸世界
zhōng xiū pú sà xíng mǐ bù zhōubiàn yuàn yī qièzhòngshēng yú niàn
中，修菩萨行靡不周遍；愿一切众生于念
niànzhōngchángzuò sān shì yī qiè fó shì jiàohuàzhòngshēngxiàng yī qiè
念中常作三世一切佛事，教化众生向一切
zhì
智。

fó zǐ pú sà mó hē sà suí zhūzhòngshēng yī qiè suǒ xū
“佛子！菩萨摩诃萨随诸众生一切所须，

yǐ rú shì děng ā sēng qí wù ér wèi jǐ shī wèi lìng fó fǎ xiāng xù bú
以如是等阿僧祇物而为给施；为令佛法相续不
duàn dà bēi pǔ jiù yī qièzhòngshēng ān zhù dà cí xiū pú sà xíng
断，大悲普救一切众生；安住大慈，修菩萨行；
yú fó jiào huì zhōng wú wéi fàn yǐ qiǎofāngbiàn xiū xíngzhòngshàn bú
于佛教诲终无违犯，以巧方便修行众善，不

²⁴ 大正藏：于十方界

duàn yī qiè zhū fó zhǒng xìng suí qiú xī yǔ ér wú huànyàn yī qiè xī
断一切诸佛种性；随求悉与而无患厌，一切悉
shě wèi céng zhōng huǐ cháng qín huí xiàng yī qiè zhì dào shí shí fāng
舍未曾中悔，常勤回向一切智道。时，十方
guó tǔ zhǒng zhǒng xíng lèi zhǒng zhǒng qù shēng zhǒng zhǒng fú tián
国土种种形类、种种趣生、种种福田，
jiē lái jí huì zhì pú sà suǒ zhǒng zhǒng qiú suǒ pú sà jiàn yǐ
皆来集会，至菩萨所，种种求索。菩萨见已，
pǔ jiē shè shòu xīn shēng huān xǐ rú jiàn shàn yǒu dà bēi āi mǐn
普皆摄受；心生欢喜，如见善友；大悲哀愍，
sī mǎn qí yuàn shě xīn zēng zhǎng wú yǒu xiū xī yì bù pí yàn
思满其愿；舍心增长，无有休息，亦不疲厌；
suí qí suǒ qiú xī lìng mǎn zú lí pín qióng kǔ shí zhū qǐ zhě
随其所求，悉令满足，离贫穷苦。时，诸乞者
xīn dà xīn qìng zhuǎng èng chēng chuán zàn yáng qí dé měi shēng xiá
心大欣庆，转更称传，赞扬其德，美声遐
bù xī lái guī wǎng pú sà jiàn yǐ huān xǐ wú liàng jiǎ shǐ bǎi
布，悉来归往。菩萨见已，欢喜无量；假使百
qiān yì nà yóu tā jié shòu dì shì lè wú shù jié shòu yè mó tiān lè
千亿万那由他劫受帝释乐，无数劫受夜摩天乐，
wú liàng jié shòu dōu shuài tuó tiān lè wú biān jié shòu shàn biàn huà tiān lè
无量劫受兜率陀天乐，无边劫受善变化天乐，
wú děng jié shòu tā huà zì zài tiān lè bù kě shù jié shòu fàn wáng lè
无等劫受他化自在天乐，不可数劫受梵王乐，
bù kě chēng jié shòu zhuàn lún wáng wáng sān qiān lè bù kě sī jié shòu
不可称劫受转轮王王三千乐，不可思劫受
biàn jìng tiān lè bù kě shuō jié shòu jìng jū tiān lè xī bù néng jí
遍净天乐，不可说劫受净居天乐，悉不能及。
pú sà mó hē sà jiàn qǐ zhě lái huān xǐ ài yào xīn qìng yǒng yuè
菩萨摩訶萨见乞者来，欢喜爱乐，欣庆踊跃，
xìn xīn zēng zhǎng zhì yào qīng jìng zhū gēn tiáo shùn xìn jiě chéng mǎn
信心增长，志乐清净，诸根调顺，信解成满，
nǎi zhì zēng jìn zhū fó pú tí fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ cǐ shàn
乃至增进诸佛菩提。佛子！菩萨摩訶萨以此善
gēn wèi yù lì yī yī qiè zhòng shēng gù huí xiàng wèi yù ān lè yī qiè
根，为欲利益一切众生故回向，为欲安乐一切
zhòng shēng gù huí xiàng wèi lìng yī qiè zhòng shēng dé dà yì lì gù huí
众生故回向，为令一切众生得大义利故回

xiàng wèi lìng yī qiè zhòngshēng xī dé qīngjìng gù huíxiàng wèi lìng yī
向，为令一切众 生 悉得清净故回向，为令一
qiè zhòngshēng xī qiú pú tí gù huíxiàng wèi lìng yī qiè zhòngshēng xī
切众 生 悉求菩提故回向，为令一切众 生 悉
dé píngděng gù huíxiàng wèi lìng yī qiè zhòngshēng xī dé xiánshàn xīn
得平等故回向，为令一切众 生 悉得贤善心
gù huíxiàng wèi lìng yī qiè zhòngshēng xī rù mó hē yǎn gù huíxiàng
故回向，为令一切众 生 悉入摩诃衍故回向，
wèi lìng yī qiè zhòngshēng xī dé xiánshàn zhì huì gù huíxiàng wèi lìng yī
为令一切众 生 悉得贤善智慧故回向，为令一
qiè zhòngshēng xī jù pǔ xián pú sà xíngyuàn mǎn shí lì shèngxiànchéng
切众 生 悉具普贤菩萨行愿 满十力乘现成
zhèngjué gù huíxiàng
正觉故回向。

fó zǐ pú sà mó hē sà yǐ zhūshàngēn rú shì huíxiàng
“佛子！ 菩萨摩诃萨以诸善根如是回向

shí shēn kǒu yì yè jiē xī jiě tuō wú zhuó wú xì wú zhòng
时，身、口、意业皆悉解脱，无著无系，无众
shēngxiǎng wú mìngzhěxiǎng wú bǔ qié luó xiǎng wú rénxiǎng wú
生 想，无命者想，无补伽罗想，无人想，无
tóng zǐ xiǎng wú shēngzhěxiǎng wú zuò zhěxiǎng wú shòuzhěxiǎng
童子想，无生者想，无作者想，无受者想，
wú yǒuxiǎng wú wú xiǎng wú jīn shì hòu shì xiǎng wú sǐ cǐ shēng
无有想，无无想，无今世、后世想，无死此生
bǐ xiǎng wú chángxiǎng wú wú chángxiǎng wú sānyǒuxiǎng wú
彼想，无常想，无无常想，无三有想，无
wú sānyǒuxiǎng fēi xiǎng fēi fēi xiǎng rú shì fēi fù huíxiàng fēi
无三有想，非想非非想。如是，非缚回向，非
fù jiě huíxiàng fēi yè huíxiàng fēi yè bào huíxiàng fēi fēn bié huí
缚解回向；非业回向，非业报回向；非分别回
xiàng fēi wú fēn bié huíxiàng fēi sī huíxiàng fēi sī yǐ huíxiàng
向，非无分别回向；非思回向，非思已回向；
fēi xīn huíxiàng fēi wú xīn huíxiàng fó zǐ pú sà mó hē sà rú
非心回向，非无心回向。佛子！ 菩萨摩诃萨如
shì huíxiàng shí bù zhuó nèi bù zhuó wài bù zhuó néng yuán bù
是回向时，不著内，不著外；不著能缘，不
zhuó suǒ yuán bù zhuó yīn bù zhuó guǒ bù zhuó fǎ bù zhuó fēi fǎ
著所缘；不著因，不著果，不著法，不著非法；

bù zhuó sī   bù zhuó fēi sī   bù zhuó sè   bù zhuó sè shēng   bù zhuó
不著思，不著非思；不著色，不著色生，不著
sè miè   bù zhuóshòu   xiǎng   xíng   shí   bù zhuóshòu   xiǎng
色灭；不著受、想、行、识，不著受、想、
xíng   shí shēng   bù zhuóshòu   xiǎng   xíng   shí miè   fó zǐ   pú
行、识生，不著受、想、行、识灭。佛子！菩
sà mó hē sà ruò néng yú cǐ zhū fǎ bù zhuó   zé bú fù sè   bú fù sè
萨摩诃萨若能于此诸法不著，则不缚色，不缚色
shēng   bú fù sè miè   bú fù shòu   xiǎng   xíng   shí   bú fù shòu
生，不缚色灭；不缚受、想、行、识，不缚受、
xiǎng   xíng   shí shēng   bú fù shòu   xiǎng   xíng   shí miè   ruò néng
想、行、识生，不缚受、想、行、识灭。若能
yú cǐ zhū fǎ bú fù   zé yì yú zhū fǎ bù jiě   hé yǐ gù   wú yǒu
于此诸法不缚，则亦于诸法不解。何以故？无有
shǎo fǎ   ruò xiàn shēng   ruò yǐ shēng   ruò dāng shēng   wú fǎ kě qǔ
少法，若现生、若已生、若当生；无法可取，
wú fǎ kě zhuó   yī qiè zhū fǎ zì xiàng rú shì   wú yǒu zì xìng   zì
无法可著。一切诸法自相如是，无有自性，自
xìng xiāng lí   fēi yī   fēi èr   fēi duō   fēi wú liàng   fēi xiǎo
性相离，非一、非二，非多、非无量，非小、
fēi dà   fēi xiá   fēi guǎng   fēi shēn   fēi qiǎn   fēi jì jìng   fēi
非大，非狭、非广，非深、非浅，非寂静、非
xì lùn   fēi chù   fēi fēi chù   fēi fǎ   fēi fēi fǎ   fēi tǐ   fēi
戏论，非处、非非处，非法、非非法，非体、非
fēi tǐ   fēi yǒu   fēi fēi yǒu   pú sà rú shì guān chá zhū fǎ   zé wéi
非体，非有、非非有。菩萨如是观察诸法，则为
fēi fǎ   yú yán yǔ zhōng suí shì jiàn lì   fēi fǎ wéi fǎ   bú duàn zhū
非法；于言语中随世建立，非法为法；不断诸
yè dào   bù shě pú sà xíng   qiú yī qiè zhì zhōng wú tuì zhuǎn   liǎo zhī
业道，不舍菩萨行，求一切智终无退转；了知
yī qiè yè yuán rú mèng   yīn shēng rú xiǎng   zhòng shēng rú yǐng   zhū
一切业缘如梦，音声如响，众生如影，诸
fǎ rú huàn   ér yì bú huài yīn yuán yè lì   liǎo zhī zhū yè qí yòng
法如幻，而亦不坏因缘业力；了知诸业其用
guǎng dà   jiě yī qiè fǎ jiē wú suǒ zuò   xíng wú zuò dào wèi cháng zàn
广大，解一切法皆无所作，行无作道未尝暂
fèi
废。

fó zǐ cǐ pú sà mó hē sà zhù yī qiè zhì ruò chù fēi
“佛子！此菩萨摩诃萨住一切智，若处、非
chù pǔ jiē huí xiàng yī qiè zhì xìng yú yī qiè chù jiē xī huí xiàng
处，普皆回向一切智性；于一切处皆悉回向，
wú yǒu tuì zhuǎn yǐ hé yì gù shuō míng huí xiàng yǒng dù shì jiān zhì
无有退转。以何义故说名回向？永度世间至
yú bǐ àn gù míng huí xiàng yǒng chū zhū yùn zhì yú bǐ àn gù míng
于彼岸，故名回向；永出诸蕴至于彼岸，故名
huí xiàng dù yán yǔ dào zhì yú bǐ àn gù míng huí xiàng lí zhǒng
回向；度言语道至于彼岸，故名回向；离种
zhǒng xiǎng zhì yú bǐ àn gù míng huí xiàng yǒng duàn shēn jiàn zhì yú bǐ
种想至于彼岸，故名回向；永断身见至于彼
àn gù míng huí xiàng yǒng lí yī chù zhì yú bǐ àn gù míng huí xiàng
岸，故名回向；永离依处至于彼岸，故名回向；
yǒng jué suǒ zuò zhì yú bǐ àn gù míng huí xiàng yǒng chū zhū yǒu zhì yú
永绝所作至于彼岸，故名回向；永出诸有至于
bǐ àn gù míng huí xiàng yǒng shě zhū qǔ zhì yú bǐ àn gù míng huí
彼岸，故名回向；永舍诸取至于彼岸，故名回
xiàng yǒng chū shì fǎ zhì yú bǐ àn gù míng huí xiàng fó zǐ pú
向；永出世法至于彼岸，故名回向。佛子！菩
sà mó hē sà rú shì huí xiàng shí zé wéi suí shùn fó zhù suí shùn fǎ
萨摩诃萨如是回向时，则为随顺佛住，随顺法
zhù suí shùn zhì zhù suí shùn pú tí zhù suí shùn yì zhù suí shùn
住，随顺智住，随顺菩提住，随顺义住，随顺
huí xiàng zhù suí shùn jìng jiè zhù suí shùn xíng zhù suí shùn zhēn shí zhù
回向住，随顺境界住，随顺行住，随顺真实住，
suí shùn qīng jìng zhù fó zǐ pú sà mó hē sà rú shì huí xiàng zé
随顺清净住。佛子！菩萨摩诃萨如是回向，则
wéi liǎo dá yī qiè zhū fǎ zé wéi chéng shì yī qiè zhū fó wú yǒu yī
为了达一切诸法，则为承事一切诸佛；无有一
fó ér bù chéng shì wú yǒu yī fǎ ér bù gòng yǎng wú yǒu yī fǎ ér
佛而不承事，无有一法而不供养；无有一法而
kě miè huài wú yǒu yī fǎ ér kě guāi wéi wú yǒu yī wù ér kě tān zhuó
可灭坏，无有一法而可乖违；无有一物而可贪著，
wú yǒu yī fǎ ér kě yàn lí bú jiàn nèi wài yī qiè zhū fǎ yǒu shǎo miè
无有一法而可厌离；不见内外一切诸法，有少灭
huài wéi yīn yuán dào fǎ lì jù zú wú yǒu xiū xī
坏，违因缘道；法力具足，无有休息。

fó zǐ shì wéi pú sà mó hē sà dì liù suí shùn jiān gù yī
“佛子！是为菩萨摩诃萨第六随顺坚固一

qiè shàngēn huí xiàng pú sà mó hē sà zhù cǐ huí xiàng shí cháng wéi
切善根回向。菩萨摩诃萨住此回向时，常为

zhū fó zhī suǒ hù niàn jiān gù bú tuì rù shēn fǎ xìng xiū yī qiè zhì
诸佛之所护念，坚固不退，入深法性，修一切智；

suí shùn fǎ yì suí shùn fǎ xìng suí shùn yī qiè jiān gù shàngēn suí
随顺法义，随顺法性，随顺一切坚固善根，随

shùn yī qiè yuán mǎn dà yuàn jù zú suí shùn jiān gù zhī fǎ yī qiè jīn
顺一切圆满大愿；具足随顺坚固之法，一切金

gāng suǒ bù néng huài yú zhū fǎ zhōng ér dé zì zài
刚所不能坏，于诸法中而得自在。”

ěr shí jīn gāng chuáng pú sà guān chá shí fāng guān chá zhòng
尔时，金刚幢菩萨观察十方、观察众

huì guān chá fǎ jiè yǐ rù yú zì jù shēn shēn zhī yì xiū xí wú
会、观察法界已，入于字句甚深之义，修习无

liànguǎng dà zhī xīn yǐ dà bēi xīn pǔ fù shì jiān zhǎng qù lái
量广大之心，以大悲心普覆世间，长去、来、

jīn fó zhǒng xìng xīn rù yú yī qiè zhū fó gōng dé chéng jiù zhū fó zì
今佛种性心，入于一切诸佛功德，成就诸佛自

zài lì shēn guān zhū zhòng shēng xīn zhī suǒ yào suí qí shàngēn suǒ kě
在力身，观诸众生心之所乐，随其善根所可

chéng shú yī fǎ xìng shēn wèi xiàn sè shēn chéng fó shén lì ér shuō sòng
成熟，依法性身为现色身，承佛神力而说颂

yán
言：

pú sà xiàn shēn zuò guó wáng yú shì wèi zhōng zuì wú děng
菩萨现身作国王于世位中最无等

fú dé wēi guāng shèng yī qiè pǔ wèi qún méng xīng lì yì
福德威光胜一切普为群萌兴利益

qí xīn qīng jìng wú rǎn zhuó yú shì zì zài xián zūn jìng
其心清净无染著于世自在咸尊敬

hóng xuān zhèng fǎ yǐ xùn rén pǔ shǐ zhòng shēng huò ān wěn
弘宣正法以训人普使众生获安隐

xiàn shēng guì zú shēng wáng wèi cháng yī zhèng jiào zhuàn fǎ lún
现生贵族升王位常依正教转法轮

bǐng xìng rén cí wú dú nüè shí fāng jìng yǎng jiē cóng huà
禀性仁慈无毒虐十方敬仰皆从化

zhì huì fēn bié cháng míng liǎo   sè xiàng cái néng jiē jù zú
智慧分别常明了   色相才能皆具足

lín yù shuài tǔ mǐ bù cóng   cuī fú mó jūn xī lìng jìn
临驭率土靡不从   摧伏魔军悉令尽

jiān chí jìng jiè wú wéi fàn   jué zhì kān rěn bú dòng yáo
坚持净戒无违犯   决志堪忍不动摇

yǒng yuàn juān chú fèn huì xīn   cháng yào xiū xíng zhū fó fǎ
永愿蠲除忿恚心   常乐修行诸佛法

yǐn shí xiāng mán jí yī fú   chē qí chuáng rù zuò yǔ dēng
饮食香鬘及衣服   车骑床褥座与灯

pú sà xī yǐ jǐ jì rén   bìng jí suǒ yú wú liàng zhǒng
菩萨悉以给济人   并及所余无量种

wèi lì yì gù ér xíng shī   lìng qí kāi fā guǎng dà xīn
为利益故而行施   令其开发广大心

yú zūn shèng chù jí suǒ yú   yì jiē qīng jìng shēng huān xǐ
于尊胜处及所余   意皆清净生欢喜

pú sà yī qiè jiē zhōu jǐ   nèi wài suǒ yǒu xī néng shě
菩萨一切皆周给   内外所有悉能舍

bì shǐ qí xīn yǒng qīng jìng   bú lìng²⁵ zàn ěr shēng xiá liè
必使其心永清净   不令²⁵暂尔生狭劣

huò shī yú tóu huò shī yǎn   huò shī yú shǒu huò shī zú
或施于头或施眼   或施于手或施足

pí ròu gǔ suǐ jí yú wù   yī qiè jiē shě xīn wú lìn
皮肉骨髓及余物   一切皆舍心无吝

pú sà shēn jū dà wáng wèi   zhǒng zú háo guì rén zhōng zūn
菩萨身居大王位   种族豪贵人中尊

kāi kǒu chū shé shī qún shēng   qí xīn huān xǐ wú yōu liàn
开口出舌施群生   其心欢喜无忧恋

yǐ bǐ shī shé zhū gōng dé   huí xiàng yī qiè zhū zhòng shēng
以彼施舌诸功德   回向一切诸众生

pǔ yuàn jiè cǐ shèng yīn yuán   xī dé rú lái guǎng cháng shé
普愿藉此胜因缘   悉得如来广长舌

huò shī qī zǐ jí wáng wèi   huò shī qí shēn zuò tóng pú
或施妻子及王位   或施其身作僮仆

qí xīn qīng jìng cháng huān xǐ   rú shì yī qiè wú yōu huǐ
其心清净常欢喜   如是一切无忧悔

²⁵ 龙藏：应；永乐北藏：令；大正藏：令

suí suǒ yào qiú xián shī yǔ yìng shí jǐ jì wú pí yàn
随 所 乐 求 咸 施 与 应 时 给 济 无 疲 厌
yī qiè suǒ yǒu jiē néng sàn zhū lái qiú zhě pǔ mǎn zú
一 切 所 有 皆 能 散 诸 来 求 者 普 满 足
wèi wén fǎ gù shī qí shēn xiū zhū kǔ xíng qiú pú tí
为 闻 法 故 施 其 身 修 诸 苦 行 求 菩 提
fù wèi zhòng shēng shě yī qiè qiú wú shàng zhì bú tuì zhuǎn
复 为 众 生 舍 一 切 求 无 上 智 不 退 转
yǐ yú fó suǒ wén zhèng fǎ zì shě qí shēn chōng jǐ shì
以 于 佛 所 闻 正 法 自 舍 其 身 充 给 侍
wèi yù pǔ jiù zhū qún shēng fā shēng wú liàng huān xǐ xīn
为 欲 普 救 诸 群 生 发 生 无 量 欢 喜 心
bǐ jiàn shì zūn dà dǎo shī néng yǐ cí xīn guǎng ráo yì
彼 见 世 尊 大 导 师 能 以 慈 心 广 饶 益
shì shí yǒng yuè shēng huān xǐ tīng shòu rú lái shēn fǎ wèi
是 时 踊 跃 生 欢 喜 听 受 如 来 深 法 味
pú sà suǒ yǒu zhū shàn gēn xī yǐ huí xiàng zhū zhòng shēng
菩 萨 所 有 诸 善 根 悉 以 回 向 诸 众 生
pǔ jiē jiù hù wú yǒu yú yǒng shǐ jiě tuō cháng ān lè
普 皆 救 护 无 有 余 永 使 解 脱 常 安 乐
pú sà suǒ yǒu zhū juàn shǔ sè xiàng duān yán néng biàn huì
菩 萨 所 有 诸 眷 属 色 相 端 严 能 辩 慧
huā mán yī fú jí tú xiāng zhǒngzhǒngzhuāngyán jiē jù zú
华 鬘 衣 服 及 涂 香 种 种 庄 严 皆 具 足
cǐ zhū juàn shǔ shèn xī yǒu pú sà yī qiè jiē néng shī
此 诸 眷 属 甚 希 有 菩 萨 一 切 皆 能 施
zhuān qiú zhèng jué dù qún shēng rú shì zhī xīn wú zàn shě
专 求 正 觉 度 群 生 如 是 之 心 无 暂 舍
pú sà rú shì dì sī wéi bèi xíng zhǒngzhǒngguǎng dà yè
菩 萨 如 是 谛 思 惟 备 行 种 种 广 大 业
xī yǐ huí xiàng zhū hán shí ér bù shēng yú qǔ zhuó xīn
悉 以 回 向 诸 含 识 而 不 生 于 取 著 心
pú sà shě bǐ dà wáng wèi jí yǐ guó tǔ zhū chéng yì
菩 萨 舍 彼 大 王 位 及 以 国 土 诸 城 邑
gōng diàn lóu gé yǔ yuán lín tóng pú shì wèi jiē wú lì
宫 殿 楼 阁 与 园 林 僮 仆 侍 卫 皆 无 吝
bǐ yú wú liàng bǎi qiān jié chù chù zhōu xíng ér shī yǔ
彼 于 无 量 百 千 劫 处 处 周 行 而 施 与

yīn yǐ jiào dǎo zhū qún shēng
因以教导诸群生

xī shǐ chāo shēng wú shàng àn
悉使超升无上岸

wú liàng pǐn lèi gè chā bié
无量品类各差别

shí fāng shì jiè lái cuì zhǐ
十方世界来萃止

pú sà jiàn yǐ xīn xīn qīng
菩萨见已心欣庆

suí qí suǒ fá lìng mǎn zú
随其所乏令满足

rú sān shì fó suǒ huí xiàng
如三世佛所回向

pú sà yì xiū rú shì yè
菩萨亦修如是业

tiáo yù rén zūn zhī suǒ xíng
调御人尊之所行

xī jiē suí xué dào bǐ àn
悉皆随学到彼岸

pú sà guān chá yī qiè fǎ
菩萨观察一切法

shéi wéi néng rù cǐ fǎ zhě
谁为能入此法者？

yún hé wéi rù hé suǒ rù
云何为入何所入

rú shì bù shī xīn wú zhù
如是布施心无住

pú sà huí xiàng shàn qiǎo zhì
菩萨回向善巧智

pú sà huí xiàng fāng biàn fǎ
菩萨回向方便法

pú sà huí xiàng zhēn shí yì
菩萨回向真实义

yú qí fǎ zhōng wú suǒ zhuó
于其法中无所著

xīn bù fēn bié yī qiè yè
心不分别一切业

yì bù rǎn zhuó yú yè guǒ
亦不染著于业果

zhī pú tí xìng cóng yuán qǐ
知菩提性从缘起

rù shēn fǎ jiè wú wéi nì
入深法界无违逆

bù yú shēn zhōng ér yǒu yè
不于身中而有业

yì bù yī zhǐ yú xīn zhù
亦不依止于心住

zhì huì liǎo zhī wú yè xìng
智慧了知无业性

yī yīn yuán gù yè bù shī
以因缘故业不失

xīn bú wàng qǔ guò qù fǎ
心不妄取过去法

yì bù tān zhuó wèi lái shì
亦不贪著未来事

bù yú xiàn zài yǒu suǒ zhù
不于现在有所住

liǎo dá sān shì xī kōng jì
了达三世悉空寂

pú sà yǐ dào sè bǐ àn
菩萨已到色彼岸

shòu xiǎng xíng shí yì rú shì
受想行识亦如是

chāo chū shì jiān shēng sǐ liú
超出世间生死流

qí xīn qiān xià cháng qīng jìng
其心谦下常清净

dì guān wǔ yùn shí bā jiè
谛观五蕴十八界

shí èr zhǒng chù jí jǐ shēn
十二种处及己身

yú cǐ yī yī qiú pú tí
于此一一求菩提

tǐ xìng bì jìng bù kě dé
体性毕竟不可得

bù qǔ zhū fǎ cháng zhù xiàng yú duàn miè xiàng yì bù zhuó
不取诸法常住相于断灭相亦不著
fǎ xìng fēi yǒu yì fēi wú yè lǐ cì dì zhōng wú jìn
法性非有亦非无业理次第终无尽
bù yú zhū fǎ yǒu suǒ zhù bú jiàn zhòng shēng jí pú tí
不于诸法有所住不见众生及菩提
shí fāng guó tǔ sān shì zhōng bì jìng qiú zhī wú kě dé
十方国土三世中毕竟求之无可得
ruò néng rú shì guān zhū fǎ zé rú zhū fó zhī suǒ jiě
若能如是观诸法则如诸佛之所解
suī qiú qí xìng bù kě dé pú sà suǒ xíng yì bù xū
虽求其性不可得菩萨所行亦不虚
pú sà liǎo fǎ cóng yuán yǒu bù wéi yī qiè suǒ xíng dào
菩萨了法从缘有不违一切所行道
kāi shì jiě shuō zhū yè jì yù shǐ zhòng shēng xī qīng jìng
开示解说诸业迹欲使众生悉清净
shì wéi zhì zhě suǒ xíng dào yī qiè rú lái zhī suǒ shuō
是为智者所行道一切如来之所说
suí shùn sī wéi rù zhèng yì zì rán jué wù chéng pú tí
随顺思惟入正义自然觉悟成菩提
zhū fǎ wú shēng yì wú miè yì fù wú lái wú yǒu qù
诸法无生亦无灭亦复无来无有去
bù yú cǐ sǐ ér shēng bǐ shì rén wù jiě²⁶ zhū fó fǎ
不于此死而生彼是人悟解²⁶诸佛法
liǎo dá zhū fǎ zhēn shí xìng ér yú fǎ xìng wú fēn bié
了达诸法真实性而于法性无分别
zhī fǎ wú xìng wú fēn bié cǐ rén shàn rù zhū fó zhì
知法无性无分别此人善入诸佛智
fǎ xìng biàn zài yī qiè chù yī qiè zhòng shēng jí guó tǔ
法性遍在一切处一切众生及国土
sān shì xī zài wú yǒu yú yì wú xíng xiàng ér kě dé
三世悉在无有余亦无形相而可得
yī qiè zhū fó suǒ jué liǎo xī jiē shè qǔ wú yǒu yú
一切诸佛所觉了悉皆摄取无有余
suī shuō sān shì yī qiè fǎ rú shì děng fǎ xī fēi yǒu
虽说三世一切法如是等法悉非有

²⁶ 大正藏：是人解悟

rú zhū fǎ xìng biàn yī qiè pú sà huí xiàng yì fù rán
如诸法性遍一切 菩萨回向亦复然

rú shì huí xiàng zhū zhòngshēng cháng yú shì jiān wú tuì zhuǎn
如是回向诸众生 常于世间无退转

大方广佛华严经卷第二十八

bǔ quēzhēnyán
补阙真言

(三遍)

ná mó sān mǎnduō mò tuónán ā bō là dì hē duōzhé zhé nà
南无三满哆.没驮喃.阿钵啰帝.喝多折.折捺

mí ǎn jī mí jī mí dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ shān dìng bō là dì
弥.唵.鸡弥鸡弥.怛塔葛塔喃.末瓦山.叮钵啰帝.

wū dá mó dá mó dá tǎ gě tǎ nán mò wǎ hòng pō suō hē
乌怛摩怛摩.怛塔葛塔喃.末瓦哄.娑莎诃.

jǔ zàn
举赞

shuài tuó tiānshàng huì rì shū guāng shí huí xiàng yì guǎng xuān
率陀天上.慧日舒光.十回向义广宣

yáng kǔ hǎi zuò jīn liáng huà rì shū cháng huā yǔ sàn tiān xiāng
扬.苦海作津梁.化日舒长.华雨散天香.

jǔ zì mǔ zàn
举字母赞

(一遍)

huā yán zì mǔ zhòng yì qīn xuān shàn cái tóng zǐ dé zhēn chuán
华严字母.众艺亲宣.善财童子得真传.

mì mì yì yōu xuán gōng dé wú biān chàng sòng lì rén tiān
秘密义幽玄.功德无边.唱诵利人天.

41. ^{chao} 侘 募 登 踵 攄 超 攄 絺 獅 脰 琛 覘

chouchao chàng^{chao} zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě
抽 侘 唱 侘 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若

bō luó mì mén
波 罗 蜜 门 .

42. ^{tao} 陀 唐 滕 彤 圖 韜 駘 駘 田 驪 田 曇 骰 陀

chàng^{tao} zì shí pǔ yuàn fǎ jiè zhòngshēng rù bō rě bō luó mì
唱 陀 字 时 . 普 愿 法 界 众 生 . 入 般 若 波 罗 蜜

mén
门 .

sì shí èr zì miào tuó luó zì zì bāo hán yì lǐ duō shì zāo
四 十 二 字 妙 陀 罗 . 字 字 包 含 义 理 多 . 室 左 .

^{chao} 侘 . ^{tao} 陀 . fàn yùn mǎn suō pó gōng dé dà fǎ jiè mù ēn bō
梵 韵 满 娑 婆 . 功 德 大 . 法 界 沐 恩 波 .

sì shēng jiǔ yǒu tóng dēng huā zàng xuán mén bā nán sān tú
四 生 九 有 . 同 登 华 藏 玄 门 . 八 难 三 途 .

gòng rù pí lú xìng hǎi
共 入 毗 卢 性 海 .

ná mó huā yán hǎi huì fó pú sà
南 无 华 严 海 会 佛 菩 萨 (合 掌 三 称)

huí xiàng jì
回 向 偈

(一 遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿 以 此 功 德 普 及 于 一 切

wǒ děng yǔ zhòng shēng jiē gòng chéng fó dào
我 等 与 众 生 皆 共 成 佛 道

南无护法韦驮尊天菩萨

此咒置经书中可灭误跨之罪